

የኢትዮጵያ ኅብረት ሥራ ኮሚሽን
Ethiopian Cooperative Commission
(ECC)

**Luulâ taamah eglaalih xisoh miracsenta
ixximak 896/2014 diqsitta**

**የኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት መመሪያ
ቁጥር 896/2014 ዓ.ም**

Luulâ taamah eglaali maddur kee ayyuntiinô dadalah kaxxa tuxiqñon. Ni baaxol mango qaynatih caddole luulâ taamah eglaali xissimteh geytiman. Barriiy magaalal sigoh yan marih maddur arqo boola le. Luula taamah eglaali ayyunti taqbitte aqilsee waytuh lon tuxiq kaxxam kinnuq luula taama wagittaamal ekistenshin ayfaafayay taceeh, taysaqarrimeeh federal kee rakaakay doolatitte soolisseh tan xagoora gablusaanam faxximteemih taagah.

የኅብረት ሥራ ማህበራት ለኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ እድገት የማይተካ ሚና ይጫወታሉ። በአገራችን በርካታ የተለያዩ ዓይነትና ደረጃ የኅብረት ሥራ ማህበራት ተደራጅተው ይገኛሉ። በገጠርም ሆነ በከተማ የሚኖረው ሕዝብ ያለው ኢኮኖሚ አቅም አነስተኛ ነው።

የኅብረት ሥራ ማህበራት የህብረተሰቡን ችግር በማቃለል የሚጫወቱት ሚና ከፍተኛ በመሆኑ ኅብረት ሥራን በተመለከተ የኢኮኖሚያዊ ለገልግሎት የሚሰጥና የሚመዘገብ በፌዴራልና በክልል መንግስታት የተቋቋሙትን አካላት ማጠናከር በማስፈለግ።

አሁን ያሉትንም ሆነ ወደፊት የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶችና የአደረጃጀት ደረጃዎች፣ ስለ አዋጭነት ጥናት፣ ስለ ንግድ ሥራ ዕቅድ እና ስለ መተዳደሪያ ደንብ በግልፅ ለማሳየትና ወደ ተግባር ለመተርጎም እንዲያስችል፣ የኅብረት ሥራ ማህበራት ወጥ የሆነ አደረጃጀት፣ የምዝገባ እና የአሰራር ስርዓት በመዘርጋት ማዘመን በማስፈለግ፣ አባላት እና አስፈጻሚ አካላት እንዲወቁትና የሥራ መመሪያ ሆኖ እንዲያገለግል በማድረግ ስለ አባላት፣ ለመራር አካላት፣ የቅጠር ስራተኞች ተግባርና ሃላፊነትን ማሻሻል በማስፈለግ።

በኅብረት ሥራ ማህበራት ስለ የካርታ አመሰራረትና አማራጭ ፋይናንስ ምንጮች እና ስለትርፍ ክፍፍል እና የብድር አስተዳደር፣ ስለሚሞላቸው፣ ስለሚከፈሉትና ስለሚፈረሱት እና ስለ ልዩ መብቶች አሰራር መዘርጋት በማስፈለግ።

Luula taamah eglaalik adoytiitik,wagiitah yan doodat dagar,lofti leelak arqo ginak sittaakee sittah geeri luula taamah eglaalilluk qado abina fidsaanam faxximteemih taagah.

"Etyopiyyak luulâ taamak koomishin luulâ taamah kukti hixximak 985/2009 maasayyak 76(3) kaah yeeceen reedak ugutak ta miracsenta bicisneh neyyeeqe."

Enek ^{heele} exxa

Amolladi

1) Ux ammunta

Ta miracsenta:- luula taamah eglaalih xisoh miracsenta ixximak 896/2014

2) Maqnooni

Ahaak gubal geytima qangoorut fannem

- 1 Kukti ixximak 985/2009 tan maqna ta maasayyal takkeway abinal assah
- 2 Kukta:- iyyaanam luulâ taamah eglak kukti ixximak 985/2009 iyyaanama
- 3 Tawwa itta nagaynan caabi" iyyaanam luulâ taamah adoytit yamaatuwa osoduk hinnay biyaakak cattuimonuh, aben kasaarah gide yakke nagaynan caabih culmah melleb(arabon) mekelsiisak, tamaatu wayta kasaarak edde cattuiman abina.
- 4 Ilsiiso:- iyyaanam luulâ taamah eglah madma arac xagtuh muxxo le macal abte adoytiitih, miroctih kee taameyniitih, taamah lon fayxi keenik dadaltuh, moral keenik ginoonuh maaluh, duyyeh, mamaxxaga acayuk hinnay gaddi gacsah yaceen uguugus abto kinnuk taameyni geysiiseh yan fuli xaluh luula taamah eglah madmaa kee ekraarok ugutak yaceen maalu hinnay duyyeh meklan hinnay yaceen rankô fayya inkih edde tan.

የኅብረት ሥራ ማህበራት ከአባላት፣ አግባብ ያለው ባለስልጣን ጋር፣ ከባለድርሻ አካላት፣ ከአቅም ገንቢዎች፣ እርስ በርሳቸው ከሌሎች ኅብረት ሥራ ማህበራት ጋር ስለሚኖራቸው የግንኙነት አግባብ ግልፅ አሰራር መዘርጋት በማስፈለጉ፤

"የኢትዮጵያ ኅብረት ሥራ ኮሚሽን በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 76(3) በተሰጠው ስልጣን መሠረት በኅብረት ሥራ ማህበራት ስለ የካፒታል አመሰራረትና አማራጭ ፋይናንስ ምንጮች እና ስለትርፍ ክፍፍል እና የብድር አስተዳደር፣ ስለሚዋሃዱበት፣ ስለሚከፈሉበትና ስለሚፈረሱበት እና ስለ ልዩ ሙባቶች አሰራር መዘርጋት በማስፈለጉ፤ ይህን መመሪያ አውጥቷል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ "የኅብረት ሥራ ማህበራት የአደረጃጀት መመሪያ ቁጥር 896 / 2014" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።"

2. ትርጓሜዎች

የቃሉ አገባብ የተለየ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አንቀጽ ውስጥ፡

- 1) በአዋጅ ቁጥር 985/2009 ትርጓሜዎች በዚህ አንቀጽ ላይም ተፈጻሚ ይሆናሉ።
- 2) አዋጅ:- ማለት የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 ነው።
- 3) አነስተኛ የመደን ዋስትና:- ማለት የኅብረት ስራ ማህበራት አባላት ሊያጋጥሟቸው ከሚችል ስጋት ወይም ጉዳት ለኪሳራው ተመጣጣኝ የሆነ የመደን መግቢያ ዋጋ (አረቦን) በማስከፈል ከሚያጋጥም ኪሳራ ለመከላከል ወይም ለመታደግ የሚያስችል አሰራር ነው ።
- 4) ማበረታቻ :- ማለት ለኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓላማ ስኬትማኑ የላቀ አስተዋፅኦ ለአበረከቱ አባላት፣ አመራር አካላትና ቅጥር ስራተኞች የስራ ተነሳሽነታቸውን ለማሳደግ እና ሞራላቸውን ለመገንባት በገንዘብ ወይም በአይነት ወይም አውቅና በመስጠት ወይም በምስጋና የሚሰጥ የማንቃቂያ አይነት ሆኖ የቅጥር ሠራተኛው ላስገኘው ተጨማሪ ውጤት የኅብረት ስራ ማህበሩን ዓላማና ዕቅድ መሠረት አድርጎ የሚሰጥ የገንዘብ ወይም ዓይነት ክፍያ ወይም የሚሰጥ የደረጃ አድገት

- 5 Luula taamah eglaalik qadaagâ fantaaxawa: iyyaanam luulâ taamah eglaali adoytit luk murti hinnay ayfaafay hinnay murtii kee ayfaafay xayyoosul elle yangoorowen. Tonnaah adoytit murti hinnay ayfaafay xaamita marah (xoqoysimah) ayfaf edde yaceen qadaaga siirat kinni waqdi maali qadaaga edde tan.
- 6 Maali qadaagah fantaaxawa:- iyyaanam maali dagna tabbixek hinnay taamâ bagul oobise ween daffeysen maali yenek hinnay adoytiitik magô fayxi kiboonuh maali luulâ taamah eglaali mago taceem dudda bankittek, tawwa itta qedadoo kee abud makaadooda, liz maalu makaado, wohul xissimte luula taamah eglaali, faynansi luulah taamah eglaali akke sinnim edde anuk sittalluk xoqoysi elle geysissa gurral, sariimaane le gurral aban maali qadaagah fantaaxawa.
- 7 Tawwa itta nagaynan caabih awlaytiino:- iyyaanam caabit cultam faxxa eglaalih adoytit ambalaalak ugutak nagaynan (inshuransi) culmah melleb(arbon) hiriggi heeh ambalaalal warsen qawwalayla gufta waqdi caabi cule adoyti yekeesen maalu mekeluh dirki edde cula awlaytiini ambalaala.
- 8 Luulâ taamah eglaalih matteebanni qaklisah maro:- iyyaanam luulâ taamah egla caddol xissimmak abaanah yanin madmaa kee abtoh bagul matteebanni qaklih ayfaf tacee mihrat leelaa kee meqem abitto leelâ maro.

5) የኅብረት ሥራ ማህበራት የግብይት ትስስር:- ማለት ኅብረት ሥራ ማህበራት ከአባላት ጋር በምርት ወይም በአገልግሎት ወይም በምርት እና በአገልግሎት አቅርቦት የሚገናኙበት እንዲሁም የአባላትን ምርት ወይም አገልግሎት ለሽማግሌ ወይም ለተገልጋዩ አገልግሎት የሚሸጡበት የግብይት ሥርዓት ሲሆን የፋይናንስ ግብይቱንም ይጨምራል።

6) የፋይናንስ ግብይት ትስስር:- ማለት የገንዘብ አጥሪት ሲያጋጥም ወይም ስራ ላይ ያልዋለ ተቀማጭ ገንዘብ ሲኖር ወይም የአባላትን የብድር ፍላጎት ለማሟላት እንዲቻል የፋይናንስ ኅብረት ሥራ ማህበራት የማበደር ፍላጎትና አቅም ካላቸው ባንኮች፣ የአነስተኛ ብድርና ቁጠባ ተቋማት፣ የሊዝ ፋይናንስ ተቋማት፣ ከመሰል የፋይናንስ ኅብረት ሥራ ማህበራት፣ የፋይናንስ ኅብረት ሥራ ማህበራት ካልሆኑ እና ከሌሎች አቅም ገንቢ ተቋማት ጋር የጋራ ጥቅም በሚያስገኝ መልኩ ውጤታማና ዘላቂነት ባለው ሁኔታ የሚደረግ የፋይናንስ ግብይት ትስስር ነው።

7) የአነስተኛ መድን ዋስትና ውክልና:- ማለት ዋስትና መግባት ከሚፈልጉ የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባላት በውሉ መሰረት የመድን መግቢያ ዋጋ (አርቦን) ተቀብሎ በውሉ ላይ የተመለከተው አደጋ በደረሰ ጊዜ ዋስትና ለገባው አባል የተወሰነውን ገንዘብ ለመክፈል ግዴታ የሚገባበት የውክልና ውል ነው።

8) “የኅብረት ሥራ ማህበራት የቴክኒክ አማካሪ ኮሚቴ:- ማለት በኅብረት ሥራ ማህበር ደረጃ ተመስርቶ በሚያከናውኑት ዓላማ እና ተግባር ላይ የቴክኒክ ምክር አገልግሎት የሚሰጥ የባለሙያዎች እና የበጎ ፍቃደኞች ኮሚቴ ነው።

- 9) Maytanih ikoyta: iyyaanam xer udduruh yabbixsime xoqoysi leeh, nunti amo melleb akak luulâ taamah eglâ targiqeeh inki liggidak biso meqe manoh sugtu xiqta ikoytay, ayfaf acayuk geytimta, caxa duyeeeya kee iko celtam inkih addat le, cisab maysarraaqal loowot tanim inkih edde tan.
- 10) Fokkaaqt yan cisab maysaqarra:- iyyaanam cisab fokkaaqa mari eglâ maaluu kee iko inkih kobxisak qado lakqoh korisak kobxisaanam kee tewqe meklaali elle yagduben banki cisaaba iyyaanama.
- 11) Luulâ taamah eglah angaliyya:- iyyaanam ikoyta liinul, xiinisso, taama dariifa migaaqal abinal inki madqal tamixxige numiino luk sugte namma hinnay wohuk biso takke luulâ taamah eglâali maqar le taamah eglâ xisoonuh kee faxxiime sinni qalalaa kee anaakar raaqisoonuh (soolisoounuh) inkittu akkuk taamitoounuh aban eglah angaliyya.
- 12) Luulâ taamah eglâalih baxsimiyya:- iyyaanam ikoyta liinol xiinisiyyal, taama dariifal migaaqal, abtol inki madqâ dagarah sugte eglâ, nammayah hinnay wohuk biso takke sitta celta hinnay baxaabaxsal eglâalih qaynootah kurruumak adoytit fayxii kee xoqoysim diggoysoonuh kee kulli ikke gufoonuh taamitaanama.

9) ቋሚ ንብረት:- ማለት የረዥም ጊዜ የሚጨበጥ ጠቀሜታ ያለው የተናጥል ዋጋው በኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚወሰን ሆኖ ከአንድ ዓመት በላይ ጠቃሚ ህይወት የሚኖረውና አገልግሎት በመስጠት ላይ የሚገኝ እንደ ተክል፣ እቃዎች እና ንብረት ያለውን የሚያጠቃልል ሲሆን በሒሳብ መዝገብ ላይ ተመዝግቦ ያለ ንብረትን የሚያካቲት ነው።

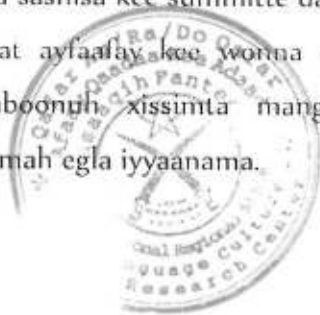
10) በመጣራት ላይ ያለ ሂሳብ:- ማለት የሂሳብ አጣሪዎች የኅብረት ሥራ ማህበሩን ሁለትና ንብረት በማሰባሰብ ወደ ጥሬ ገንዘብ በመለወጥ የሚያጠራቅሙበት እና ወጪ ያደረጉ ክፍያዎችን የሚፈፀሙበት የባንክ ሂሳብ ማለት ነው።

11) ኅብረት ሥራ ማኅበራት ማዋህድ:- ማለት በንብረት ባለቤትነት፣ በአስተዳደር፣ በሥራ አካባቢ፣ በሰያሜ፣ በተግባር ከአንድ በላይ የህጋዊ ሰውነት የነበራቸው ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ኅብረት ሥራ ማህበራትን ሥራ ማኅበራት ት ጠንካራ ኅብረት ሥራ ማህበር ለመፍጠር እና አላስፈላጊ እርስ በእርስ ውድድርን ለማስቀረት ሲሉ አንድ ሆነው ለመስራት የሚያደርጉት መቀላቀል ነው።

12) የኅብረት ሥራ ማህበራት መክፈል:- ማለት በንብረት ባለቤትነት፣ በአስተዳደር፣ በሥራ አካባቢ፣ በሰያሜ፣ በተግባር አንድ የህጋዊ ሰውነት የነበረውን ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ወደ ሆኑ ወደ ተመሳሳይ ወይም ወደ ተለያዩ ዓይነት ኅብረት ሥራ ማህበራት በመክፈል የአባላትን ፍላጎት እና ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ እና ተደራሽ ለማድረግ የሚሰራ ነው።

13. Cisab ayxaxxaare:- iyyaanam diglo hinnay angaliyyi edde cabo elle taturte luulâ taamah eglah ikoyta kobxisaanaah, iko maaluh korsaanaah, eglal yan abud baxsaanaah mekelak eglâ inkih yan angoyya alfaanama kee cisab esseedo akak yaysixxigen iyyaanama.
14. Cisab fokkaaqa:- iyyaanam wagiita reedalih katuuk luula taamah eglah cisab fokkaaqa iyyeenih rankisan mihrat leela iyyaanama
15. Luulâ taamah ekistenshin ayfaafaya:- iyyaanam luulâ taamah eglal adoytit yayyaaqen murtii kee ayfaafay qadaagaa elle faxxa mangaa kee gurral faxximta caddo taalluh mihrat qakali yaceeh, luulâ taamah eglak cawô takkus maca kinnim yaxmiqoonuh baritto, alhum yaceenimi.
16. Ukummo maro:- iyyaanam xissii moonuh niya le maritte baxisak dariifal yan gadda baxisak, yayyaaqiini cubbusso abak, kabxah ekraaro bicisak kee edde xin madqa bicisak luulâ taamah eglak xisô taama abta, xissii muh niya le maray, wagiita reedalii kee wagitta lofti leelak tewqe maritte edde tan kobotto.
17. Mangaafa luulâ taamah eglâ:- iyyaanam adoytit fayxiik, madmal xissii ma adoytiitih faxximmi ittam yamruteeh, ayfaf yacee, wohul xissimte, axcih abud ayfaafaya, yiysiisen cawad xayyoosu, buqre silooca burtâ sasnisa kee summitte dariifâ saytunaana, qaafiyat ayfaafay kee worra celta madmoomi yagdaboonuh xissimta mangaafa madma le luulâ taamah eglâ iyyaanama.

13) ሂሳብ ማጣራት:- ማለት የመፍረስ ወይም የማጥፋት ውሳኔ የተሰጠበትን የኅብረት ሥራ ማህበር ንብረት ማሰባሰብ፣ ንብረት ወደ ጥሬ ገንዘብ መቀየር፣ ያለበትን ዕዳ የመለየትና መክፈል፣ የማህበሩን ጠቅላላ እንቅስቃሴ መዝጋት እና የሂሳብ አቋም ማሳወቅ ማለት ነው።

14) የሂሳብ አጣሪዎች :- ማለት አግባብ ባለው ባለስልጣን የኅብረት ሥራ ማህበራትን ሂሳብ የማጣራት ሥራ እንዲያከናውኑ የሚመደቡ ባለሙያዎች ማለት ነው።

15) የኅብረት ሥራ ኤክስቴንሽን አገልግሎት:- ማለት የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት የሚያመርቱት ምርት ወይም አገልግሎት ገበያው የሚፈልገውን መጠንና የጥራት ደረጃ ያሟላ እንዲሆን ሙያዊ ምክር መስጠት እና ስለ ኅብረት ሥራ ጽንሰ ሐሳብ እና ፍልስፍና ግንዛቤ፣ ትምህርት እና መረጃ መስጠት ነው።

16) የመሥሪቶች ኮሚቴ:- ማለት ለመደራጀት ፍላጎት ያላቸውን ሰዎች በመለየት፣ ያለውን የአካባቢውን ሀብት በመለየት፣ የአዎጭነት ጥናት በማጥናት፣ የንግድ ሥራ አቅድ በማዘጋጀት እና የሙተዳሪያ ደንብ በማዘጋጀት የኅብረት ሥራ ማህበሩን የመመስረት ስራ የሚሰሩ ለመደራጀት ፍላጎት ካላቸው አካላት፣ ከአግባብ ያለው ባለስልጣን እና ከሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት የተውጣጡ የሰዎች ስብስብ ነው።

17) ሀሳብ የኅብረት ሥራ ማህበር:- ማለት በአባላት ፍላጎት እና ዓላማ ላይ የተመሰረተ ለአባላት አስፈላጊ የሆኑ በማምረትና አገልግሎት መስጠት ተግባር ላይ የሚደራጁ ማለትም የቢድር አቅርቦት፣ የተሻሻሉ ምርጥ ዘር አቅርቦት፣ የግብርና መሣሪያዎችን፣ የአፈር ማዳበሪያዎች እና ኪምካሎች፣ የአካባቢ ጽዳትና ንፅህና፣ ጤናን አገልግሎት እና የመሳሰሉትን የተለያዩ ግቦችን ለማሳካት የተቋቋመ ሀሳብ ዓላማ ያለው የኅብረት ሥራ ማህበር ይባላል።

18. Awllytu: iyyaanam kaa elle awlisan inni rakiibo luulah taamah eglah edde xintal akak yaniiy, rakiibo luulâ taamah eglah adoytit awlisak amolladi mododul anay yacee, hinnay luulâ taamah eglaalih yuniyonul hinnay luulâ taamah eglaalih federeshinil amolladi mododul doorimak eglaali awlisak ummaan luula taamah eglak amolladi mododul geytimak anay yace numu.

19. Luulâ taamah eglak taama dariifa: iyyaanam ummaan luulâ taamah eglah edde xintal madqen wagiita reeda le yayseqerre taamah araca.

20. Arqô xison xagoora: iyyaanam luulâ taamah dadalaay maysaasaa kee qasriinoh cato takke, ixxiga, maalu, matteebannuu kee abinat raqta faxooxa edde kibbimta arqo ginoh qokol tacee, xissa doolat takku doolat akke sinni xagoora hinnay massoynaani iyyaanama

21. Ta madqah addal lab nadol seecimtem say nadoh edde takke.

3) Angaddaabi maadu

Ta miracsenta inkih tan baaxo caddol luulâ taamah kuktak 985/2009 ugutak sissin qaynat kee caddibnal xissimmi itteeh, xissimtu wayta luulâ taamah eglaalih amol inkih tanguddubeh(taamittah)

18) ተወካይ:- ማለት አወካከሉ በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት ሆኖ በመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር በግለሰብ አባላት ተወክሎ በጠቅላላ ጉባኤ ደምጽ የሚሰጥ ወይም በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን ወይም በኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን በጠቅላላ ጉባኤ ተመርጦ ኅብረት ሥራ ማህበራትን ተከቶ በማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ጠቅላላ ጉባኤ ስብሰባ ላይ በመገኘት ደምፅ የሚሰጥ ግለሰብ ነው፤

19) ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ ክልል:- ማለት በማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ የተወሰነና አግባብ ባለው ባለስልጣን የተመዘገበ የሥራ ክልል ነው።

20) አቅም ገንቢ አካላት :- ማለት ለኅብረት ሥራ ማህበራት እድገትና መሻሻልና መዘመን የሚያግዙ የአውቀት፣ የፋይናንስ፣ የቴክኖሎጂ እና የአሰራር ክፍተቶችን በመሙላት የአቅም ግንባታ ደጋፍ የሚደርጉትን የሚገነቡ መንግስታዊ ወይም መንግስታዊ ያልሆኑ አካላትን ወይም ደርጅቶችን ማለት ነው።

21) በዚህ ደንብ ውስጥ ማንኛውም በወንድ ጾታ የተገለጸው ሴትንም ያካትታል።

3.) የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ በመላው ሀገሪቱ በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 መሰረት በተለያዩ ዓይነት እና ደረጃ በተደራጁ እና በሚደራጁ ኅብረት ሥራ ማህበራት ላይ ሁሉ ተፈጻሚ ይሆናል።

4) Luulâ taamah eglaalih

radmooma

Ta miracsentak ugutak xissimta ummaan luulâ taamah egla tahak gubal roorisen luulâ taamah eglaalih radmoomik ugutak xissiiimaan kee taama miraacisaanam faxximta.

- 1 Adoytiini kulli marah fakimit yaniih, labbatiinol:- luulâ taamah eglaalih adoytiini eglaali taceeh tan ayfaafayat xoqoysimam faxaah adoytiini dirkiika yakkaquh labbat leh yan marah inkih sayih labih axce kal, erkenna le axce kal diini baxsa aalle kal kulli marah fakimut yan.
- 2 Adoytit lowsis edde abta dimokrasi makaado:- luulâ taamah eglaalih poolisi ayyaaquk, edde cabooba tatusak, niqin gabat agle leh tan adoytit miraacissa dimokraasi massoynaani, kulli adoyti missah tan xongolo luk inki adoyti inki xongolo aallele.
3. Adoytiitik maddur gabat aglee kee xoqoysim:- geytime tirfik, qikkiboo kee geeri ayfaafayitteh irgiqqi heenih daffeyseeniik geera, adoytit luulâ taamah eglah xaamte saamih ixgul kee abeh yan gabat agleh cisbatal raaqe tirmi

4. የኅብረት ሥራ ማህበራት መርሆዎች

በዚህ የአደረጃጀት መመሪያ መሰረት የሚደራጅ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከዚህ በታች በተዘረዘሩት የኅብረት ሥራ ማህበራት መርሆዎች መሰረት መደራጀት እና ሥራውን መምራት ይኖርበታል።

- 1) አባልነት ለሁሉም ክፍት እና በፈቃደኝነት፡- የኅብረት ሥራ ማህበራት አባልነት በማህበራቱ አገልግሎት ለመጠቀም ለሚፈልጉና የአባልነት ግዴታዎችን ለመቀበል ፈቃደኛ ለሆኑ ሰዎች ሁሉ በጾታ፣ በማህበራዊ አቋም፣ በዘር፣ በፖለቲካ አመለካከት፣ በእካል ጉዳተኝነት ወይም በሃይማኖት ልዩነት ሳይደረግ ለሁሉም ክፍት ይሆናል።
- 2) በአባላት ቁጥጥር የሚደረግባቸው ዲሞክራሲ ተቋም፡- የኅብረት ሥራ ማህበራት ፖሊሲ በማውጣትና ውሳኔዎችን በማስተላለፍ የነቃ ተሳትፎ በሚያደርጉ አባላት የሚመሩ ዲሞክራሲያዊ ድርጅቶች፣ እያንዳንዱ አባል እኩል ደምጽ ያለው እንዲሁም አንድ አባል አንድ ደምጽ ብቻ ያለው ይሆናል።
- 3) የአባላት ኢኮኖሚያዊ ተሳትፎና ተጠቃሚነት፡- ከትርፍ ላይ ለመጠባበቅ እና ለሌሎች አገልግሎቶች ተቀንሶ ከተቀመጠ በኋላ አባላት ከኅብረት ሥራ ማህበሩ በዝቅተኛ ስጦታ መጠን እና ባደረጉት ተሳትፎ መሠረት ቀሪው ትርፍ ይከፋፈላል።

4. Currik yan isih is xiinisiyya: luulâ taamah eglâali geeri marittelih doolat edde anuk sittin gey abta waqdi, hinnay sinni eglak iroh yan maali raceynak mago akkaquk sinni kappital dadlisaanam xiqam, adoytit dimokrasi gital lowsis abtam diggoysa gital, takkeemi, ken eglah gar dacrisak kee isi amoh xin caalat elle xagewaa gurral takkem faxximta.

5. Aggiriqqe sinni baritto, aydakaakan kee oyti acwa:- luulâ taamah eglah adoytit saqolti, taama gexsee kee taameynit sinni luulâ taamah eglah dadlah celta cali aboonuh baritto kee aydakaakan akah geyan innah aban. Luulâ taamah eglâalih tuxiq kee maca kinnoonum ummattah barsan. Baxsa luk qunxaaneyta barsan.

6. Geeri foodi luulâ taamah eglâalilluk inkiino ginaanama:- Dariifal, baaxo caddol qarangubâ caddol, baad caddol geytimta luulah eglah xisoosat angaaraw abak luulâ taamah angagoyya maqarroysak sinni adoytit nagay yayfoofen.

7 Dariifal sarrimaanê dadalah macal abaanama:- luula taamah eglah adoytit faaticisseh tan radmoomah gitaak ken dariifal geytima ayyuntah sarriimaane le daddos baahu xiqâ abtoota aban.

4) ነፃና የራስ በራስ አስተዳደር:- ኅብረት ሥራ ማኅበራት ከሌሎች አካላት ጋር መንግሥትንም ጨምሮ ስምምነት የሚያደርጉት ወይም ኅብረት ሥራ ማኅበራቸው ውጭ ከሚገኝ ምንጭ ገንዘብ በመበደር ካፒታላቸውን ማሳደግ የሚችሉት የአባላት ዲሞክራሲያዊ ቁጥጥርን በሚያረጋግጥ፣ የኅብረት ሥራ ማኅበራቸውን የራስ በራስ ማስተዳደር መብት በሚጠብቅ እንዲሁም የራስ እገዛ ባህሪውን በማይነካ ሁኔታ መሆን ይኖርበታል።

5) ተከታታይ ትምህርት፣ ስልጠናና መረጃ መስጠት:- የኅብረት ሥራ ማኅበራት አባላት፣ ተመራጮች፣ ሥራ አስኪያጅ እና ሠራተኞች ለኅብረት ሥራ ማኅበራቸው ዕድገት ተገቢውን አስተዋጽኦ እንዲያበረክቱ ትምህርትና ሥልጠና እንዲያገኙ ያደርጋሉ፤ ስለ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ምንነትና ጥቅም ለሕዝቡ በተለይም ለወጣቱ ያስተዋውቃሉ።

6) ከሌሎች አቻ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ጋር ኅብረት መፍጠር:- በአካባቢ፣ በሀገር አቀፍ፣ በአህጉር አቀፍ እና በዓለም አቀፍ ደረጃ ከሚገኙ የኅብረት ሥራ ማህበራት መዋቅሮች ጋር በመተባበር የኅብረት ሥራ ማህበራት እንቅስቃሴን በማጠናከር አባሎቻቸውን በሚገባ ያገለግላሉ።

7) ለአካባቢ ዘላቂ ልማት ጥረት ማድረግ:- የኅብረት ሥራ ማኅበር አባሎቻቸው ባይደቋቸው ፖሊሲዎች አማካኝነት በአካባቢያቸው ላለው ኅብረተሰብ ዘላቂ ልማት ለማምጣት የሚያስችል ተግባር ያከናውናሉ።

5) Luulâ taamah eglaalih nihir kee adoyti meqem kabana

- 1 Ta xintô miracsental xissimta ummaan luulâ taamah egla ciggilta nihirwa aallele
  - a) Isih is catiyya
  - b) Cankâ qaaqak yawqeenimi
  - c) Dimokraasi baarisaanama
  - d) Inki gid akkiyya
  - e) Qadliino
  - f) Toobokinnu
- 2 Ta maasayyak ugutak xissimte ummaan luulâ taamah eglat adoytit tekke maritte ciggilta meqe kaban nihirwa aallelon.
  - a) Aamanti
  - b) Qidiino
  - c) Esserimiyya
  - d) Gabat agle
  - e) Ayyuntiino qaaqa
  - f) Geeri marah acsubiyya

6) Luulâ taamah eglah madmoomi

1. Luulâ taamah kukta, madqaa kee miracsentak ugutak xissimta luulâ taamah eglaali akah xissiiimen madmaa kee caalatak ugutak ciggilta madmoomi aallelon.

- a. Adoytit nuntin amol taamitak akak awqe wayta maddur kee ayyuntiinoh ugxeexa yengele mogoyut kalaanaah yafdigen

5 . የኅብረት ሥራ ማህበራት እሴቶች እና የአባላት የሥነ ምግባር እሴቶች

- 1) በዚህ የአደረጃጀት መመሪያ መሠረት የሚደራጅ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የሚከተሉትን እሴቶች ይኖሯቸዋል፡፡
  - ሀ) ራስን በራስ መርዳት፤
  - ለ) የግል ሃላፊነትን መወጣት፤
  - ሐ) ደግሞክራሲን ማስፋፋት፤
  - መ) እኩልነት፤
  - ሠ) ፍትሃዊነት፤
  - ረ) ወንድማማችነት፤
- 2) በዚህ አንቀጽ መሠረት በተደረጁ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ አባል የሚሆኑ ግለሰቦች የሚከተሉትን የአባላት የሥነ-ምግባር እሴቶች ይኖሯቸዋል፤
  - ሀ) ታማኝነት፤
  - ለ) ግልፅኝነት፤
  - ሐ) ተጠያቂነት፤
  - መ) አላታፊነት፤
  - ሠ) ማህበራዊ ኃላፊነት፤
  - ረ) ለሌሎች ማሰብ፤

6. የኅብረት ሥራ ማህበር ዓላማዎች

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ፣ ደንብና መመሪያ መሠረት የሚቋቋሙ የኅብረት ሥራ ማህበራት እንደተቋቋሙለት ዓላማ እና ባህሪ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሯቸዋል፤

- ሀ) አባላት በተናጠል በመሥራት ሊወጧቸው የማይችሏቸውን የኢኮኖሚ እና ማህበራዊ ችግሮችን በተባበረ ጥረት መወጣት፤ መቋቋም እና መፍታት፤

- b) Adoytit leh tan ixxiga, gaddaa kee arqo assagalluk qalala mara yakkoonu, qasriinoo kee xalot baahan.
- c) Adoytit xaquuk cankal kibal yaalleenim dadlisan
- d) Murtissoh faxxiima awqenta daggoysak ayfaf melleb kaadu daggoysak adoytit faxah yan satqooqaa kee ayfaafeyitte dago mellebih akah geyta innah abaanam kee adoytit leh tan murti hinnay ayfaafay meqe limo akah geya innah qadaaga geysiisaanama
- e) Matteebanni ixxigaa kee taama gino taamal asisak, faxximmtam baarisaanama.
- f) Adoytit fanal qedaadissô qaada akah dadalta innah, akah baarimta innah aban.
- g) Adoytiitih abud ayfaf acayuk investment akah baarimta innah aban.
- h) Adoytiitih abud coori wadih caabi yaceen.
- i) Adoytit cankah taamittinnay keenit booda taqabii kee ken geytu wayta kasaara kurrasitak biyak kee kasaara daggoysaanama.
- j) Adoytit barisak aydakaakanuk maddur kee ayyuntiinô qaawe keenik dadlisaanama.

- ለ) አባላት ያላቸውን ዕውቀት፣ ሀብትና ጉልበት በማቀናጀት፣ ተወዳዳሪ፣ ዘመናዊና ውጤታማነትን ማስፈን፤
- ሐ) በአባላት ዘንድ በራስ መተማመንን ማጎልበት፤
- መ) ለማምረት የሚያስፈልገውን ወጪና የአገልግሎት ዋጋን በመቀነስ አባላት የሚፈልጉትን ግብአት ወይም አገልግሎት በአነስተኛ ዋጋ እንዲያገኙ ማድረግ እና ምርታቸው ወይም አገልግሎታቸው የተሻለ የገበያ ዋጋ እንዲያገኝ ማስቻል፤
- ሠ) የቴክኒክ ዕውቀትን እና የሥራ ፈጠራን በሥራ ላይ ለማዋል የሚያስፈልጉ ሁኔታዎች እንዲስፋፋ ማድረግ፤
- ረ) በአባላት መካከል የቁጠባ ባህል እንዲዳብር እና እንዲስፋፋ ማድረግ፤
- ሰ) ለአባላት የብድር አገልግሎትን በመስጠት ኢንቨስትመንትን ማስፋፋት፤
- ሸ) ለአባላት የብድር የሕይወት መድን ዋስትና መስጠት፤
- ቀ) አባላቱ በግላቸው ቢሰሩ ኖሮ ሊደርስባቸው የሚችለውን ጉዳትና ኪሣራ በጋራ በማካፈል የእያንዳንዱ ሰው ጉዳትና ኪሣራ መቀነስ፤
- በ) አባላትን በማስተማርና በማስፈጠን ኢኮኖሚያዊና ማኅበራዊ አቅማቸውንና ባህላቸውን ማጎልበት፡፡

Nammay ^{heele} exxa
**Luulâ taamah eglah xisoo kee xissiiimiyi
 esseroh xayyoosu**

**7) Luulâ taamah eglaalih xiso
 wagittaama**

Luulâ taamah eglaalih kuktak 985/2009
 maasayyak 7, 14 kee 15 mudeenim elle
 anuk luulâ taamah eglah xissiiimonuh
 yargiqen waqdi wagiitah yan doolat
 xagarah ciggiila gurral xayyoosan.

- 1 Sitta celta fayxi le essero sittalluk
 xayyoosaanam faxximta
- 2 Xayyoyta esserol, tasaballô migaq,
 sugmenta, karma, taama, ferma
 edde tanim faxximta.
- 3 Essero xayyoosa marah ayyam
 addat seecak ken fayxi kinnik
 waytam yasmite
- 4 Xissiiimiyi fayxi diggoyteek geera
 ukummo maro xisan.
- 5 Xissimta ukummo maroh
 adoytiitih abtoo kee qaaqa keenih
 warisak axmaq akah geyan innah
 abaah qaaqa keenil qida.
- 6 Xissimta ukummo maro faxximmi
 iyya cubbusso abak, kabxa
 taamah ekraaro kee edde xin
 madqa bicissa.
- 7 Taamah faxximmi itta sanadwaa
 kee muhritteeta dattoosan, banki
 sandug fakan.

ክፍል ሁለት

የኅብረት ሥራ ማህበራትን ስለማደራጀት እና
 የመደራጀት ጥያቄ አቀራረብ

7. የኅብረት ሥራ ማህበራትን ስለማደራጀት

በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 7፣
 14 እና 15 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በኅብረት ሥራ
 ማህበር ለመደራጀት ሲወሰን አግባብ ላለው ባለስልጣን
 በሚከተሉት የማደራጀት ቅድመ-ሁኔታዎች ተግባራዊ ያደርጋል፤

- 1) ተመሳሳይ ፍላጎት ያላቸው ሰዎች የመደራጀት ጥያቄያቸውን
 ማቅረብ ይኖርበታል።
- 2) በሚቀርበው የመደራጀት ጥያቄ ላይ የአመልካቾቹ ስም፣
 እድራሻ፣ እድሜ፣ ስራ እና ፊሪማ አብሮ መቅረብ ይኖርበታል።
- 3) ጥያቄ አቅራቢዎችን በአንድ ሳምንት ጊዜ ውስጥ በመጥራት
 በጥያቄያቸው መሰረት በፍላጎታቸው መሆኑን ያረጋግጣል፤
- 4) የመደራጀት ፍላጎቱን በማረጋገጥ የመስራች ኮሚቴ ያቋቁማሉ፤
- 5) ለሚቋቋመው የመስራች ኮሚቴ አባላት ተግባርና ኃላፊነት
 መስጠትና ግንዛቤ እንዲኖራቸው ይደረጋል፤
- 6) የሚቋቋመው የመስራች ኮሚቴ አስፈላጊ የሆኑ የአዋጭነት
 ጥናት በማካሄድ፣ የንግድ ሥራ ዕቅድ እና መተዳደሪያ ደንቦችን
 ያዘጋጃል፤
- 7) ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ ሰነዶችን እና ማህተሞችን
 ያላትማል፤ የባንክ ሂሳብ ቁጥር (አካውንት) የመክፈት ተግባራትን
 ማከናወን አለበት።

- 8 Ukummo maro ukummoh faxximta caagiida kibbimtem diggossa waqdi xisok amolladi modod seecak sanadwa faaticisan.
- 9 Ukkummo mododih ayro doorimta dorsissa maroh gabat, afal elle daffeyesen dooroh bicsen magdok ugutak taama miraacissa maro, lowsis maro kee faxximtek geeri nali maroora dorsiisan.
- 10 Ukummo maro edde taamitak sugte sanadwaa kee iko qusubih dooren taama miraacissa marol tabsan. Tabaatabsi siiratal geytimak qokol aba.
- 11 Xissiiimuh essero xayyosse maritte keenik qambaalanam kibbi haan waqdi, qusubih xissimte taama miraacissa maroh gabat maysaqarrah esser xayosak xiso taama aba.
- 12 Ayyunti raymih bagul xissiiima mari baaxok raymi daffeynak ugutak xiinissó caydo katayak takkeemih taagah ayyaaqiyyi cubbusoh hangi acayuk aban edde cabok ugutak akkele.
- 13 Luulâ taamah eglâ maysaqarrâ sumaq warkat edde geyte 6 alsih addat raatib taama qimbise weenik luulâ taamah kuktak 985/2009 maasayya 19 nali maasayyak (2) ugutak maaqatta keenil beelon.

8) የመስራች ኮሚቴው አስፈላጊ የሆኑ ጉዳዮች መሟላታቸውን ሲያረጋግጥ የመስራቾች የምስረታ ጉባኤ በማካሄድ የተዘጋጁ ሰነዶችን ያፀድቃል።

9) በምስረታ ጉባኤው ላይ በአላቱ በሚመረጡት አስመራጭ ኮሚቴዎች አማካኝነት ቀደም ሲል በተዘጋጀው የኮሚቴዎች መሰምረጫ መስፈርት ተከትለው የሥራ አመራር፣ የፋፕፕር ኮሚቴ አባላት እና እንደ አስፈላጊነቱ ሌሎች ንዑሳን ኮሚቴ አባላትም እንዲመረጡ ይደረጋል።

10) የመስራች ኮሚቴው ሲሰራባቸው የነበሩትን ማንኛውንም ሰነድ ንብረት አዲስ ለተመረጠው የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ያስረክባል። በሪከክቡም ላይ በመገኘት ድጋፍ ያደርጋል።

11) ለመደራጀት ጥያቄ ያቀረቡ አካላት የሚጠበቅባቸውን አሟልተው ሲገኙ አዲስ በተመረጡት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አመራር አካላት አማካኝነት ለምዝገባ አስፈላጊ የሆኑ መስፈርቶችን በማሟላት ለምዝገባ ጥያቄ በማቅረብ የሚደራጀት ተግባር የሚከናወን ይሆናል።

12) በማህበረሰቡ ተፋሰስ ላይ የሚደራጁት የመሬት ተፋሰስን መሰረት አድረጎ የአስተዳደር ወሰን ተከትለው በመሆኑ የሚጠናው አዋጭነት ጥናት ትኩረት የሚያደረገው ተፋሰሱን ተከትሎ በሚወሰነው መሰረት ይሆናል።

13) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የምዝገባ ሠርተፊኬቱን ባገኘ በስድስት ወራት ጊዜ ውስጥ መደበኛ ስራውን መጀመር ይኖርበታል። ሆኖም ያለምንም አሳማኝ ምክንያት መደበኛ ስራውን ያልጀመረ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በአዋጅ 985/2009 አንቀጽ 19 ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት እርምጃ ይወስዳል።

**8) Luulâ taamah eglah xissimaanamih
esseroḥ xayyuusu**

- 1) Rakiibo luulâ taamah eglah xissiimonuh rike rikeh tan adoytit xayyossa essero ciggilta gurral anele.
  - a) Sigo dariifal, taamah aracal, sitta celta mihrat xiqto leh tan xiso fayxi le maritte wagiita xagaral amma iyyeenih inkih hinnay awlaytitte ruubak esseraanam duudaanah.
  - b) Ixxi kak 50 daga yakke inki fayxi leeh inki qaynatih ugxele mari
  - c) Wagiita doolat xagar biese cibtal fayxi leelak inkih mamaxxaga foto kopi, migaaqitte rorsah, ferma ken haysissi heeh yabbixem faxximta.
  - d) Mihratal xissimta rakiibo luulâ taamah eglak kulli adoyti mihrat xiqtok leh yanim wagiita xagarak diggossa alhum xayyoysam faxximta.
  - e) Tâ maasayyak nali maasayyak(1)(d) galab akak xagen mihrat xiqtoḥ alhumitte elle esseraanam madqal duddi diggos akah faxxiima taamah bagu dubuk.
  - f) Baxsa le mihrat exxal xissimte luulâ taamah eglali nihir osisak bicsan murtih hinnay yaceen ayfaafah maxxat diggoosih caagid wagiitah yan luddak sumaq warkat lem faxximta.

8. በኅብረት ሥራ ማህበር የመደራጀት ጥያቄ አቀራረብ

- 1) በመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ለመደራጀት የግለሰብ አባላት የሚያቀርቡት የአንደራጅ ጥያቄ አቀራረብ እንደሚከተለው ይሆናል፡፡
  - ሀ) በመኖሪያ አካባቢ፣ በስራ ቦታ፣ ተመሳሳይ የሙያ ችሎታ መደራጀት የሚፈልጉ ግለሰቦች በአካባቢያቸው ወደሚገኘው የሚመለከተው አግባብ ያለው ባለስልጣን በመሄድ በአካል ወይም በተወካዮቻቸው አማካኝነት ጥያቄያቸውን ያቀርባሉ፡፡
    - ለ) ቁጥራቸው ከ50 በላይ የሆኑ ተመሳሳይ ፍላጎት እና የጋራ ችግር ያላቸው ግለሰቦች፤
    - ሐ) አግባብ ባለው ባለስልጣን በሚያዘጋጀው ቅፅ መሠረት የሁሉንም የሚደራጁ ግለሰቦች መታወቂያ ፎቶ ኮፒ፣ ስም ዝርዝራቸውን እና ፈርማቸውን አስፈርመው መያዝ ይኖርባቸዋል፡፡
    - መ) በሙያ የሚደራጁ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር እያንዳንዱ አባል ስለሙያዊ ብቃቱ ጉዳዩ ከሚመለከተው የሥራ ዘርፍ የብቃት ማረጋገጫ ማስረጃ እያይዞ ማቅረብ አለበት፡፡
    - ሠ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ1 (መ) ላይ የተጠቀሰው የሙያ ብቃት የሚቀርብባቸው በህግ የሙያ ብቃት ማረጋገጫ እንዲያወጡ በሚያስገደዱ የስራ መስኮች ብቻ ላይ ይሆናል፡፡
  - ረ) በልዩ የሙያ መስክ የተደራጁ ኅብረት ሥራ ማህበራት እሴት ጨምረው ለሚያመርቱት ምርት ወይም ለሚሰጡት አገልግሎት የጥራት ማረጋገጫ ጉዳዩ ከሚመለከተው ዘርፍ ምስክር ወረቀት ሊኖራቸው ይገባል፡፡

g) Wagiita doolat xagar nuntin amol xer waktii kee ux waktih maadima keenik elle yaxmiqe walal ken lih abele.

h) Xissiimiyyi esserol sitta geyan waqdi ukummo maro xisan

i) Keenil heen dirkik yawqoonuh labbat le maritte wagiita doolat xagar bicsah yan adoytiini assaballatih cibtak ugutak essero akah xayyoosan innah aban.

2 Nuntin amoh adoytiini esseroh assabaalat cibta ciggilta addatinoona aallele.

a) Adoytak kibuk yan migaq, nado, karma

b) Barittok gufe caddo

c) Sugmenta

d) Taamâ qaynat

e) Akah xissiima madma

f) Assabalat xayyoowe ayroo kee alsä

ሰ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የግለሰቦችን የአጭርና የረጅም ጊዜ ግብ ለመረዳት የሚያስችል የጋራ ውይይት ያደርጋል፤

ሸ) በመደራጀት ጥያቄ ላይ የጋራ መግባባት ሲደረስ የመስራች ኮሚቴ ይቋቋማል።

ቀ) ግዴታቸውን ለመወጣት ፈቃደኛ የሆኑ ግለሰብ ጠያቂዎች አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚያዘጋጀው የአባልነት ማመልከቻ ቅፅ መሠረት ጥያቄያቸውን እንዲያቀርቡ ይደረጋል።

2) የግለሰብ የአባልነት መጠየቂያ ማመልከቻ ቅፅ የሚከተሉት ይዘቶች ይኖሩታል፡-

ሀ) የአባሉን ሙሉ ስም፣ ያታ፣ ዕድሜ

ለ) የትምህርት ደረጃ፣

ሐ) አድራሻ፣

መ) የስራ ዓይነት፣

ሠ) የሚደራጀብት ዓላማ፣

ረ) ማመልከቻው የቀረበበት ቀንና ፊርማ፣

3. Afal xissiiimteḥ sugte rakiibo luulâ taamah eglâ tekkek woo eglâ bicsitte adoytiini assaballatih cibtal xayyoselon.

4. Luulâ taamah eglâalih yuniyon tekkek xissimiyyi essero akah xayyoytem hinnay federeshin tekkek, xayyos ciggiila innal akkele.

a) Amolladi mododul faaticisen baxsa le edde caboh guumay muhrit diggoyseenih korraq(koppi)

b) Tassubulle luulâ taamah eglâ elle tiyseqerrime wagiita doolat dagaral xayyoowak saqal hinnay awlayti migaq kee ferma elle tan cibta kiba.

c) Assabaltalluk xayî waqdih ooxit gabbaaqu, tirfii kee kassarrah ascossa luk xayyoowam faxximta.

d) Xisô fayxih essero gufteḥ tan wagiita doolat xagar assabalta nagay wagitak faxximta essero kinnim diggoysak xisiyyi gexso qimbisam faxximta.

e) Wagiita doolat dagar xayyowte assabal kusaaqiseek geera essero amolladi mododul taturte baxsa le edde cabo kinnim diggoysa.

f) Wagiita dagar a essero akkuqe week 5 ayroh addat esseroh gacsah arrabak warsek, kutbeh rube

3) ቀድሞ በተደራጀ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ የአባልነት ጥያቄ የሚቀርብ ከሆነ የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ባዘጋጀው የአባልነት ማመልከቻ ቅፅ መሠረት ይሆናል።

4) በኅብረት ሥራ ማህበራት የኔዬን ወይም የኅብረት ሥራ ማህበራት ፊደራሊዥን ለመደራጀት ጥያቄ የሚያቀርቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ጥያቄ አቀራረብ እንደሚከተለው ይሆናል።

ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የፀደቀ በማህተም የተረጋጋጠ ቃለ-ጉባኤ ኮፒ፣

ለ) አመልካች ኅብረት ሥራ ማህበራት በተመዘገቡበት አግባብ ያለው ባለስልጣን በመቅረብ የሊቀ-መንበር ወይም የተወካይ ስም እና ፊርማ ያረፈበት የጥያቄ ማቅረቢያ ቅፅ የተሞላ፣

ሐ) ከማመልከቻው ጋር የዘመኑን የአዲት ሪፖርት የትርፍና ኪሳራ መግለጫ አያይዘው ማቅረብ ይኖርባቸዋል።

መ) የመደራጀት ጥያቄ በፅሁፍ እንደደረሰው አግባብ ያለው ባለስልጣን ማመልከቻውን በአግባቡ በማየት ጥያቄው ተገቢነት እንዳለው በማረጋገጥ የምስረታ ሂደቱን መጀመር ይኖርበታል።

ሠ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የቀረበለትን ማመልከቻ ከገመገመ በኋላ ጥያቄው በጠቅላላ የጉባኤው ልዩ ውሳኔ መሰረት ዐድቆ መምጣቱን ያረጋግጣል፣

ረ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የመደራጀት ጥያቄውን የማይቀበል ከሆነ በአምስት ቀናት ውስጥ ምላሹን ጥያቄውን ላቀረበው አካል በቃል ወይም እንደ አስፈላጊነቱ በፅሁፍ መስጠት ይኖርበታል።

- g) Xissiiimuh essero xayyossa luula taamah egla taabakay 3 karma lem faxximta.
- h) Ubukyaak geera sitta celta fayxi leeh edde xinti dirkiika yukkuqeh yagdabuh labbat le rakiiboh hinnay yuniyon eglaali adoytiinuh yakkuqsumeenim xiqqimta.
- i) Ta maasayyak 10(1)7madqimtem elle anuk maali qeddaddoh abuudih luulah taamah eglaalih yuniyon kee federeshinitte xissiiiman waqdi adoytiinin dirkik tawqem dudda geeri rakiiboh eglaali yuniyonwah adoytit yakkoonu xiqan.

9) yyunti raymih daddos rakiiboh le xiso wagittaama

1) Ayyunti raymih xoqoysima luulá taamah eglah adoyta takkem kukti ixximak 985/2009 addal madqeenim anuk ossotinah ayyunti raymih daddoosih xiinisso kee xoqoysi kuktih ixximak 1223/2012 maasayyak 11 nali maasayyak 1-5 addal daffeytem magdoodik ugutak xissimtaah sumaqta geelon.

ሰ) ለመደራጀት ጥያቄ የሚያቀርብ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ከተመሠረተበት ሦስት ዓመት የሞላው መሆን አለበት።

ሸ) ከምስረታ በኋላ ሌሎች ተመሳሳይ ፍላጎት ያላቸው እና የመተዳደሪያ ደንብ ግዴታዎችን ተቀብሎ ለመፈፀም ፈቃደኛ የሆኑ መሰረታዊ ወይም ኅብረት ሥራ ማህበራት የኒዩኖች በአባልነት ሊታቀፉ ይችላሉ።

ቀ) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 10 ንዑስ አንቀጽ ከ1 እስከ 7 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበራት የኒዩን እና ፌዴሬሽኖች ሲመሰረት የአባልነት ግዴታቸውን መወጣት የሚችሉ ሌሎች መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት፣ የኅብረት ሥራ ማህበራት የኒዩኖች አባል መሆን ይችላሉ።

9. የማህበረሰብ የተፋሰስ ልማትን መሰረት የደረገ አደረጃጀት

1) የማህበረሰብ የተፋሰስ ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበር አባል የሚሆኑት በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 ውስጥ የተደነገገው መስፈርት አንደተጠበቀ ሆኖ በተጨማሪ የማህበረሰብ የተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 11 ን/አንቀጽ 1-5 ውስጥ የተቀመጡ መስፈርቶችን መሠረት በማድረግ የሚደራጁና ሠርተፊኬት የሚያገኙ ይሆናል።

- 2) Ayyunti raymih daddoosih xiinissoo kee xoqoysih kuktih ixxima 1223/2012 maasayyak II nali maasayyak 5 ugutak faxximta magdo kibtah tan raymi addat geytimta baxsale hangi acwa faxxa ayyunti exxaaxi luulâ taamah eglah adoytit yakkoonu xiqaanah.
- 3) Ta maasayyak 9 nali maasayyak 2 tanim anuk luulâ taamah eglah radmok raymi addat sigta sayyo, erkenna leela kee idoolah baxsa le hangi acayuk ken qikaanam faxximta.
- 4) Raymi daddoosih addat sigoh yan saymara erkenna leelaa kee idoolah aban(yaceen) baxsa le hangi geyaanah yanin xoqoysii kee konnabna tonnaah sarimaanih mano keenik taysuh luulâ taamah egla madqak ugutak keenih abelon.

10) Amoyabuli gitaak yakke adoytiinu

- 1) Ummaan baaxo baxi karmak 18 iro yekkek luulâ taamah kuktak 985/2009 ugutak xissii mam duudah. Takkay ikkalah ayyunti raymih xiinissoo kee xoqoysih kuktih ixxima 1223/2012 maasayyak II nali maasayyak 4 ugutak 18 karmak addah yan urri(cata) amoyabule gitaak ayyunti raymih xoqoysimah eglat xissii maanam duudaanah.

2) በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 11 ንዑስ አንቀጽ 5 መሠረት ተገቢውን መስፈርት አሟልተው የተገኙ በተፋሰሱ ውስጥ የሚኖሩ ልዩ ትኩረት የሚያሻቸው የኅብረተሰብ ክፍሎች የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ሊሆኑ ይችላሉ።

3) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 9 ንዑስ አንቀጽ 2 የተገለጸው እንደተጠበቀ ሆኖ በኅብረት ሥራ ማህበሩ መርህና እሴት በመነሳት ተፋሰሱ ውስጥ የሚኖሩ ሴቶች፣ አካል ጉዳተኞች እና አረጋዊን የተለየ ትኩረት በመስጠት ሊደግፋቸው ይችላል።

4) በተፋሰስ ልማቱ ውስጥ ለሚኖሩ ሴቶች፣ አካል ጉዳተኞች እና አረጋዊን ስለሚደረግላቸው ልዩ ትኩረት፣ ስለሚያገኙት ጥቅም እና ከብር እንዲሁም በዘላቂነት ኑርዋቸው የሚሻሻልበት በተመለከተ በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ውስጥ በሚወሰኑት መሰረት የሚከናወን ይሆናል።

10. በሞግዚት አማካኝነት ሲለሚደረግ አባልነት

1. ማንኛውም ዜጋ እድሜው ከ18 አመት በላይ የሆነ በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 በተደነገገው መሰረት መደራጀት ይችላል። ሆኖም የማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 11 ን/አንቀጽ 4 መሰረት እድሜቸው ከ18 አመት በታች የሆኑት ወጣቶች በሞግዚቶቻቸው አማካኝነት በማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች በኅብረት ሥራ ማህበር መደራጀት ይችላሉ።

- 2 Karma keenik adoytiinu guftah gide qedado kobxisaanam kee geeri taamoomi amoyabuli gitaak abelon.
- 3 Amoyabuliinul adoyta akak yakken luulâ taamah eglalah addal adoytiini baxsa le tuxiq mageysiisa.
- 4 Luulâ taamah eglah addal migaq akak yayseqerrimem amoyabuli hinnay catayti migaaqa.
- 5 Adoyti migaaqal takke ambalaalitte takku abtoota elle takkem baaxo caddol amoyabuli xiinisso wagsiisak daffeyte madqooqii kee miracsentittek ugutak akkele.
- 6 18 karmak addah yan urruy amoyabuli gubaak luulâ taamah eglah adoytah yani, luulâ taamah eglah madqaa kee abnissa elle idnissa gurral kibuk yan adoytiinu amoyabulik hiriggi heeh labbatiinul luulâ taamah eglah adoytiinut gexak raaqam xiqah.
7. Amoyabuli adoytiinih caagid amolladi mododul faaticisen luulâ taamah eglah edde xin madqat culsaanam faxximta.

2. እድሜያቸው ለአባልነት እስኪደርስ ድረስ ማንኛውም ቁጠባ የማሰባሰብም ሆነ ሌሎች ተመሳሳይ ጉዳዮች በሞግዚቶች አማካኝነት የሚከናወን ይሆናል።
3. በሞግዚት አማካኝነት አባል በሚሆንባቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ አባልነቱ የተለየ ጥቅም አያስገኝም።
4. በኅብረት ሥራ ማህበሩ ውስጥ በአባልነት የሚመዘገበው የሞግዚቱ ስም ሳይሆን እካለ መጠን ያልደረሰ ወጣት ስም ይሆናል።
5. በአባሉ ስም የሚደረጉት ማናቸውም ውሎችም ሆነ ተግባራት በተመለከተ በአገሪቱ ስለ ሞግዚት አስተዳደር በተቀመጠው ሕግና አሰራር መሰረት የሚፈጸም ይሆናል።
6. እድሜያቸው ከ18 አመት በታች የሆነ እና በሞግዚቱ አማካኝነት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል የሆነ ማንኛውም ወጣት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሕግና አሰራር በሚፈቅደው መሰረት ሙሉ አባልነቱን ከሞግዚታቸው ላይ በመረከብ በፈቃደኝነታቸው ላይ በመመስረት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ሆነው ሊቀጥሉ ይችላሉ።
7. ስለ ሞግዚት አባልነት ጉዳይ በጠቅላላ ጉባኤ በፀደቀ በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ውስጥ መካተት ይኖርበታል።

II. Luulâ taamah eglak konnabnah adoytiinu

1. Ayyunti raymih daddoosih xiinissoo kee xoqoysi kuktih ixximak 1223/2012 maasayyak 12 kee 13 ugutak ayyunti raymih xoqoysimah luulâ taamah eglala maqarrooysoonuu kee qikoonuh, doolat kee doolat akke sinni exxaaxi anay aallekal, mihrat kee mattaabanni qokol yacoonuh, qaklissoh ayfaf yacoonuh, maaluu kee geeri caagiidal luulâ taamah eglala catoonuh konnabnah adoytit akkuk xissiiimaanam duudan.
2. Ta maasayyak II nali maasayyak (i) madqimtem elle anuk konnabnah adoytiini keenih geysiisa tirfi hinnay wallax (riba) tuxiq mageyan. Takkey immay keenit aben catoh sababah luulâ taamah eglala mamaxxaga keenih taceem duddah.
3. Konnabnah adoytiitih suge adoytiinuk yawqen waqdi adoytiinuh meklen saami inkih caboону xiqan. Garab caboону xiqan. Ta gurral geytime maali ma kurruuma acwa iyya ammuntal daffeysak, inkih lino yakke
4. Luulâ taamah eglak qokol adoytiinuk yawqe mari meklen maalu inkih beetaanam xiqaanah, garab beetaanam xiqaanah.

11. በኅብረት ሥራ ማህበር የክብር አባልነት

- 1) በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 12 እና 13 መሰረት በማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች የኅብረት ሥራ ማህበራትን ለማጠናከርና ለመደገፍ ሲባል መንግስትም ሆነ ሌሎች አካላት ያለምንም ደምፅ ሙያዊ የቴክኒክ የምክር አገልግሎት ለመስጠት፣ በፋይናንስ እና በሌሎች ጉዳዮች የኅብረት ሥራ ማህበሩን ለመደገፍ እንዲቻል የክብር አባል በመሆን ሊደራጁ ይችላሉ።
- 2) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 11 ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የክብር አባልነት የሚያስገኝላቸው የትርፍ ወይም የወለድ ጥቅም አይኖርም። ሆኖም የክብር አባል ሆነው በማገዛቸው ምክንያት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አውቅና ሊሰጣቸው ይችላል።
- 3) የክብር አባል የነበሩት አባላት ከአባልነታቸው ሲለቁ ለአባልነት የክፍሉትን የእጣ መጠን ሙሉውን ወይም ከፊሉን ለኅብረት ሥራ ማህበሩ መተው ይችላሉ። በዚህ መሰረት የሚቀርብ ማንኛውም ገንዘብ በማይከፋፈል የጋራ ንብረት ውስጥ በስጦታ አርዕስት የሚመዘገብ ይሆናል።
- 4) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ተባባሪ አባልነታቸውን ሲያቋርጡ የክፍሉትን ገንዘብ በሙሉ ወይም በክፍል መውሰድ ይችላሉ።

5. Luulâ taamah eglak yawqe ummaan qokol adoyti maalu beetu xiqam luulâ taamah eglâ qawwalaylat radewaytuh aben tû bical akkele.

6. Konnabnah adoytiinu wagsiisak edde xintat culaanam faxximta

12) Luulâ taamah eglaalik liig xisoh essero elle xayyowta gurra

1 Etyopiyah addal enni itta luulâ taamah eglaali inkih awlisa liig baaxo caddol xisaanam xiqqimtah.

2 Luulâ taamah eglaalih liigih xissimoonuh wagiita doolat xagar essero xayyossa luulâ taamah eglaalih essero ciggilta gurrak akkele.

a) Amolladi mododuk baxsa le edde caboy faaticimtey muhrit diggoysen xissimnay itta edde caboh guuma.

b) Xiso elle esseran assabalta

c) Tassaballe luulâ taamah eglaali awlayti gitaak essero xayyoysan

d) Xayyowte essero wagittah tan abbatino wagtele.

5) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያቋርጥ ማንኛውም ተባባሪ አባል ገንዘቡን መውሰድ የሚችለው ከኅብረት ሥራ ማህበሩን አደጋ ላይ በማይጥል ሆኖ በሚያደርጉት ስምምነት መሰረት የሚፈጸም ይሆናል።

6) ስለ ከብር አባልነት በተመለከተ በመተዳሪያ ደንባቸው ውስጥ ማከካተት ይኖርበታል።

12. ኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ የመደራጀት ጥያቄ አቀራረብ

1) በኢትዮጵያ ውስጥ ሁሉንም የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚወክል ሊግ በአገር አቀፍ ደረጃ ሊያቋቁመው ይችላል።

2) በኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ ለመደራጀት አግባብ ላለው ባለሥልጣን ጥያቄ የሚያቀርቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ጥያቄ አቀራረብ አንደሚከተለው ይሆናል።

ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የፀደቀና በማህተም የተረጋገጠ የአንደራጅ ውሳኔ ቃለ-ጉባኤ፤

ለ) የመደራጀት ጥያቄ ማመልከቻ፤

ሐ) አመልካች ኅብረት ሥራ ማህበራት በተወካዮቻው አማካኝነት ጥያቄ ያቀርባሉ፤

መ) የቀረበውን በሊግ የመደራጀት ጥያቄ በማመልከቻው መሠረት አግባብ ያለው ባለስልጣን የሚያስተናግድ ይሆናል።

e) Liig yoobokeek geera xissimta geeri luulâ taamah eglaali liig yassaqqe edde xintih dirkiika kibak adoytit yakkoonu xiqan.

ሠ) በሂደት ከምስረታው በኋላ የሚደራጁ ሌሎች ኅብረት ሥራ ማህበራት በሊጉ የመተዳደሪያ ደንብ መሠረት ግዴታቸውን በመወጣት በአባልነት ሊታቀፉ ይችላሉ።

13) Ukummo maroh xisso wagittaama

- 1 Xisô taama tasassakuh 5-7 yakke adoytit le ukummo maro xissimta.
- 2 3-5 takke ukummoh adoytit ukummoh adoytiitik saanih dooriman too doorime adoytiitik 2-3 sayyoo kee qunxaaneyta takkem faxximta.
- 3 Raaqe nammay caagid wagiitah yan xagar kee lofti leelak edde gacele.
- 4 Ukkummo maroy doorimteh iyya saqala, ciggiila saqal kee kutbe abeyna aallele.
- 5 Ukkummo marok foocat haanam luulâ taamah xiso kaxxam faxaah, yargiqeenimih dudda leh iyyan ayyunti xaqol oggol leh iyya saqalan sinni addak dooran hinnay awlisan.

13. መስራች ኮሚቴ ስለማቋቋም

- 1) የምስረታ ሥራውን ለማቀላጠፍ ሲባል ከ5-7 አባላት ያሉት የመስራች ኮሚቴ ይቋቋማል።
- 2) ከ3-5 የሚሆኑ የመስራች ኮሚቴ አባላት ከመስራች አባላት መካከል በቀጥታ የሚመረጡ ይሆናሉ። ሆኖም ከሚመረጡት የመሥራች ኮሚቴ አባላት ውስጥ ከ2-3 የሚሆኑ ሴቶች እና ወጣቶችን በመሥራች ኮሚቴ አባልነት የሚያካትት ይሆናል።
- 3) ቀሪዎቹ 2 የመስራች ኮሚቴ አባላት ጉዳዩ በቀጥታ ከሚመለከተው ባለድርሻ አካል እና አግባብ ካላው ባለስልጣን የሚወከሉ ይሆናሉ።
- 4) የሚመረጠው የመስራች ኮሚቴ አባላት ሰብሳቢ፣ ምክትል ሰብሳቢ፣ ፀሐፊ እና ሌሎች አባላት ይኖሩታል።
- 5) የመስራች ኮሚቴ አባላትም በኅብረት ሥራ ማህበር መቋቋም ላይ ተነሳሽነት ያላቸው፣ ውሳኔ የመሠጠት ብቃት ያላቸው እና በህብረተሰቡ ዘንድ ተቀባይነት ያላቸው ሆኖ የኮሚቴው ሰብሳቢ በተቋቋመው የመሥራች ኮሚቴ አባላት መካከል የሚመረጥ ወይም የሚወከል ይሆናል።

6. Ta maasayyak 13 nali maasayyak(1) ugutak xissimte ukummo maro rakiibo luulâ taamah eglaalik daga raqta xisoosah kaadu tamanna celta maro keenih xisan. Toh celta adoytit aallele.
7. Rakiibo luulâ taamah eglaalik fayya itta eglaalih kulli ukummo luulâ taamah eglaalik taama miraacissa maroh adoytit hinnay awlaytitte edde tan ukummo maroh adoytit aallele.
8. Ukummo maro abtah tan taamah mawqo ukummo maroh adoytit isik tayyaaqem akkuk xisook geera, luulâ taamah eglah xayyoosan alhumul keenih gacselon.
9. Ukummo maroh taama elle aboonuh dariifal baxaabaxsa le xagortilluk gacak elle sugah taamah arac massoysaanam bictah.

- 6) በዚህ አንቀጽ/አንቀጽ 13 ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት የሚቋቋመው የመስራች ኮሚቴ ከመሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት በላይ ላሉ አደረጃጀቶች በተመሳሳይ መልኩ የሚቋቋም መስራች ኮሚቴ አባላት ይኖሩታል።
- 7) ከመሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት በላይ ላሉ አደረጃጀቶች የሁሉም መስራች ኅብረት ሥራ ማህበራት የስራ አመራር ኮሚቴ አባላት ወይም ተወካዮች ያሉበት መስራች ኮሚቴ አባላት ይኖሩታል።
- 8) መስራች ኮሚቴው ለሚያከናውነው ወጪ የመሥራች አባላት በሚያዋጡት ገንዘብ የሚሸፈን ሆኖ ከምስረታ በኋላ ለህብረት ሥራ ማህበሩ በሚቀርብ መረጃና ማስረጃ ላይ ተመስርቶ ይተካላቸዋል።
- 9) ለመስራች ኮሚቴዎች ተግባራት ማከናወኛ በአካባቢው ከተለያዩ አካላት ጋር በመሆን ጊዜያዊ የመሥሪያ ቦታ ሊያመቻቹ ይችላል።

14) Ukummo maroh taamaa kee qaaqa

Luulâ taamah egla xisoonuh soolisan ukummo maro ciggilta abtootaa kee qaaqa aallele.

- 1 Adoytiitik adoytiini essero yakkuqen. Alhum daagisan.

14. የመስራች ኮሚቴ ተግባርና ኃላፊነት

ኅብረት ሥራ ማህበራትን ለመመስረት የተቋቋመው መስራች ኮሚቴ የሚከተሉትን ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል።

- 1) የአባላት አባልነት ጥያቄያቸው መሠረት አባላትና የአባላትን መረጃ ያረጋግጣል።

2. Adoytinni essero le maraa kee geeri maritteh luulâ taamah eglaalih oyti yacee axmaaqa ginan.
- 3 Adoytit yakkoonuh essero xayyossaah labbat le maritte hinnay eglaali yaysaqarren
- 4 Ayyuntiinoo kee maddurtiino kusaq aban(tayyaaqek way cubbusso) aban.
- 5 3-5 liggidah egla elle taamittu wayta kabxâ taamah ekraaro bicsan, faaticisan.
- 6 Wagiita xagar bicse eglah edde xiinih qaguntak ugutak sinni edde xinta bicsan.
- 7 Adoytit yakkoonuh teyseqerrime maritte hinnay luulâ taamah eglaalik taama miraacissa maroh hinnay awlaytit ukummô mododuh seeco aban.
- 8 Ukummo mododul geytime taama miraacissa maro, lowsis maro kee geeri nali maroora dooroonuh 3 adoyta le dorsissa maro dooran.
- 9 Tayyaaqek way cubbussok ugutma abak maysaqarraah im kee saami mangaa kee melleb akak faaticisan.
- 10 Luulâ taamah eglah migaq kee sugmenta xayyoysak mododul akah faaticisan innah aban
- 11 Luulâ taamah egla sandug elle hayta banki faaticisan.

- 2) አባል ለመሆን ጥያቄ ላቀረቡ እና ለሌሎች ግለሰቦች ወይም ኅብረት ሥራ ማህበራት መረጃ ይሰጣል፤ ግንዛቤ ይፈጥራል፤
- 3) አባል ለመሆን ፍላጎት ያላቸውን ፈቃደኛ የሆኑትን ግለሰቦች ወይም ኅብረት ሥራ ማህበራት ይመዘግባል፤
- 4) የማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ አዋጭነት ጥናት ያካሂዳል፤
- 5) ከ3-5 ዓመት ኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚመራበት የንግድ ሥራ ዕቅድ ያዘጋጃል፤ ያፀድቃል፤
- 6) አግባብ ያለው ባለስልጣን ባዘጋጀው ሞዴል መተዳደሪያ ደንብ መሠረት ረቂቅ መተዳደሪያ ደንብ ያዘጋጃል፤
- 7) አባል ለመሆን የተመዘገቡ ግለሰቦችን ወይም የኅብረት ሥራ ማህበራት የስራ አመራር ኮሚቴ ወይም ተወካዮችን ለምስረታ ጉባኤ ስብሰባ ይጠራል፤
- 8) በምስረታ ጉባኤው ላይ ከተገኙት መካከል የስራ አመራር ኮሚቴ፣ የቁጥጥር ኮሚቴ እና ሌሎች ንዑሳን ኮሚቴዎችን ለመምረጥ ሶስት አባላትን የያዘ አስመራጭ ኮሚቴ ያስመርጣል፤
- 9) የአዋጭነት ጥናት መነሻ በማድረግ የመመዘገቢያ እና የዕጣ መጠንና ዋጋ በጉባኤ ያፀድቃል፤
- 10) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ስምና አድራሻ መነሻ በማቅረብ በጉባኤው እንዲሰየም በማድረግ ያፀድቃል፤
- 11) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ገንዘብ የሚቀመጥበት የሂሳብ አካውንት የሚከፈትበትን ባንክ ያስወስናል፤

12. Gabat leh yan tayyaaqek way cubbusso, kabxah ekraaro, amolladi mododul faaticisen edde xinta, guumaa kee geeri sanadwa doorimteh tan taama miraacissa marol hinnay borxil tabsan.

13. Ukummo taamah cato yakke maalu gorrisan.

14. Luulâ taamah eglaalih liigih amolladi modod gexsoonuh fooci bicitte aban.

15. Baaxô caddol xissiiimah yan liigih adoytiinuh baaxol enni itta luulâ taamah eglaalih inkih rettimat seeco aban.

15. Ukummo modod gexsoonuh adoytiitih takke seeco

1) Wagiita doolat xagar a maasayyak 13 kee 14 muddunteemik ugutak ukummo maro bici abtootak gaba kalteek lakal 15 ayroh addat adoytiinuh tunkuttube marittee hinnay awlaytit elle geytimak ukummo modod seecaanam faxximta.

2) Rakiibo luulâ taamah eglah xaquk xissiiimiyi essero xayyoyse marittek sidicayto gaba takkem mododul geytimtam faxximta.

3) Luulâ taamah eglaalih yuniyun kee federeshin xisoonuh essero xayyoyse eglaalih awlaytiitik sidicayto gaba ukummô mododul geytimtam faxximta.

12) በአጁ የሚገኙትን የአዋጅነት ጥናት፣ የገግድ ሥራ ዕቅድ፣ በጠቅላላ ጉባዔ የፀደቀ መተዳደሪያ ደንብ፣ ቃለ-ጉባዔ እና ሌሎች ሰነዶች ለተመረጡ የኅብረት ሥራ ማህበሩ የስራ አመራር ኮሚቴ/ቦርድ ያስረክባል፤

13) ለምስረታው የሚውል ፈንድ የማፈለግ ሥራ ያከናውናል፤

14) የኅብረት ሥራ ሊግ አገራዊ ጉባዔ ለማካሄድ ቅደመ ዝግጅት ያደርጋሉ፤

15) በአገር አቀፍ ደረጃ ለሚደራጀው የኅብረት ሥራ ሊግ በአገሪቱ ለሚገኙ ሁሉም ኅብረት ሥራ ማህበራት የአባልነት ጥሪ በተለያዩ መገናኛ ብዙሃን እንዲደርሳቸው ያደርጋል፤

15. የምስረታ ጉባኤ ማካሄድ አባላትን ስለመጥራት

1) አግባብ ያለው ባለስልጣን በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 13 እና 14 በተደነገገው መሠረት መስራች ኮሚቴ የቅድመ ዝግጅት ስራውን እንዲጠናቀቅ በአምስት የሥራ ቀናት ጊዜ ውስጥ በአባልነት የተመዘገቡት ግለሰቦች ወይም ተወካዮች በተገኙበት የምስረታ ጉባኤ ስብሰባ መጥራት አለበት፡፡

2) በመስረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት የመደራጀት ጥያቄ ያቀረቡ ግለሰቦች ቢያንስ 2/3ኛ የሚሆኑት በሚካሄደው የመስራች አባላት ስብሰባ ላይ መገኘት አለባቸው፡፡

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን እና የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለመመስረት ለአባልነት ጥያቄ ያቀረቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ተወካዮች ቢያንስ 2/3ኛው በሚካሄደው የመስራች አባላት ስብሰባ ላይ መገኘት አለባቸው፡፡

4. Ukummô mododul tatusan edde cabooba guumal nagay yabbixeenim faxximta.

4. Ukummô mododul wagiita reedantih awlayti geitimam faxximta.

16. Ukummô mododul margaqa akak tatruseh meqe caagiida

1 Ukummô mododul xayyoowak edde caboo kee faatica elle aceeh meqe caagiida ciggiltam teeti:

- a) Luulâ taamah eglah qaynat
- b) Tayyaaqek way cubbusso
- c) Kabxah ekraaro
- d) Edde xin madqa
- e) Elle taamitan aracih maadih baxxaqqa
- f) Luulâ taamah eglah migaq muggaaqissoo kee asta
- g) Taama miraacissa maro, lowsis maroo kee geeri nali maroorah dooro
- h. Edde yayseqerren maalih ixxu yargiqeenimi
- i. Saami kappital limoh xayyoosan yekeesen saamih manga, inki saamih melleb temlemme saamitteh ixxu, qahdil tan saamitteh ixxu kee saamitte inkih eylemmi heenih edde bakan uddur yargiqen.

4) በመሥራች ስብሰባው ላይ የሚተላለፉ ውሳኔዎችን በቃለ-ጉባዔ በአግባቡ መያዝ አለበት።

5) በመስራች ስብሰባው ላይ አግባብ ያለው ባለስልጣን ተወካይ ሊገኝ ይገባል።

16. በመስራች ጉባኤ ላይ ውሳኔ የሚሰጥባቸው ጉዳዮች

1) በምሥረታ ጉባዔ ላይ ቀርበው የሚወሰኑና የሚጸድቁ ጉዳዮች የሚከተሉትን ያካትታል፤

- ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነት
- ለ) አዋጭነት ጥናት፤
- ሐ) የንግድ ሥራ ዕቅድ፤
- መ) የመተዳደሪያ ደንብ፤
- ሠ) ስራውን የሚያከናውንበት ክልል ወይም ቦታ ወሰንና መግለጫ፤
- ረ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ስም ስያሜ እና አርማ፤
- ሰ) የስራ አመራር ኮሚቴ፣ የቁጥጥር ኮሚቴ እና ሌሎች ንዑሳን ኮሚቴዎችን ምርጫ፤
- ሸ) መመዘገቢያ የገንዘብ መጠን ማስወሰን፤
- ቀ) የዕጣ ካፒታል ለሽያጭ የተወሰነ የዕጣ ብዛት፣ የእንደ ዕጣ ዋጋ፣ የተሸጠ ዕጣ መጠን፣ ቃል የተገባ ዕጣ ብዛት እና ዕጣው ተሸጦ የሚያልቅበት ጊዜ ማስወሰን፤

j. Geeri raceynak geytime
kappitaalixxu

- 2 Ukummô mododih seeco kulli mari akah yaabbe innah rettimat tatrusaanama.
- 3 Too mododul wagiita doolat xagar kee geeri xagoora geytamtam faxximta. Takkay ikkal tatrusan edde caboobal xongolo malon.
- 4 Ta maasayyak 16 nali maasayyak (3) ugutak mododul tatrusan egla wagitta edde cabooba yaakumik ciggiilul guumal yabbixeenim faxximta.
- 5 Mododul wagiita reeda li amoh geytimak mihrat qokol yaceem faxximta.

በ) ከሌላ ምንጭ የተገኘ የካፒታል መጠን፤

- 2) የምስረታ ጉባኤ ጥሪ ለሁሉም ሊደርስ በሚያስችል የማስታወቂያ መንገዶችን በመጠቀም እንዲተላለፍ መደረግ አለበት።
- 3) በጉባኤው ላይ የሚመለከታቸው መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ አካላት እንዲገኙ ሊደረግ ይችላል። ሆኖም ግን በሚተላለፈው ውሳኔ ላይ ደምፅ መስጠት አይችሉም።
- 4) በዚህ አንቀጽ አንቀፅ 16 ንዑስ አንቀፅ (3) በተጠቀሰው መሰረት በጉባኤው ላይ የሚተላለፉ የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሚመለከቱ ውሳኔዎችን በቅደም ተከተላቸው በቃለ-ጉባዔ በአግባቡ መያዝ አለበት።
- 5) በመሰረቱ ጉባዔ ላይ አግባብ ያለው ባለስልጣን በአካል በጉባዔው ላይ ተገኝቶ መያዝ ደጋፊ ይሰጣል።

17) **Rakiibo luulâ taamah egla elle xisan inna**

- 1 Luulâ taamah eglaalih kukti ixximak 985/2009 maasayyak 24 nali maasayyak(1) madqeenim elle anuk ummaan Etypoyayti luulâ taamah eglah xissiiimam xiqah
- 2 Ta maasayyak 17 nali maasayyak (1) warseenim elle anuk Etyopiyak irol sigoh tan maritte awlaytiitil xissiiimaanam ma duudan.
- 3 Ukummoh adoytit xayyoyse assabalta yukkuqe reedanti 15 ayroh addat ukummoh adoytit koboxuh seecle.

17. የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር አደረጃጀት

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 24 ንዑስ አንቀፅ (1) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም አ.ት.ዮ.ጳ.ዊ በኅብረት ሥራ ማህበር መደራጀት ይችላል።
- 2) በዚህ አንቀጽ አንቀፅ 17 ንዑስ አንቀጽ (1) የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ኗሪነታቸው ከአ.ት.ዮ.ጳ.ዊ ውጭ የሆኑ ሰዎች በውክልና ሊደራጁ አይችሉም።
- 3) የመሰረቱ አባላት ያቀረቡትን ማመልከቻ የተቀበለው ባለስልጣን በ15 ቀን ጊዜ ውስጥ የመሰረቱ አባላት ስበሰባ ይጠራል።

- 4 Ukummô maroh taamaa kee qaaqa ta maasayyak 14 nali maasayyak(1-15) elle tan innal akkele.
- 5 Ukummô maroh adoytit keenih yeceen taamaa kee qaaqa yugdubeeniik lakal luulâ taamah eglah yankuttuboonuh wagiitah yan doolat xagarah essero kutbel xayyoosan.
- 6 Luulâ taamah eglah yaysaqarramuh assabalta yukkuqe reedali 5 ayroh addat adda wagga heeh yayseqerrem faxximta.
- 7 Wagiita xagar 5 ayroh addat fokkaqqa heeh gacsa acceweek sabab roorissi heeh essere xagarah gacsam faxximta.
- 8 5 ayroh addat tu elle gacseweenik luulâ taamah egla yeysaqerreenim diqsitak(loowimak) edde xintaa kee taamah ekraarol tanim taamitam xiqah.
- 9 Wagiita doolat xagar luula taamah eglah essero kutbeh kaa gufte ayrook xabba haanamaay eyseqerrimmi iyyam fan ceelah yan mihrat qokol yaceem faxximta.
- 10 Sitta celta abinitte abta rakiibo luulâ taamah eglaali inki taamâ rakaakayal xissimtam maxiqta, cubbusol inkitto yakkeenim faxximta.

- 4) የመስራች ኮሚቴ ተግባርና ሃላፊነት በተመለከተ በዚህ አንቀጽአንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ (1-15) መሰረት ይሆናል።
- 5) የመስራች ኮሚቴ አባላት የተሰጣቸውን ተግባርና ሃላፊነት ካከናወኑ በኋላ በኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲመዘገቡላቸው ጥያቄውን በጽሁፍ አግባብ ላለው ባለስልጣን ማቅረብ ኖርባቸዋል።
- 6) የኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲመዘገብ ማመልከቻውን የተቀበለው አግባብ ለው ባለስልጣንም ጥያቄቸውን በ5 ቀን ውስጥ መርምሮ መመዘገብ ይኖርበታል።
- 7) አግባብ ያለው ባለስልጣን በ5 ቀን ውስጥ መርምሮ ያልተመዘገቡበትን ምክንያት ዘርዘሮ ጥያቄ ላቀረቡት መልስ መስጠት አለበት።
- 8) በ5 ቀናት ጊዜ ውስጥ የኅብረት ሥራ ማህበር ሆኖ ያልተመዘገበ መሆኑ በጽሁፍ ካልተገለፀ የኅብረት ሥራ ማህበሩ እንደተመዘገበ ተቆጥሮ መተዳደሪያ ደንቡ እና የሥራ አቅዱ ላይ ያስፈራቸውን ስራዎች መስራት ይችላል።
- 9) አግባብ ያለው ባለስልጣን የኅብረት ሥራ ማህበሩ ጥያቄ በጽሁፍ ከደረሰበት ጊዜ ጀምሮ እስከሚመዘገብበት ጊዜ ድረስ ተገቢውን የመያ ድጋፍ መስጠት አለበት።
- 10) ተመሳሳይ ተግባራትን የሚያከናውኑ መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት በአንድ የሥራ ክልል መቋቋም አይችሉም። ሆኖም ከተገኙ በጥናት ላይ በመመስረት ማዋኸድ ይኖርበታል።

- 11 Doolatat, kee doolat akke sinni makaadoodah addal kibi saaqat taamita ummaan taameyni murti amrutuk adoytit saanih edde tangale luulâ taamah eglalait xissiiimam maxiqa.
- 12 Luulâ taamah eglah adoytit sittalluk abta murti hinnay ayfaafay macwa taamat saanih edde yangalen luulâ taamah eglalait yengele ummaan adoyti isi aftok sinam tamliseh tamsiisam maduuda.
- 13 Inki buxah mari dibuk adoytiitih edde yan luulâ taamah eglâ xissimtam madudda
- 14 Sayyo hinnay qunxaaneyta hinnay erkenna leela loonuh yanin taqabik ugutak sinni taqabi yafgadoonuh, baxaabaxsa le langittel dubuk xissiiimaanam duudaanah
- 15 Rakiibo luulâ taamah taameyni, adoytiini dirkik yewqek tamloh edde yan luula taamah eglah adoyta yakku xiqah. Tak kay ikkal faxxe maroh adoytah madoorima. Maroh adoytah doorimek taameynah maraaqa(woo taama cabah).
- 16 Ummaan tamloh taamita taameyni amoh elle geytimam xiqe waa luulâ taamah eglah adoyta yakkem maduuda.

- 11) በመንግስት እና መንግስታዊ ባልሆኑ ተቋማት ውስጥ ሙሉ የሥራ ሰዓት የሚሰራ ማንኛውም ሰራተኛ ምርት በማምረት አባላት በቀጥታ በሚሳተፉባቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ መደራጀት አይችልም።
- 12) የኅብረት ሥራ ማህበር አባላት በጋራ ሆነው ምርት በማምረት ወይም አገልግሎት በመስጠት በቀጥታ በሚሳተፉባቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ላይ የተደራጀ ማንኛውም አባል በምትኩ ሌላ ሰው ቀጥሮ ማሰራት አይችልም።
- 13) በአንድ የቤተሰብ አባላትን ብቻ በአባልነት በመያዝ የኅብረት ሥራ ማህበር መደራጀት አይቻልም።
- 14) ሴቶች ወይም ወጣቶች ወይም አካል ጉዳተኞች ከሚሰሩት ልዩ የሥራ ባህሪ በመነሳት ችግሮቻቸውን ለመፍታት በማህበራዊና የኢኮኖሚ አዋጭነት ጥናት መሠረት በማድረግ በተለያዩ የሥራ ዘርፎች በፍላጎታቸው ለብቻቸው ሊደራጁ ይችላሉ።
- 15) የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት የቅጥር ሠራተኛ የሆነ ማንኛውም ሰው የሚጠበቅበትን የአባልነት ግዴታ በመወጣት በተቀጠረበት የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ አባል መሆን ይችላል። ሆኖም በማንኛውም የኮሚቴ አባልነት መመረጥ አይችልም፤ በኮሚቴ አባልነት ከተመረጠ ሠራተኛነቱን ይለቃል።
- 16) ማንኛውም የቅጥር ሠራተኛ በአካል ሊሳተፍ በማይችልባቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ አባል መሆን አይችልም።

**18) Luulâ taamah eglaalik yuniyon
elle xissiiima inna**

- 1) Luulâ taamah eglah kuktak 985/2009 maasayyak 14 mudeenim elle anuk sitta celta abtootaa kee madma leh tan nammay akkiyy nammayak biso takke rakiibo luulâ taamah eglaali ayyuntiinoo kee maddur tayyaaqek way cubbusso kak diggossu heenih luulâ taamah yuniyonuh xissiiimaanam duudaanah.
- 2) Luulâ taamah eglaalih yuniyon xissiiimuh ciggiltam kibbimtam faxximta.
  - a) Amolladi mododul faaticimte baxsale edde caboy xiso fayxih essero xayyowtam faxximta
  - b) Nammay akkiyy wohuk biso takke luulâ taamah eglaali tangalem faxximta.
  - c) Ken kabxa fayya ittuh, kaxxa kappital esserta investimenti madma yaafoonu xiqaanam taybulle cubbussot diggoysaanama.
  - d) Cubbussol baxissi(ismitti) heen taqbittey dibuk dibuk amo akak koraanam xiqewaana tanim diggoysaanama.

18. የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን አደረጃጀት፣

- 1) በኅብረት ሥራ ማህበራ አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 14 የተደነገገው እንተጠበቀ ሆኖ ተመሳሳይ ተግባርና ዓላማ ያላቸው ከሁለት በላይ የሆኑ የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት አኮኖሚያዊ አዋጭነቱን በማረጋገጥ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን ማደራጀት ይችላሉ።
- 2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን ለማደራጀት የሚከተሉት ማሟላት አለባቸው፣
  - ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የፀደቀ የመደራጀት የፍላጎት ጥያቄ መቅረብ አለበት፣
  - ለ) ሁለት እና ከዚያ በላይ የሆኑ የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚደራጁ መሆን ይገባቸዋል፣
  - ሐ) ቢዝነሳቸውን ለማላቅ ወይም ከፍተኛ ካፒታል የሚጠይቁ ዘመናዊ አንቨስትመንት ዓላማ ለማሳካት ስለመቻላቸው በአዋጭነት ጥናት ማረጋገጥ አለበት፣
  - መ) በጥናት የተለዩ ከመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት አቅም በላይ የሆኑ ችግሮች መኖራቸውን መረጋገጥ አለበት፣

e) Rakiibo luulâ taamah eglaali kulli egla keenik amolladi kappitaalak %25 gaba yakke saami xaamoonu labbat loonum faxximta.

f) Sitta celta taamaa kee madma le rakiibo luulâ taamah eglaali yakkeenim faxximta.

g) Luulâ taamah kuktal, xissimeeh wagiita doolat xagar eyseqerri heeh, madqa xagar kinniimih mamaxxagah sumaq warkat lem faxximta

h) Luulâ taamah eglaalih yuniyonih adoyta takkem xissimtay sidiica karma le egla takkem faxximta.

i) Luulâ taamah kukta, madqaa kee ta maasayyak adoytiinu ascassuk tewqe madqa kibtah tan luulah egla tekkek yuniyon adoyta takku xiqtah.

3. Ta maasayyak 16 nali maasayyak(2)(a-i) ugutak luulâ taamah eglaalih yuniyonih fayxi elle xayyossen wagiita doolat xagar afal elle ken tayyaaqek waytam cubbusam faxximta

4. Sitta celta madmaa kee abto le nammay kee wohuk daga takke luulâ taamah eglaali yuniyonuh xissimam duudaanam.

ሠ) መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት እያንዳንዳቸው ከጠቅላላ ካፒታላቸው 25 በመቶ ያህል ዕጣ ለመግዛት ፈቃደኛ መሆን አለባቸው።

ረ) ተመሳሳይ ዓላማና ተግባር ያላቸው መሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት መሆን አለባቸው።

ሰ) በኅብረት ሥራ አዋጅ የተደራጁ እና አግባብ ባለው ባለሥልጣን ተመዘገበው ሕጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ያገኙ መሆን አለባቸው።

ሸ) በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየን አባል የሚሆን ኅብረት ሥራ ማህበር ከተመሠረተ ሦስት ዓመት የሞላው መሆን አለበት።

ቀ) የኅብረት ሥራ አዋጅ፣ ደንብና በዚህ አንቀጽ አባልነትን አስመልክቶ የወጣውን ድንጋጌ የሚያሟላ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ከሆነ በአባልነት ሊታቀፍ ይችላል።

3) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 16 በንዑስ አንቀጽ 2 (ከሀ-ሸ) በተደነገገው መሠረት በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየን ለመደራጀት የፍላጎት ጥያቄ ሲቀርብለት አግባብ ያለው ባለስልጣን ከምስረታው አስቀድሞ የአዋጪነት ጥናት በማካሄድ ማረጋገጥ ይኖርበታል።

4) ተመሳሳይ ዓላማና ተግባር የሚያከናውኑ ሁለትና ከዚያ በላይ የሆኑ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየን መደራጀት ይችላሉ።

5. Luulâ taamah eglâali yuniyon yakkoonuh labbat leh tan rakiibo luulâ taamah eglak amolladi modod baxsa le edde caboy taturte faaticisaanam faxximta. Amolladi mododuk baxsa le edde caboh guumi yuniyon maysaqarraah yamaate waqdi wagiita doolat xagarah xayyoowam faxximta.
6. Luulâ taamah eglâalih yuniyonuk labbat le eglâalih amolladi mododih baxsa le edde cabo tatusak sittalluk wagiita doolat xagaral xissiiimiyyi fayxi kutbeh xayyoosan.
7. Xisoh essero edde xayyowte 10 ayroh addat wagiita doolat xagar eglâalik taama miraacissa maroh seecak xissiiimuwa yuniyonih bica abta 3-7 adoytit le ukummo maro dorsiiisa. Maroh adoytit elle dooran gutti ta maasayyak 12 nali maasayyak 1,2,3 elle tan innal akkele.
8. Doorimte ukummo maro wagiita doolat xagar luk gacak yuniyon bicak gaba kalan waqdi yuniyon xisoh amolladi modod seecan.
9. Ukummô modod yuniyonuk miraacinni borxi kee geeri maroh adoytit dooran. Luulâ taamah eglah yuniyonik ekraaro, edde xin madqa faaticisan. E'gla xissimtem numma takke.

- 5) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን ለመመስረት ፈቃደኛ የሆኑ መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት ጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ መፅደቅ አለበት። የጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔም ቢቃሉ-ጉባኤ ዩኒዮኑ ለምዝገባ በሚቀርብበት ወቅት አግባብ ላለው ባለስልጣን መቅረብ አለበት፤
- 6) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን ፈቃደኛ የሆኑ መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት የጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ካላለፉ በኋላ በጋራ አግባብ ላለው ባለስልጣን የመደራጀት ጥያቄያቸውን በጽሑፍ ያቀርባሉ፤
- 7) የመደራጀት ጥያቄው በደረሰው በ10 ቀናት ውስጥ አግባብ ያለው ባለስልጣን የመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራትን የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላትን በመጥራት ስለሚመሰረተው ዩኒዮን ቅድመ ዝግጁት የሚያደርጉ ከ3-7 አባላትን የያዘ መስራች ኮሚቴ ያስመርጣል። የኮሚቴ አባላት አመራረጥ በዚህ አንቀጽ/አንቀጽ 12 ንዑስ አንቀጽ 1፣ 2 እና 3 መሰረት ይሆናል።
- 8) የተመረጠው መስራች ኮሚቴም አግባብ ካለው ባለስልጣን ጋር በመሆን የዩኒዮኑን ቅድመ ምስረታ ተግባራትን ካጠናቀቀ በኋላ የዩኒዮኑን መስራች ጠቅላላ ጉባኤ ይጠራል፤
- 9) በመስራች ጉባኤውም የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን አመራር ቦርድና ሌሎች የኮሚቴ አባላት ይመረጣሉ፤ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮኑ እቅድ፣ መተዳሪያ ደንብ ፀደቆ የማህበሩ ምስረታ እውን ይሆናል።

10. Xissime yuniyonih borxi miraacinnih gabat aysaqarri essero wagiita xagarah xayyowta.

11. Yuniyon xissiiimeek geera yuniyon luk sitta celta fayxii leeh, yuniyon madma tukkuqe geeri luulâ taamah egla luulâ taamah adoyta takku xiqtah.

12. Inki taama rakaakayal sitta celta madma kee abto le inki luulâ taamah eglah yuniyonik biso xissimtam ma duudumta.

10) በተመሰረተው ዩኒዮን የሥራ አመራር ቦርድ አማካኝነት የምዝገባ ጥያቄ አግባብ ላለው ባለስልጣን ይቀርባል።

11) ዩኒዮን ከተመሰረተ በኋላ ከዩኒዮን ጋር ተመሳሳይ ፍላጎት ያለውና የዩኒዮንን ዓላማ የተቀበለ ሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር አባል መሆን ይችላል።

12) በአንድ የሥራ ክልል ተመሳሳይ አላማና ተግባር ላይ የተሰማሩ ከአንድ በላይ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን ማቋቋም አይቻልም።

19. የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን አደረጃጀት

19) Luula taamah eglaalih federeshin elle xissiiima inna

1. Luulâ taamah eglaalih kuktik ixximak 985/2009 maasayyak 15 madqimtem elle anuk luulâ taamah eglaalih federeshin nammay kee wohuk biso takke sitta celta taamaa kee madma le yuniyonwak xissiiima.

2. Luulâ taamah eglaalih federeshinih xissimtam faxxa luulâ taamah eglaalih yuniyonwa ciggiltam kibtam faxximta.

1) በኅብረት ሥራ ማህበራ አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 15 የተደነገገው አንተጠበቀ ሆኖ የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ሁለትና ከዚያ በላይ በሆኑ ተመሳሳይ ተግባርና ዓላማ ባላቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮኖች ይደራጃል።

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለማደራጀት ፍላጎት ያላቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮኖች የሚከተሉትን ማሟላት አለባቸው፤

- a) Amolladi mododittel tatusen baxsa le edde caboy faaticiseenih iyyay xisso fayxih esseroth assabalta
  - b) Luulâ taamah eglaalih yuniyonwa kulli mari leh yan kappitaal %30 gaba takke saami xaamuh labbat loonum qaddoysa warkat loonum faxximta.
  - c) Sitta celta madmaa kee abto loonum keenik qaddossa qokol warkat ken yeysequerre xagarak yaallen.
  - d) Luulâ taamah kuktal xissimeeh wagiita doolat xagarak madqa numiinoh diggoosih sumaq warkat leh iyya.
  - e) Luulâ taamah egla xissimtay 3 liggida lem faxximta.
  - f) Xiqtô caddoh diggos kee mamaxxagah magdoodal aqayyarimmi iyyeh fanafani kee fayya le caddo geeh iyya.
  - g) Luulâ taamah eglaalih kuktak, madqaa kee ta maasayyak adoytiinu wagsiisak tewqe madqa kiban ken tekkek.
  - h) Federeshin adoytah yan yuniyonit adoytah anewaa sitta celta madma kee taamah bagul yan rakiibo luulah taamah egla.
3. Luulâ taamah federeshin xisoonuh oggolte yuniyonitte kee rakiiboh eglaali fayxiy amolladi mododul faaticiseeni wagiita doolat xagarah xayyoysaanama.

- ሀ) በጠቅላላ ጉባኤዎቻቸው ልዩ ውሳኔ የፀደቀ የመደራጀት የፍላጎት ማመልከቻ ጥያቄ፤
  - ለ) የኅብረት ሥራ ማህበራት የኒዮኖች እያንዳንዳቸው ከጠቅላላ ካፒታላቸው 30 በመቶ ያህል ዕጣ ለመግዛት ፈቃደኛ መሆናቸውን የሚገልፅ ደብዳቤ፤
  - ሐ) ተመሳሳይ ዓላማና ተግባር ላይ የተሰመሩ የኅብረት ሥራ ማህበራት የኒዮኖች ስለመሆናቸው የሚገልፅ ከመዘገባቸው አካል የድጋፍ ደብዳቤ፤
  - መ) በኅብረት ሥራ አዋጅ የተደራጁ እና አግባብ ባለው ባለሥልጣን ተመዘገበው ሕጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ያገኙ፤
  - ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከተመሠረተ ሦስት ዓመት የሞላው፤
  - ረ) በብቃት ደረጃ ማረጋገጫ እና ዕውቅና አሰጣጥ መመዘኛ መሰፈርት ተመዘኛ መካከለኛ እና ከዚያ በላይ ደረጃ ያገኘ፤ 16
  - ሰ) የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ፣ ደንብና በዚህ አንቀጽ አባልነትን አስመልክቶ የወጣውን ድንጋጌ የሚያሟላ ከሆነ፤
  - ሰ) የፌዴሬሽኑ አባል በሆነ የኒዮን አባል ያልሆነ ተመሳሳይ ዓላማና ተግባር ላይ የተሰማሩ መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር፤
- 3) የኅብረት ሥራ ፌዴሬሽን ለመመስረት ፈቃደኛ የሆኑ የኒዮኖችና መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ፈቃደኝነታቸው በቅድሚያ በጠቅላላ ጉባኤዎቻቸው ልዩ ውሳኔ የፀደቀ የመደራጀት የፍላጎት ጥያቄ አግባብ ላለው ባለስልጣን መቅረብ አለበት፤

4. Luulâ taamah eglaalih federeshinih xisoh essero xayyoyta waqdi wagiitah yanxagar yuniyonwâ qaawek beso tekkem tanik waytam asmatuk, woh abaanam ken tayyaaqek waytam cubbusot diggoysam faxximta.
5. Wagiitah yan doolat xagar xisoh esser edde xayyoowe 5 ayroh addat woo eglaalik taama miraacissa borxi seecak federeshin xisoh bica massosso 3-7 takke adoytit le ukummô maro dorsiisa.
6. Luulâ taamah yuniyonwah xiqtok biso takke abinitte tanim cubbussol yasmite waqdi wagiita doolat xagar ken fayxik ugutak luulâ taamah eglaalih federeshin xissii may iyyam xiqah. Xissii miyyi gexso luulâ taamah eglaalih yuniyon elle xissii me maasayyak 18 gurral akkele.
7. Wagiitah yan doolat xagar ayyuntiinoo kee maddur ugxeexa kattu xiqtam ah ken tayyaqem kinnim asmatuk rakaakayal takku federal caddol ken xisam xiqah. Takkey ikkah rakaakay takku federal caddol xissimta luulâ taamah federeshinitte kulli luulâ taamah qaynatak inkittuk biso ma xissii ma.

- 4) የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለማደራጀት የፍላጎት ጥያቄ ሲቀርብለት አግባብ ላለው ባለስልጣን ከምስረታው አስቀድሞ ከኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን አቅም በላይ የሆኑ ትግሮች መኖራቸውን እና አዋጭነቱን ጥናት መረጋገጥ አለበት፤
- 5) አግባብ ያለው ባለስልጣን የመደራጀት ጥያቄ በደረሰው በ5 ቀናት ጊዜ ውስጥ የመስራች ኅብረት ሥራ ማህበራትን የሥራ አመራር ቦርድ በመጥረት ስለሚመሰረተው ፌዴሬሽን ቅድመ ዝግጁት የሚያደርጉ ከ3-7 የሚደርሱ አባላትን የያዘ የመስራች ኮሚቴ ያስመርጣል።
- 6) ከኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮኖች አቅም በላይ የሆኑ ተግባራት መኖራቸውን በጥናት ሲያረጋግጥ አግባብ ላለው ባለስልጣን በፍላጎት ላይ ተመስርቶ የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን እንዲደራጀ ሊያደርግ ይችላል። የአደረጃጀት ሂደትም በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን አመሰራረት አንቀጽ 18 መሰረት ይሆናል፤
- 7) አግባብ ያለው ባለስልጣን የማህበራዊ እና የኢኮኖሚ አዋጭነታቸውን መሰረት በማድረግ በክልልም ሆነ በአገር አቀፍ ደረጃ ሊያደራጁባቸው ይችላል። ሆኖም በክልል ደረጃም ሆነ በፌዴራል ደረጃ የሚደራጁት የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽኖች ከየኅብረት ሥራ ማህበሩ አይነት ከአንድ በላይ ማደራጀት አይቻልም።

8. Inki qaynatih taamah bagul tan inki federeshinik biso rakaakayal takku federal caddol ma xissimta. Taakay immay xissimta luulâ taamah eglaalih federeshinwa kulli luulâ taamah eglah qaynatak ugutak inkittu dubuk akkele.
9. Dariifal keenik yan gaddaa kee bagul akak yanin taamaa kee madmak ugutak loonuh yanin baxsa le qamalih sababah rakaakay caddol xissimte hinnay luulâ taamah eglaalih yuniyonih adoytit takkem duude wayte rakiibo luulâ taamah eglaali federalal hinnay rakaakay caddol xissimeh yan luulâ taamah eglaalih federeshinik adoytiini dirkiika kibak adoyta yakkoonu xiqan.

8) ተመሳሳይ ተግባራ ላይ የተሰማሩ ከአንድ በላይ ፌዴሬሽን በክልል ወይም በፌዴራል ደረጃ ሊደራጁ አይችሉም። ሆኖም የሚደራጁት የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽኖች አንደኛውን ኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነት አንድ ብቻ ይሆናል።

9) በአካባቢያቸው ባለው ሀብት፣ በተሰማሩበት የስራ መስክና ዓላማ አንፃር ባላቸው ልዩ ባህሪ ምክንያት በክልል ደረጃ የተደራጁ ወይም በኅብረት ሥራ ማህበራት የኒዬን አባል መሆን ያልቻሉ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት በፌዴራል አልያም በክልል ደረጃ በተቋቋመው የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን የአባልነት ግዴታዎችን በማሟላት አባል ሊሆኑ ይችላሉ።

20) Luulâ taamah eglaalih abtootaa kee qaaqa

1. Ummaan luulâ taamah egla kulli sidiica alsal kee liggidal amolladih taama gabbaaqu wagiita doolat xagarah xayyoosan. Gabbaaqi addatino elle tan cibta wagiita xagar bicsele.
2. Ummaan luulâ taamah egla liggidi ekraaro amolladi mododul faaticeseenik geera wagiita xagarah ruuban.

20. የኅብረት ሥራ ማህበራት ተግባርና ሃላፊነት

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በየሦስት ወሩና በአመት አጠቃላይ የሥራ ሪፖርት አግባብ ላለው ባለስልጣን ያቀርባል። የሪፖርቱ ይዘትና ቅፅ አግባብ ባለው ባለስልጣን በሚዘጋጀው መሠረት ይሆናል።

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ዓማታዊ የሥራ ዕቅዱን በጠቅላላ ጉባኤ ካፀደቀ በኋላ አግባብ ላለው ባለስልጣን መላክ አለበት።

3. Ummaan luulâ taamah egla amokradah amolladi modod seecek 15 ayrok afat kutbeh wagiita xagar taysixxigem faxximta.
4. Kulli luulâ taamah eglaalik reedal tan taama miraacissa maroh borxi adoytit sissin sababitteh taamak kateenik taama yeyseedeenik 5 ayroh addat yaysaqarre xagarah kutbel yaysixxigeenim faxximta.
5. Ummaan luulâ taamah egla qusubih miraacissa (borxi) doortek 3 ayroh addat wagiita doolat xagar akah yaaxigennah abaanam faxximta.
6. Madqal numiino xagar geyte luulâ taamah egla issi sugmentaa kee taama dariifa aallele.
7. Luulâ taamah egla sugmenta korissek 30 ayrok amagge wayta ayroorah addat wagiita doolat xagarah yaysixxigeenim faxximta. Geeri mari kaadu yaaxaguh rettimat yaysixxigeenim faxximta.
8. Ummaan luulah egla issi cisab iroh ooxiterit fokkaqtam faxxek afal elle wagiita doolat xagarih idini geytam faxximta.
9. Luulâ taamah eglaali adoytiitik murti kobxisak meqe qadaag akah geya innah abtam faxximta.
10. Adoyti murtitte kobxisak, nihir edde qagisak caddo keenik dacrisak, afeyna akak aymaaquk qadaagah xayyoysak ossotina melleb akah geyan innah aban.

3. ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አስቸኳይ የጠቅላላ ጉባኤውን ስብሰባ ከማድረጉ ከ15 ቀናት በፊት በጽሁፍ አግባብ ላለው ባለስልጣን ማሳወቅ አለበት።
- 4) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በስልጣን ላይ ያሉ የሥራ አመራር ኮሚቴ (ቦርድ) አባላት በተለያዩ ምክንያቶች ከሥራ ቢወገዱ ወይም ቢያቋርጡ ከተወገዱበት ቀን አንስቶ በ5 ቀናት ውስጥ ለመዘጋገሙ አካል በጽሁፍ ማሳወቅ አለበት።
- 5) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አዲስ የሥራ አመራር ኮሚቴ (ቦርድ) በተመረጠ በ3 ቀናት ጊዜ ውስጥ አግባብ ላለው ባለስልጣን መመረጣቸውን ማሳወቅ አለበት።
- 6) ሕጋዊ ሰውነት ያገኛ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የራሱ የሆነ አድራሻና የሥራ ክልል ይኖረዋል።
- 7) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ቋሚ አድራሻውን ሲለውጥ ከ30 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ አግባብ ላለው ባለስልጣን ማሳወቅ ይኖርበታል። ሌሎችም እንዲያውቁት በሚዲያ ማሳወቅ አለበት።
- 8) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ሂሳቡን በውጪ አዲተር ለማስመርመር ሲፈልግ አስቀድሞ አግባብ ያለውን ባለስልጣን ማስፈቀድ አለበት።
- 9) የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላትን ምርት በማሰባሰብ የተሻለ ገበያና ዋጋ እንዲያገኝ ማድረግ ይኖርበታል።
- 10) የአባላትን ምርት በማሰባሰብ ወደተለያዩ ምርቶች በመለወጥ (እሴት በመጨመር) ደረጃቸውን ጠብቀውና ታሸገው በገበያ በማቅረብ ተጨማሪ ዋጋ እንዲያገኙ ማድረግ።

- 11. Adoytit murti satqoh haysitak korissa tawwa itta masaaniq soolisak sinni murtih ossotina melleb ginaanama.
- 12. Baxaabaxsa le qasri satqooqa faxxiima uddurul faxximta mangal qeexal le mellebih adoytiitih xayyoysak, adoytit ossotina mawqok cataanama.
- 13. Adoytit murti dadlissa qasri teknolojik xalotwa gunnisak adoytit edde xoqoysimtuh barsaanama. Xayyoysaanama.
- 14. Baaxoh adda kee iro baaxoh masaaniqih takke maxxat meqe murti xayyoysoonuh adoytiitih qokol abaanama.
- 15. Adoytit tamrutuh faxaanah yanin satqooqa xaamitoonuh maali makaadoodallih yaaban luulâ taamah eglah kappitaalâ abud yaccenimi.
- 16. Adoytit geyan murtik lon culot gital xoqoysimoonuh qedaddô qaada dadlisak qedaadissoh ayfaf yaccenimi
- 17. Adoytiitik murti dadlissa ammuntittel kusaq abak aydakaakan yaccen.

11) የአባላት ምርት በጥሬ እቃነት የሚጠቀሙ የተለያዩ እንስተኛና መካከለኛ ኢንዱስትሪዎችን በማቋቋም ለምርታቸው ተጨማሪ የገበያ ሁኔታ መፍጠር፤

12) የተለያዩ ዘመናዊ ግብዓቶችን በተገቢው ጊዜ፣ መጠን እንዲሁም ቦታ በተመጣጣኝ ዋጋ በማቅረብ በአባላት ላይ የሚደርሰውን ተጨማሪ ወጪ ማስቀረት፤

13) የአባላትን ምርትና ምርታማነት የሚያሳድጉ ዘመናዊ የቴክኖሎጂ ውጤቶችን ከተለያዩ ተቋማት በማፈላለግ አባላት እንዲጠቀሙባቸው ማስተዋወቅና ማቅረብ፤

14) ለሀገር ውስጥ ኢንዱስትሪና የውጪ ገበያ የሚሆን ጥራትና ደረጃውን የጠበቀ ምርት እንዲያመርቱ አስፈላጊውን ድጋፍ ማድረግ፤

15) አባላት ለማምረት የሚፈልጉትን የተለያዩ ግብዓቶች ገዝተው መጠቀም እንዲችሉ ከተለያዩ የገንዘብ ተቋማት ጋር በመደራደርና ከጎብረት ሥራ ማህበሩ ካፒታል ብድር መስጠት፤

16) አባላት ከምርታቸው ከማያገኙት ገቢ በአግባቡ ሊጠቀሙ የማያስችላቸውን የቁጠባ ባህል ማሳደግና የቁጠባ አገልግሎት መስጠት፤

17) ለአባላት ምርትና ምርታማት ማደግ ወሳኝ የሆኑ ርዕሶች ላይ ጥናትና ምርምር ማድረግና ስልጠና መስጠት፤

18. Luulâ taamah eglaali adoytiitih ekistenshin ayfaf yaceen. Murti dadlisak baddaahisiyya daggoysan.

19. Luulâ taamah eglaali sinni dariifal gino gaddih dacayrii kee hanaawissot yangalen.

20. Luulâ taamah eglah addal ayfaf acee wayta ikoyta yastureenimih hangi yaceenimi.

21. Uddur elle tatre summitte luulâ taamah eglak maalu tabbixemih taagah maddur biyak leemih taagah meqe taama dariifa ginnimtuh ken yastureenim hangi weewaytay.

22. Luulâ taamah eglaali lon xiqtok ugutak mekleh meqe meeri uddurul meklaanam faxximta.

23. Geeri abtoota luulâ taamah eglak edde xintal madqimele.

Siidoc^{heele} exxa

**Luulâ taamah eglaalih qaynoota,
tayyaaqek waytâ cubbusso kabxah ekraaro
kee edde xin madqa wagittaama**

21. Luulâ taamah eglaalih qaynoota

1. Ummaan luulâ taamah egla amrutiyya hinnay ayfaf tacayuh hinnay nammam sittat abtuh xissimtu xiqtah.

18) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለአባላት የኤክስፔሽን አገልግሎት በቀጣይነት ተደራሽ በማድረግ ምርትና ምርታማነትን በማሳደግና ብክነትን በመቀነስ ውጤታማ እንዲሆኑ መማድረግ፤

19) ኅብረት ሥራ ማህበራት በአከባቢ የተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ እና እንክብካቤ ላይ የመሳተፍ፤

20) የኅብረት ሥራ ማህበራት አገልግሎት የማይሰጡ ንብረት አወጋገድ ጉዳይ ትኩረት ሊያገኝ ይገባል

21) ጊዜ ያለፈባቸው ኬሚካሎች የኅብረት ሥራ ማህበራትን ገንዘብ ስለሚይዝ፣ ኢኮኖሚያዊ ጉዳት ስላለው እና ምቹ የሥራ ቦታን ለመፍጠር እንዲቻል አገልግሎት የማይሰጡ ንብረት አወጋገድ ጉዳይ በትኩረት ይሰራሉ፤

22) ኅብረት ሥራ ማህበራት እንደየ ሀብት መጠናቸው እና የሥራ ባህርያቸው መሰረት መክፈል ያለባቸውን ግብር ወቅቱን ጠብቆ መክፈል አለባቸው፤

23) ሌሎች ተግባራት በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ላይ በሚደነገገው መሰረት ይወሰናል፡፡

ክፍል ሦስት

የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች፣ አዋጭነት ጥናት፣ የገገድ ሥራ ዕቅድ እና የመተዳደሪያ ደንብ፤

21. የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች፤

- 1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የምርት ወይም የአገልግሎት መስጠት ወይም የምርትና የአገልግሎት መስጠት ተግባራትን አጣምሮ የሚያከናውን ሆኖ ሊደራጅ ይችላል፡፡

2. Buqre wag murtil taamittuh xissimta
eglaalih qaynoota saq kee saqiimi
maaqididaa kee garbô xalu addat aallele.

3. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 2 tanim
elle anuk saq kee saqiimi luulâ taamah
eglaalih qaynoota ciggiltam addat le.

a) Saqi aydorrih luulâ taamah egla

b) Saqi gablusiyyih luulâ taamah
egla

c) Can kee canak tawqeemih murti
abah luulâ taamah egla

d) Kullum tamratô luulâ taamah
egla

e) Diidaali taydarro luulâ taamah
egla

f) Dorrahih aydorrih luulâ taamah
egla

g) Saqi maaqo tamrato luulâ taamah
egla

h) Zibax tamrato luulâ taamah egla

4. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 2
madqimtem elle anuk maaqiddi buqree
kee garbok tawqe murtitteh luulâ
taamah eglaalih qaynoota ciggiltam
addat aallele.

a) Maaqiddi murtih luulâ taamah egla

b) Cawad maymaggah murtih luulâ
taamah egla

c) Buni murtih luulâ taamah egla

2) በግብርና ነክ በማምረት ተግባራት ላይ የሚደራጁ የኅብረት
ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የእንሰሳትና የእንሰሳት ተዋፅኦ፣
የሰብል እና የደን ውጤቶች የሚያካትት ይሆናል፤

3) በዚህ እንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 2 እንደተጠበቀ ሆኖ
የእንሰሳትና የእንሰሳት ተዋፅኦ ኅብረት ሥራ ማህበራት
ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የእንሰሳት አርባታ ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ለ) የእንሰሳት ማደሉብ ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ሐ) የወተት እና የወተት ተዋጽኦ አምራቾች ኅብረት ሥራ
ማህበር፤

መ) የአሣ አስጋሪዎች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ሠ) የንብ አናቢዎች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ረ) የዶሮ አርባታ ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ሰ) የእንሰሳት መኖ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ሸ) የዝባድ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

4) በዚህ እንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 2 የተደነገገው
እንደተጠበቀ ሆኖ የሰብል እና የደን ውጤቶች ኅብረት
ሥራ ማህበር ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የሰብል አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ለ) የዘር ብዜት አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ሐ) የቡና አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

- d) Shenkora qaalih murti abah luulâ taamah eгла
- e) Caxaa xuwaa kee caxa mixi murtih luulâ taamah eгла
- f) Caxâ faaxu tamrute luulâ taamah eгла
- g) Camok kee qerto tamrute luulâ taamah eгла
- h) Efeq leeh daddoosih luulâ taamah eгла
- i) Garboo kee garbo xalih luula taamah eгла

5. Tawwa ittaah fanti caddoh xissimta gasxisoo kee konistirakshin satqoo kee xalu tamrute luulâ taamah eglah qaynoota ciggiltam addat aallele.

- a) Qaadal maqdin tamrute luulâ taamah eгла
- b) Gasxisoo kee konistirakshin uwwa tamrute luulâ taamah eгла

6. Tawwa kee fanti caddol xissimta sanaaqat kee gabâ maqqaneh xalu tamrute luulah eglalah qaynoota ciggiltam addat aallele.

- a) Shammaani abta luulâ taamah eгла
- b) Buxaa kee biiroh uwwa bicissa luulâ taamah eгла
- c) Kallak bicisan uwwih luulâ taamah eгла
- d) Saabun kee saytunan uwwih bicsih luulâ taamah eгла

መ) የሸንኮራ አገዳ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ሠ) የአትክልት እና ፍራፍሬ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ረ) የቅመማ ቅመም አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ሰ) የዕጣን እና የዱር መጫ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ተ) የመስኖ ልማት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ሸ) የደን እና የደን ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

5) በአነስተኛና በመካከለኛ ደረጃ በሚደራጁ የግንባታ እና ኮንስትራክሽን ጥሬ ዕቃዎች እና ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የባህላዊ ማዕደን አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ለ) የግንባታና ኮንስትራክሽን ዕቃዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ፀ) በአነስተኛና በመካከለኛ ደረጃ የሚደራጁ የኢንዱስትሪ እና የዕደ ጥበብ ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የሸመና ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ለ) የቤት እና የቤሮ ዕቃዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ሐ) የሸክላና የሸክላ ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

መ) ማመናና የዕዳት ዕቃዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

f) Bilaali bicsih luulâ taamah eglâ

7. Ayfaf acwah abtol xissimta luulâ taamah eglâalih qaynoota, xaamita luulâ taamah eglâ, maali qedaddoh kee abud luulâ taamah eglâ sigoh qarwah luulâ taamah eglâ, saytunan kee bilhadisso, buxal bicsen maaqoh, maaqô bicisso, barri korronti, merraytu kee baxaabaxsa le mihrat ayfaafayitteh qaynootat addat aallele.

8. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim anuk xaamita marih luula taamah eglâalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

a) Makaadok ugutak xissimta xaamitah ayfaafayih luulâ taamah eglâ

b) Dariifak ugutak xissimta xaamitah ayfaafayih luulâ taamah eglâ

9. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk maali qedaddoo kee abud luulâ taamah eglâh qaynoota ciggiltam addat aallele.

a) Makaadol qekitak xissimta maali qedaddoo kee abud luulâ taamah eglâ

b) Dariifal qekitak xissimta maali qedaddoo kee abud luulâ taamah eglâ

10. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk sigo qarwah luulâ taamah eglâalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

ሠ) የጌጣጌጥ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፤

7) በአገልግሎት መስጠት ተግባር ላይ የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሸማቾች፣ የገንዘብ ቁጠባና ብድር፣ የመኖሪያ ቤቶች፣ የጽዳትና ውበት፣ የባልትና ባልትና ውጤቶች፣ የምግብ ዝግጅት፣ የገጠር ኤሌክትሪክ፣ የትራንስፖርት እና የልዩ መያ አገልግሎት ዓይነቶችን የሚያካትት ይሆናል፤

8) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 21 ንዑስ አንቀጽ 7 እንደተጠበቀ ሆኖ የሸማቾች ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) ተቋሚን መሰረት አድርገው የሚደራጁ የሸማቾች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ለ) አከባቢን መሰራት አድርገው የሚደራጁ የሸማቾች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

9) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 21 ንዑስ አንቀጽ 7 እንደተጠበቀ ሆኖ የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) ተቋሚን መሰረት አድርገው የሚደራጁ የገንዘብ ቁጠባና ብድር አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ለ) አከባቢን መሰራት አድርገው የሚደራጁ የገንዘብ ቁጠባና ብድር አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

10) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 21 ንዑስ አንቀጽ 7 እንደተጠበቀ ሆኖ የመኖሪያ ቤቶች ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

- a) Taameynit sigoh qarwah ayfaafayih luulâ taamah eglâ
- b) Magaalah xiinâ sigoh qarwah ayfaafayih luulâ taamah eglâ
- c) Barril xiinâ sigoh qarwah ayfaafayih luulâ taamah eglâ

ii. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk saytunan kee bilqisiyyi luulâ taamah eglah qaynoota ciggiltam addat aallele.

- a) Wasak kaltih ayfaafayih luulâ taamah eglâ
- b) Makeynâ kaqayloh ayfaafayih luulâ taamah eglâ
- c) Sari kaqayloh ayfaafayih luulâ taamah eglâ
- d) Buxaaxii kee daalâ saytunaanih ayfaafayih luulâ taamah eglâ
- e) Bilqissô saaloonih ayfaafayih luulâ taamah eglâ

12) Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk baxsa le mihraatih ayfaafayih luulâ taamah eglalah qaynoota ciggiltam addat aallele.

- a) Buqre qanduu kee industry sittat taydudule baqat abtoh ayfaafayih luulâ taamah eglâ
- b) Maaqo bicsiyyih ayfaafayih luulâ taamah eglâ

ሀ) የሠራተኞች የመኖሪያ ቤቶች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ለ) የከተማ ነዋሪዎች የመኖሪያ ቤቶች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ሐ) የገጠር ነዋሪዎች የመኖሪያ ቤቶች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

11) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 21 ንዑስ አንቀጽ 7 እንደተጠበቀ ሆኖ የጽዳትና ውበት ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የቆሻሻ ማንሳት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ለ) የመኪና ዕጥበት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ሐ) የአልባሳት ዕጥበት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

መ) የቤቶችና ግቢ ጽዳት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ሠ) የውበት ማሎን አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

12) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 21 ንዑስ አንቀጽ 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሚከተሉት የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊደራጁ ይችላሉ፡-

ሀ) የግብርናና የኢንዱስትሪ ጥሬ ዕቃን የሚያቀርብ የባልትና እና የባልትና ውጤቶች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

ለ) የምግብ ዝግጅት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

- c) Barri kooraanah ayfaafayih luulâ taamah egla
- d) Merrayti ayfaafayih luulâ taamah egla

13. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk baxsa le mihratih ayfaafayih luulâ taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

- a) Qaafiyat mihratih luulâ taamah egla
- b) Cisab mixigwah ayfaafayih luulâ taamah egla
- c) Barisoo kee aydakaakan mihrat leelah ayfaafayih luulâ taamah egla
- d) Kooran qedebih mihrat leelah ayfaafayih luulâ taamah egla
- e) Leê bamboh mihrat leelah ayfaafayih luulâ taamah egla
- f) Qaklissoh ayfaafayih luulâ taamah egla
- g) Acassaale mihratih ayfaafayih luulâ taamah egla
- h) Gasxisoo kee orfaloh ayfaafayih luulâ taamah egla
- i) Madqâ mihratih ayfaafayih luulâ taamah egla

14. Murtii kee ayfaafay acwah taamah bagul xissimta mangaafa buqre abah luulâ taamah eglaali addat allele.

- ሐ) የገጠር ኤሌክትሪክ አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤
- መ) የትራንስፖርት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤

13) በዚህ አንቀጽ አንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ የልዩ ሙያ አገልግሎት ሰጪ ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

- ሀ) የጤና ሙያ አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤
- ለ) የሂሳብ አዋቂዎች አገልግሎት ኅብረት ስራ ማህበር፤
- ሐ) የትምህርትና ሥልጠና ባለሙያዎች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤
- መ) የኤሌክትሪክ ጥገና ባለሙያዎች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤
- ሠ) የውሃ ቧንቧ ሥራ ባለሙያዎች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፤
- ረ) የማማከር አገልግሎት የኅብረት ሥራ ማህበር፤
- ሰ) የምህንድስና ሙያ አገልግሎት የኅብረት ስራ ማህበር፤
- ሸ) የግንባታ ለና አናጸዎች አገልግሎት ኅብረት ስራ ማህበር፤
- ቀ) የህግ ሙያ አገልግሎት የኅብረት ስራ ማህበር፤

14) በማምረትና አገልግሎት መስጠት ተግባር ላይ የሚደራጁ ሁለንተን የገበሬዎች የኅብረት ሥራ ማህበራትን የሚያካትት ይሆናል፡፡

15. Mangaafa luulá taamah eglaali abtah tan mango abtootak addak ciggilta taamoomi edde tan:

- a) Buqre taamoomi, kabxa taamoomii kee geeri taamoomi dadlisoonuh ken catoonuh adoytiitih abud ayfaf keenih gorrisak xayyoosaanama.
- b) Yiysiisen buqre matteebannu hinnay cogda ilsiiisonuh adoytit fula le buqre murti akah geyan innah buqre satqooqa kee buqre silac xayyoosaanama
- c) Luula taamah eglaalih gitaak adoytiitih nihir ossotina baahan. Murtii kee badaaqal nihir osisak qadaagal oobisan.
- d) Luulá taamah eglaalih adoytit sinni buqrek hinnay geeri taamoomik kabxak tawwa itta masnaqitte soolisak adoytiitik maddur arqo ginak mano keenik korsan.
- e) Luulá taamah eglaali adoytit qedaddo barisak, adoytit qaafiyat baritto barisak sabhalaalah yakke abud keenih abak taqbitte keenik yafgideenim xiqqimtah.
- f) Sinni adoytiitih uwwitte xaamak qeedalle limoh keenit kalan.

15) ሁለገብ የኅብረት ሥራ ማህበራት ከሚያካናውኗቸው በርካታ ተግባራት መካከል የሚከተሉትን ዋና ዋና ተግባራት ይጠቀሳሉ፡-

- ሀ) የግብርና ተግባራትን፣ የቢዝነስ ተግባራትን እና ሌሎች ሥራቸውን እንዲያሳድጉ ለመደገፍ ለአባላቱ ብድር አገልግሎት እንዲያገኙ በማፈላለግ ማቅረብ፣
- ለ) የተሻሻለውን የግብርና ቴክኒክ ወይም ዘዴ በማበረታታት አባላት የላቀ የግብርና ምርት እንዲያገኙ የግብርና ግብዓቶችን እና የእርሻ መሳሪያዎችን ማቅረብ፣
- ለ) በኅብረት ሥራ ማህበራት አማካይነት በአባላቱ በሚያመረቱት የግብርና ምርትና ሌሎች ሸቀጦች ላይ እሴት በመጨመር ግብይት ማካሄድ፣
- መ) የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት ከእርሻቸው ወይም ሌሎች ተዛማጅ ሥራዎች፣ ተጨማሪ ንግድና አስተዳደር መካከለኛ ደረጃ ያላቸው አንዱስትሪዎችን በማቋቋም የአባላትን ኢኮኖሚያዊ ሁኔታ በማሻሻል የኑሮ ዘይቤዎቻቸውን ማጎልበት፣
- ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት የቁጠባ ባህል በማሳደግ፣ ለአባላት ጤናማነት፣ ትምህርት እና መዝናናት የሚሆኑ የብድር አገልግሎት ተደራሽ በማድረግ ችግራቸውን መፍታት ይችላሉ፣
- ረ) ለአባሎቻቸው የተለያዩ እቃዎችን በተመጣጣኝ ዋጋ ገዝተው ያቅርቧቸዋል፣

g) Adoytit fanat yooboke kookaxaw
(sittin way) yenek idoolinnal
yafgiden.

16. Ummaan murti taamah bagul tan luulâ
taamah eglah adoytit inkih saanah murti
taamat sittalluk yangale mara yakkeenim
faxximta.

17. Luulâ taamah eglaalih qaynoota
wagittaamak ta maasayyak nali maasayyak
16 madqimtem elle anuk baxsale caalat luk
xissimiyyi esseroy xayyowtah iyya maddur
kee ayyuntiinoh lon tuxiq cubbussol ismitti
haan waqdi wagiitah yan doolat xagar
baxsa le caalatal geeri langitteh luulâ
taamah ken xisam duudah.

**22. Luulâ taamah eglaalik yayyaaqek
ayyaaqae waamih cubbusso gexsaanam
wagitta**

- 1 Ummaan luulâ taamah egla xissimtak
afal tayyaaqae ayyaaqae waytam cubbusol
asmite kal maxissimta.
- 2 Tayyaaqek ayyaaqae waytaamih cubbusso
abtam wagiita doolat xagar xisah yan
ukummô maroh adoytiiti
- 3 Too cubbusso dariifal luulâ taamah
eglaali xisaanam maddur kee
ayyuntiinno xoqoysik geysiisu xiqtam kee
ayyuntak mano kortuh leh tan tuxiq
yaybullem faxximta.

ሰ) በአባላት መካከል የተፈጠሩ አለመግባባቶችን በግልግል
ዳኝነት እና ዳኝነት ለመፍታት ይሞክሩ።

16) ማንኛውም በማምረት ሥራ ላይ የተሰማራ ኅብረት ሥራ
ማህበር የሚያከናውናቸው ተግባራት ሁሉም አባላት
በቀጥታ በጋራ ሆነው የማምረት ተግባራትን በአንድነት
የሚፈፀሙ ሊሆን ይገባል።

17) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ዓይነቶችን በተመለከተ በዚህ
አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 16 የተደነገገው አንደጠጠበቀ ሆኖ
የተለየ ባህሪ ኖራቸው የሚቀርቡ የአንደራጅ ጥያቄዎችን
ኢኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ አስፈላጊነታቸውን በጥናት
በማረጋገጥ አግባብ ያለው ባለስልጣን በልዩ ሁኔታ በሌሎች
ዘርፎች የኅብረት ሥራ ሊያደራጅ ይችላል።

**22. የኅብረት ሥራ ማህበራት የአዋጭነት ጥናት
ማካሄድ**

- 1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አዋጭነቱ በጥናት
ሳይረጋገጥ ማደራጀት አይቻልም።
- 2) የአዋጭነት ጥናት አግባብ ባለው ባለስልጣን
በሚቋቋመው የመስራች ኮሚቴ አባላት የሚጠና
ይሆናል።
- 3) በአካባቢው ኅብረት ሥራ ማህበራትን በማደራጀት
ሊያስገኝ የሚችለውን ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ጥቅም፣
የህብረተሰቡን እኗደር እና ምቹ ሁኔታዎች የሚያሳይ
መሆን አለበት።

4. Yayyaaqek ayyaaqewaamih cubbusso abeeniik geera luulâ taamah egla xissimtay axcee kee ma xissimta axce yakkeenim yargiqeenim faxximta.

5. Ta maasayyak 22 nali maasayyak (2) ugutak yakkeh yan luulâ taamah eglah xisoh tayyaaqek matayyaaqâ cubbusso ciggilta ximmooma addat le.

- a) Adoytiini caalat
- b) Foocafan adoytit yakku waa maritte
- c) Dariifal yan gadda
- d) Luulâ taamah egla abtu wayta giffo giffo le abtoota
- e) Maddurol tayyaaqek waytam
- f) Dariifal murtii kee ayfaf caalat
- g) Adoytit murtii kee ayfaf maca ceelam
- h) Faxoot kee xayyos caalat
- i) Matteebannul yayyaaqek waytam
- j) Maalul yayyaaqek waytamih tura
- k) Qadaagâ caalatih tura

6. Ta maasayyak 22 nali maasayyak (2) ugutak gexsan luulâ taamah eglaalih yuniyon kee federeshin xisoonuh aban tayyaaqek matayyaaqâ cubbusso ciggiltam addat aallele.

4) ሊደራጅ የታሰበው ኅብረት ሥራ ማህበር አዋጭነቱ በጥናት በማረጋገጥ ኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲደራጅ ወይም እንዳይደራጅ መወሰን ይኖርበታል።

5) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 22 ንዑስ አንቀጽ 2 መሠረት የሚካሄደው የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ለማደራጀት የሚደረግ የአዋጭነት ጥናት የሚከተሉትን ነጥቦች ያካትታል፤

- ሀ) የአባላትን ሁኔታ
- ለ) ወደፊት አባል ስለሚሆኑ ግለሰቦች
- ሐ) የአካባቢውን ሁብት
- መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያከናውናቸው ዋና ዋና ተግባራት
- ሠ) የኢኮኖሚ አዋጭነት ሁኔታ
- ረ) የአካባቢው የምርት እና የአገልግሎት ሁኔታ
- ሰ) የአባላትን ምርትና አገልግሎት ሁኔታ
- ሸ) የፍላጎት እና አቅርቦት ሁኔታ
- ቀ) የቴክኒክ አዋጭነት
- በ) የፋይናንስ አዋጭነት ትንበያ
- ተ) የገበያ ሁኔታ ትንተና

6) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 22 ንዑስ አንቀጽ 2 የሚካሄደው የኅብረት ሥራ ማህበራት የኒዮንና ፌዴሬሽን ለማደራጀት የሚደረግ የአዋጭነት ጥናት የሚከተሉትን ነጥቦች ያካትታል፤

- a) Adoytit caalata
- b) Foooca fan adoytit takku wayta luulâ taamah eglaali wagitaama
- c) Dariifal yan gadda
- d) Luulâ taamah eglah gadda
- e) Yangayyeh, maytanih tan ikoyta magoo kee kappitaala
- f) Luulâ taamah egla taamittah giffa le abtoota
- g) Maddur katuk yayyaaqek waytam (qadaaga)
- h) Dariifal murtii kee ayfaf maca ceelam
- i) Adoytiitih tan luulâ taamah eglaalih murtii kee ayfaafay maca ceelam
- j) Faxoot kee xayyos maca ceelam
- k) Matteebannul yayyaaqek waytam
- l) Maali katuk yayyaaqek waytamih tura
- m) Ayyuntiino xukko

- ሀ) የአባላትን ሁኔታ
- ለ) ወደፊት አባል ስለሚሆኑ ኅብረት ሥራ ማህበራት
- ሐ) የአካባቢውን ሁኔታ
- መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ሁኔታ
- ሠ) ተንቀሳቃሽ፣ ቋሚ ንብረት፣ ዕዳና ካፒታል
- ረ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያከናውናቸው ዋና ዋና ተግባራት
- ሰ) የኢኮኖሚ አዋጭነት (የገበያ ሁኔታ)
- ሸ) የአካባቢው የምርት እና የአገልግሎት ሁኔታ
- ቀ) የአባል ኅብረት ሥራ ማህበራት ምርትና አገልግሎት ሁኔታ
- በ) የፍላጎት እና አቅርቦት ሁኔታ
- ተ) የቴክኒክ አዋጭነት
- ፕ) የፋይናንስ አዋጭነት ትንበያ
- ኘ) የማህበራዊ ተጽእኖ

23. Luulâ taamah eglaalik kabxa taamah ekraaroh bica wagittaama

1. Luulâ taamah eglak kabxâ taamah ekraaro ukummô maroh gabat bicta. Takkay ikkal kabxa taamah ekraaro bicse kal xissiiimaanam maxiqan.
2. Kabxâ taamah ekraaro luulâ taamah egla foooca fan abtu wayta taamah giti ascossa akkele

23. የኅብረት ሥራ ማህበራት የንግድ ሥራ ዕቅድ ስለማዘጋጀት

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበራት የንግድ ሥራ ዕቅድ በመስራት ኮሚቴ ይዘጋጃል። ሆኖም የንግድ ሥራ ዕቅድ ሳያዘጋጅ መደራጀት አይቻልም።
- 2) የንግድ ሥራ ዕቅድ ኅብረት ሥራ ማህበር በቀጣይ ለሚያደርገው የሥራ እንቅስቃሴ አንድ ፍጥነት ካርታ ሊጠቀምበት ይችላል።

3. Ta maasayyak 23 nali maasayyak
 (1) ugutak bicsan kabxah ekraaro
 ciggilta addatinoona aallele.
- a) Luulâ taamah eglak mablaa kee farmo
  - b) Luulâ taamah eglak madmaa kee abto
  - c) Caalat makeelo
  - d) Murti hinnay ayfaafay ekraaro
  - e) Qadaaga makeelo
  - f) Qadaagah ekraaro (limoo kee kalti/aylamiyya)
  - g) Sahdayti caylih ekraaro
  - h) Maali ekraaro

- 3) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 23 ንዑስ አንቀጽ (1) በተደነገገው መሠረት የተዘጋጀው የሥራ ዕቅድ የሚከተሉትን ይዘቶች ይኖሩታል፤
- ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ራዕይ እና ተልዕኮ
  - ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓላማ እና ተግባር
  - ሐ) የሁኔታዎች ትንተና
  - መ) የምርት ወይም የአገልግሎት ዕቅድ
  - ሠ) የገበያ ትንተና
  - ረ) የገበያ (የግዥ እና ሸያጭ) ዕቅድ
  - ሰ) የሰው ሀይል ዕቅድ
  - ሸ) የፋይናንስ ዕቅድ።

24. Luulâ taamah eglak edde xin madqa

1. Wagiiita doolat xagar yaceeh yan edde xiin qaquntak ugutak ukummô maro edde xin madqa bicissam faxximta.
2. Ukummô maro edde xin madqa bicissa waqdi tayyaaqek waytaamih cubbussot satqoh xoqoysimam xiqaanah
3. Ukummô maro bicsen edde xin madqah qakunta amolladi mododul xayyoysak qusubih doorimta taama miraacissa marol tabselon.

24. የኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ

- 1) የመስራች ኮሚቴ አግባብ ካለው ባለስልጣን በሚሰጠው መነሻ ረቂቅ ሞዴል መተዳደሪያ ደንብ መሠረት ለሚደራጀው ኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ ማዘጋጀት ይኖርበታል።
- 2) የመሥሪቶች ኮሚቴው መተዳደሪያ ደንብ ሲያዘጋጅ የአዋጭነት ጥናትን እንደ ግብዓት ሊጠቀም ይችላል።
- 3) በመስራች ኮሚቴው የተዘጋጀውን ረቂቅ መተዳደሪያ ደንብ ለመስራቾች ጉባዔ በማፀደቅ አዲስ ለሚመረጠው የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚያስተላልፍ ይሆናል።

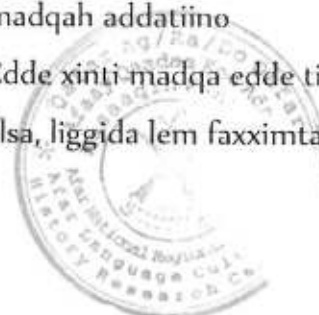
4. Ta maasayyak 24 nali maasayyak (3) ugutak faaticisen edde xin madqa adoytiitil dirki takke.
5. Edde xin madqa luulâ taamah eglak amo raqta madqa kinnuk baxaa baxsa le miracsentitte, xissoosa, abtoota, adda xiinissoosa kee angaddaabeebah ukummo akkuk ayfoofele.
6. Luulâ taamah eglaalih edde xin madqa ciggilta radmooma aallele.
  - a) Qidiino
  - b) Sittin ceelo (inki afkan)
  - c) Xuguugulumiyya (dooqumu)
  - d) Inkih arcibisso
  - e) Abnisimam duudaanam takkeemi
7. Luulâ taamah kuktak ixximak 985/2009 maasayyak 12 nali maasayyak(i) (a-m) bagul madqimtem elle anuk ummaan luulâ taamah eglah edde xinti ciggilta ximmooma addat aallele.
  - a) Luulâ taamah eglak taama rakaakay kee arac baxxaqsu
  - b) Adoytit maysaqarraah massoysiyya
  - c) Adoytit luulâ taamah eglat elle tangalenna, elle yaysaqarrimen inna kee elle diiriyiman makko

- 4) በዚህ አንቀጽ/አንቀጽ 24 ንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት የፀደቀ የመተዳደሪያ ደንብ በአባላት ላይ አስገዳጅነትና ተፈጻሚነት ይኖረዋል።
- 5) የመተዳደሪያ ደንብ የኅብረት ሥራ ማህበሩ የበላይ ህግ በመሆን የተለያዩ የሥራ መመሪያዎች፣ አሰራሮች፣ አደረጃጀቶች፣ ውሳኔዎች ደንቦች እና አፈፃፀሞች መነሻ ሆኖ ያገለግላል።
- 6) የኅብረት ሥራ ማህበራት የመተዳደሪያ ደንብ የሚከተሉትን መርሆዎች ይኖሩታል፡
  - ሀ) ግልፅነት፣
  - ለ) ወጥነት፣
  - ሐ) ቀጣይነት/ተከታታይነት፣
  - መ) አካታችነት፣
  - ሠ) ሊተገበር የሚችል ሊሆን ይገባል።
- 7) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጁ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 12 ንዑስ አንቀጽ 1 (ከሀ-ሳ) የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ በተጨማሪነት የሚከተሉትን መያዝ አለበት።
  - ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሥራ ክልል እና የቦታ መግለጫ
  - ለ) የአባላት መዝገብ ስለማደራጀት፣
  - ሐ) አባላት ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ስለሚቀበልበት፣ ስለሚመዘገቡበት እና ስለየሚታገድበት ሁኔታ፣

- d) Luulâ taamah eglak xisô rekisso
- e) Amolladi modod, raatib modod, amok rada modod, baxsa le edde cabo faxxa caaggiida.
- f) Ayseqerriyya, saamii kee saami sumaqtah acwa
- g) Luulâ taamah egla kappital elle ginta innih maknayitte
- h) Cisab abbax kee maali xoqoysi wagittaama
- i) Meklaalii kee ilsiiisô siirat
- j)
- k) Luulâ taamah egla geeri eglaalit abtah tan angaarawitte
- l) Luulâ taamah eglak baajet liggida
- m) Hawwasos kee xiqto caddoh mamaxxaga
- n) Luulâ taamah egla elle kurrunta inna, elle tangalle gurra, elle taddigille inna.
- o) Luulâ taamah eglaalih addat yaabuke sittin way elle yafgiden gurra.
- p) Luulâ taamah eglah fanxi elle xisan innaa kee xiinisso.
- q) Luulâ taamah eglaalih qaklissa maroh xisoo kee abtoo kee qaaqa
- r) Adoytiitih, miroctih kee taameynitih baritto kee aydakaakan acwa
- s) Luulâ taamah eglaalik adda xiinissoh madqah addatiino
- t) Edde xinti madqa edde tingirgire ayro, alsâ, liggida lem faxximta

- መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ድርጅታዊ መዋቅር፤
- ሠ) የጠቅላላ ጉባዔ መደብኛ፤ አስቸኳይ እና ልዩ ውሳኔ የሚያስፈልጋቸው ጉዳዮች፤
- ረ) ስለመመዘኛዎችና የዕገና የዕገ ሰርተፍኬት አሰጣጥ
- ሰ) ስለኅብረት ሥራ ማህበሩ ካፒታል ማፍራት
- ሸ) የሂሳብ አያያዝና ገንዘብ አጠቃቀም፤
- ቀ) የብድር እና ብድር አስተዳደር፤
- በ) የክፍያና የማበረታቻ ሥርዓት፤
- ተ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከሌሎች አካላት ጋር ስለሚያደርገው የቀጥታ እና የገንዘብ ግንኙነት፤
- ፕ) የኅብረት ሥራ ማህበር የበጀት ዓመት
- ነ) ኢንሰፔክሽንና የብቃት ደረጃ ዕውቅና
- ኘ) ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚከፈልበት ወይም የሚዋሃድበት ወይም የሚፈረሰበት ሁኔታ፤
- አ) የኅብረት ሥራ ማህበራት ስለሚፈጠሩ ያለመግባባቶች አፈታት፤
- ወ) ስለኅብረት ሥራ ማህበራት ፈንድ መቋቋምና አስተዳደር
- ዘ) ስለኅብረት ሥራ ማህበራት አማካሪ ምክር ቤት አመሰራረት፤ ተግባርና ኃላፊነት፤
- ጠ) ለአካላት፣ አመራር አካላት እና ቅጥር ሠራተኞች ትምህርትና ስልጣን ስለመስጠት፤
- ጨ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ውስጠ ደንብ ይዘቶች፤
- ቀ) መተዳደርያ ደንብ የጻፍበት ቀን፣ ወር እና ዓመተ ምህረት፤ መያዝ አለበት፡፡

8. Wagiita doolat xagar yeyseqerre luulâ taamah eglah edde xintak korraq luulâ taamah eglah yaduurem faxximta

25. Luulâ taamah eglaalih edde xinti madqah maysaasa wagittaama

1. Luulâ taamah eglaalih kuktak 985/2009 kee ta maasayyak ugutak yeyseqerren ummaan luulâ taamah egla migaq korissam faxxek edde xinti madqa korissam faxximta.
2. Ummaan luulâ taamah egla tiysiiseh tan edde xinti amolladi modod faaticisaanamah taysaqarre buxal xayyoyseenih oggolimam fan loowo mali.
3. Edde xin madqay yiysiiseeni luulâ taamah kuktak 985/2009 hinnay ta miracsental bicam timixxigek, yeyseqerrimu kaa waassam ane waytam yaysaqarre xagar Yayseqerre reedanti edde xinti madqa akkuqe week sabab edde haak ta waktil akah ayseqerre waam kutbeh yaysixxigem faxximta. Tohuk ugutak waaga le mari yenek kulli cadol geytimta yoo maxiqta caxal 30 ayroh addat weeqa xayyoositam duudah. yaysaqarrem duudah

8) አግባብ ባለው ባለስልጣን የተመዘገበው የኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ ቅጂ ወደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ መመለስ አለበት፤

25. የኅብረት ሥራ ማህበራትን መተዳደሪያ ደንብ ስለማሻሻል

- 1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 እና በዚህ አንቀጽ መሰረት የተመዘገበ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የስም ለውጥ ሲያደርግ መተዳደሪያ ደንቡን ማሻሻል ይኖርበታል።
- 2) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የተሻሻለ መተዳደሪያ ደንብ በጠቅላላ ጉብኤ የፀደቀና ለመዝጋቢው አካል ቀርቦ እስከሚመዘገብ ድረስ ዋጋ የለውም
- 3) የመተዳደሪያ ደንቦቹ ማናቸውም ማሻሻያዎች ከኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 ወይም ከዚህ መመሪያ ጋር የሚስማማ ሆኖ ከተገኘ ማሻሻያውን እንዲመዘገብ የሚከለክል አለመሆኑን የመዝጋቢው ሲያረጋግጥ ሊመዘገብ ይችላል።

4. Yaysiqerre reedanti edde xinti madqa akkuqe week sabab edde haak ta waktil akah ayseqerre waam kutbeh yaysixxigem faxximta. Tohuk ugutak waaga le mari yenek kulli cadol geytimta yoo maxiqta caxal 30 ayroh addat weeqa xayyoositam duudah.

5. Kulli caddol yan wagiita doolat xagar luulâ taamah eglah edde xin madqah maysaasa yaysiqerre waqdi asmat le yiysiisen sanadak korraq luulâ taamah eglah yaceem faxximta. Tohum ta maysaasa missat yeyseqerreenimih tabbixsime alhum kinni.

6. Ta masayyah madmak ugutak "maysaasa" itta qangara qusba edde xinta yayyaaqeenim kee edde xinta korsaanam hinnay duugiyya inkih addat le.

7. Faxxe luulâ taamah eglah migaq

a) Geeri luulâ taamah eglah migaq ceelam ma faxximta.

b) Wohut xoqoysimaanam yaysaqarri mabla badissam mafaxximta.

c) Ta madqal yeyseqerren geeri eglah migaq ceela migaq akke waytaama

d) Madqal waasen migaq akke waytaama.

e) Polotikâ partit hinnay polotika partih saqalih migaq yascasse migaq akke waytaama.

4) መዝገቢው ባለሥልጣን ማንኛውንም የመተዳደሪያ ደንብ ማሻሻያ የሚመዘገብ ከሆነ አለመመዝገቡን በወቅቱ በጽሑፍ ማሳወቅ ይኖርበታል። በዚህ መሰረት ቅሬታ ያለው ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ቅሬታውን በየደረጃው ለሚገኘው ይግባኝ ሰሜ ችሎት በ 30 ቀናት ውስጥ ማቅረብ አለበት።

5) በየደረጃው ያለው አግባብ ያለው ባለስልታን የኅብረት ሥራ ማህበሩን የመተዳደሪያ ደንብ ማሻሻያ በሚመዘገብበት ጊዜ የተረጋገጠውን ማሻሻያ ቅጅ ለኅብረት ሥራ ማህበሩ መስጠት አለበት። ይህም ማሻሻያው በትክክል መመዝገቡን የሚያረጋግጥ ተጨባጭ ማስረጃ ይሆናል።

6) በዚህ አንቀጽዓላማ መሰረት "ማሻሻያ" የሚለው አገላለጽ አዲስ መተዳደሪያ ደንብ ማውጣት እና መተዳደሪያ ደንቡን መተካት ወይም መሻርን ያጠቃልላል ።

7) የትኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ስም፡

ሀ) ከሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር ስም ጋር ተመሳሳይ ስም ሊኖረው አይችልም፤

ለ) መጠቀሙ በመዝጋቢው አስተያየት ግራ ሊያጋባ ወይም ሊያሳስት አይገባም፤

ሐ) በዚህ ሕግ ከተመዘገበው ሌላ የኅብረት ሥራ ማህበር ስም ጋር ተመሳሳይ መሆን የለበትም፤

መ) በሕግ የተከለከለ መሆን የለበትም

ሠ) ከፖለቲካ ፓርቲ ወይም ከፖለቲካ ፓርቲ መሪ ጋር ግንኙነት መኖሩን የሚጠቁም ወይም የሚያመለክት መሆን የለበትም፤

Luulâ taamah eglah muggaaqinnu kee
astah maqna, taama rakaakaya, elle
taamitan aracih maybalaalaqa, cisab
abbax kee maali xoqoysim wagittaama

26) Luulâ taamah eglah muggaaqisso, asta
maqna

1. Ta xissiiimiyyi miracsentak ugutak
xissimta ummaan luulâ taamah eglah
issi migaq aallele. Teetih yacen
muggaaqinni inki maysaqarraah dariifal
inki migaaqak biso takkem ma
faxximta.
2. Inki taama rakaakayih addal duma
luula taamah yeceenih sugen migaq
sarra xissimte eglah migaq yakkem
ma faxximta.
3. Luulâ taamah eglah kuktih ixximak
985/2009 maasayyak 9 madqintem
elle anuk ummaan luulâ taamah eglah
amolladi mododui baxsa le edde cabol
tatrusan asta, asta maqna kee muhri
aallele.
4. Ummaan luulâ taamah eglah migaq
astaa kee muhri bagul asu xiqam geeri
mari waqa akak xayyoysweem madqal
diggossu heenih wagiitah yan doolat
xagar eyseqerri heek geera.

የኅብረት ሥራ ማህበር ስም ስያሜ እና አርማ ትርጉም፣ የሥራ
ክልልና የመስሪያ ቦታ መግለጫ እና የሂሳብ አያያዝና ገንዘብ
አጠቃቀም

26. የኅብረት ሥራ ማህበር ስም ስያሜ እና አርማ ትርጉም

- 1) በዚህ የአደረጃጀት መመሪያ መሠረት የሚደራጅ
ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የራሱ የሆነ መጠሪያ
ስም ይኖረዋል። የሚሰጠው የስም ስያሜ በአንድ
የምዝገባ ክልል ውስጥ ከአንድ በላይ ስም ሊሆን
አይችልም።
- 2) በአንድ የሥራ ክልል ውስጥ አስቀድሞ የተሰጠ
የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ስም በስራ ክልሉ
ለተደራጀ ለሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር መጠሪያ ሆኖ
ሊሰየም አይችልም።
- 3) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009
አንቀፅ 9 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም
የኅብረት ሥራ ማህበር በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ
የሚወሰን አርማ፣ የአርማ ትርጓሜ እና ማህተም
ይኖረዋል።
- 4) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ስም፣ አርማና
ማህተም ስራ ላይ መዋል የሚችለው ሦስተኛ ወገኖች
ቅሬታ ያላቀረቡ መሆኑ በህግ ሲረጋገጥ አግባብ ላለው
ባለስልጣን ቀርቦ ሲመዘገብ ብቻ ነው።

5. Ummaan luulâ taamah eglah muhri eglak migaaqa, asta leeh, ugugguba tii maroytah yaniih, amoggina tii affara gammi li yakkem xiqah.
6. Muhril haan afah tu gactek, luulâ taamah eglah qaynat kee caddibnah gurral sissinim takke way baaxoh addah kee iro baaxol edde xoqoysimam yaallu xiqah.
7. Ta maasayyak nali maasayyak(5) madqeenim elle anuk muhrik dagah exxal eglak migaq rakaakay afat gacaah, guba federeral taamah afah gudel eglak asta elle gacele.
8. Baad angaaraw le eglaalih muhrik dagah exxal eglak migaq rakaakayak taamah af tikki iyyeh guba raqta exxal ingiliz af elle haan gudel eglah asta elle gacta.
9. Luulâ taamah eglaalih asta qado maqna leeh, ken taama baxxaqissam akkuk dariifa qaada, aydaaduu kee nihir yaybulle, fooca fan meqe qaago taybullem takkem faxximta.
10. Ummaan luulâ taamah egla tayyaaqe murti hinnay taceen ayfaafayah moddaqinnu diggoysuh issi astaa kee muhrit xoqoysimam faxximta. Ummaan luulâ taamah egla muhtii kee asta sitta celtaah, badis lem ma faxximta.

- 5) የማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ማህተም የኅብረት ሥራ ማህበሩን ስምና አርማ የያዘ ሆኖ ማህተሙ የግርጌው ክብ እና የራስጌው አራት ማዕዘን ቅርፅ ያለው ሊሆን ይችላል።
- 6) በማህተሙ ላይ የቋንቋ አጠቃቀምን በተመለከተ እንደ ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነትና ደረጃ የተለያየ ቢሆንም በአገር ውስጥ እና በውጭ አገራት የሚጠቀሙበትን ሊውስን ይችላል።
- 7) በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 5 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማህተሙ የላይኛው ክፍል የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሙሉ ስም በአካባቢው የሥራ ቋንቋ ሆኖ ከታች የፌዴራል የሥራ ቋንቋ ያለው እና መሀሉ የኅብረት ሥራ ማህበሩን አርማ የያዘ ይሆናል።
- 8) በሥራ ባህሪያቸው በዓለም አቀፍ ግንኙነት ውስጥ የሚሳተፉ ኅብረት ሥራ ማህበራት ማህተም የላይኛው ክፍል የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሙሉ ስም በአካባቢው የሰራ ቋንቋ ሆኖ ከታች በአንግሊዘኛ ቋንቋ ያለው እና መሀሉ የኅብረት ሥራ ማህበሩን አርማ የያዘ ሊሆን ይችላል።
- 9) የኅብረት ሥራ ማህበራት አርማ ግልፅ ትርጉም ያለው ሆኖ ተግባራቸውን የሚገልፅ፣ የአካባቢውን ባህል፣ ታሪክ፣ እሴትና የወደፊት ተስፋን የሚያሳይ ሆኖ መቀረፅ ይኖርበታል።
- 10) የማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሚያመርተው ምርት ወይም በሚሰጠው አገልግሎት ላይ ህጋዊነቱ ለማረጋገጥ የሚያገለግል የራሱን አርማና ማህተም መጠቀም አለበት። ሆኖም የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አርማና ማህተም ተመሳሳይና አሳሳች መሆን የለበትም።

11. Ummaan luula taamah eglah muhrii kee asta, eglâ tayyaaqe maysaxxagal, waraakitil, maybalaalaqool, luulâ taamah eglah migaaqal ferma elle hayya haan sanadwat inkih muhrti gacam faxximta.

12. Luulâ taamah eglah migaq, astaa kee muhri korsaanam xiqqimtam amolladi mododuk baxsa le edde cabo kinnuk qusba migaq, qusba asta kee muhri wagiita doolat xagaral xayyoosak yayseqerrime waqdi.

13. Ummaan luulâ taamah eglâ astaa kee muhri korsih essero xayyossek wagiita doolat xagar luglugak, mango yakriyen maybaalaalaqal yayyaaqe. Maybalaalaqat tawqe 30 ayroh addat sadi xayyoowe week, migaq korsa namma ayroh addat faaticisa

14. Ummaan num wagiita doolat xagarak idini geekal migaq bagut, astat hinnay muhrit "luulâ taamah eglâ" itta maxcot xoqoysimam ma duuda.

27) Luulâ taamah eglâalik taamâ rakaakaya

1. Kulli qusubih solte hinnay kurruumeh hinnay yengeleenih xissimta luulâ taamah eglak taamâ rakaakay maysaqarra teetik elle aben taamâ qaynat,

11) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አርማና ማህተም በኅብረት ሥራ ማህበሩ ማስታወቂያዎች፣ ደብዳቤዎች፣ ሌሎች መግለጫዎችና በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም በሚፈረሙ ሰነዶች ላይ ማህተም ማረፍ አለበት።

12) የኅብረት ሥራ ማህበር ስም፣ አርማ እና ማህተም መለወጥ የሚቻለው በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ሆኖ አዲስ ስም፣ አርማ እና ማህተም አግባብ ባለው ባለስልጣን ቀርቦ ሲመዘገብ ብቻ ነው።

13) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አርማ እና ማህተም ለውጥ ጥያቄ ሲያቀርብ አግባብ ያለው ባለሥልጣን አጣርቶ ሰፊ ሽፋን ባለው ጋዜጣ ያወጣል። ጋዜጣው ከወጣበት ቀን እነሱም በሰላሳ ቀን ወስጥ ተቃዋሚ ካልቀረበ የስም ለውጡን በሁለት ተከታታይ የሰራ ቀን ውስጥ ያጸድቃል።

14) ማንኛውም ሰው አግባብ ካለው ባለሥልጣን ፍቃድ ሳያገኝ በስም፣ በአርማ እና በማህተም ላይ "የኅብረት ሥራ ማህበር" የሚለውን ስያሜ መጠቀም አይችልም።

27. የኅብረት ሥራ ማህበራት የሥራ ክልል

1) ማንኛውም በአዲስ የሚቋቋም ወይም በመክፈል ወይም በመዋሃድ የሚደራጅ የኅብረት ሥራ ማህበር የሚኖረው የሥራ ክልል በተመዘገበበት የሥራ መስክ፣ ዓላማ እና ተግባር በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ በሚወሰነው መስራት ይሆናል።

2. Inki taamâ rakaakayal sitta celta, taama, madmaa kee abto le luulâ taamah eglaali qaynoota soltam ma xiqqimta.
3. Taama rakaakay, adoytit mangih sigoh elle yanin guubul xissiiimele hinnay taama elle aban ikkel waadoysaanam bicta.
4. Ummaan luulâ taamah egla adoytit inkih eleelissuh (guftuh) taama rakaakayih addal ludda fakam duudah.
5. Ummaan luulâ taamah egla elle yeyseqerrime taama rakaakayak irol eglak leenâ biiro faktam maduuda. Takkay immay taama tasassakuk wagiita doolat xagarallih yaabak (malisak) idnisa waqdi leena biiroh aftok taama elle aban gubwa fakaanam bictah.
6. Ta maassayyak 27 nali maassayyak(5) tanim elle anuk, qadaagâ fantaaxawih biiroora hinnay caagid bakta biiroora fakaanam bictah hinnay dukkaan fakaanam bictah.
7. Ummaan luulâ taamah egla taamâ rakaakayih addal faku xiqam ayfaf acwah ludda taama rakaakayak irol caagid bakta biiro hinnay ayfaf acawah k/buxa hinnay dukkaan fakek:-

- 2) በአንድ የሥራ ክልል ውስጥ ተመሳሳይ የሥራ መስክ፣ ዓላማ እና ተግባር ያላቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት አይነቶች ሊቋቋሙ አይችሉም።
- 3) የሥራ ክልሉም አወሳሰን አባላት በሚኖሩበት ወይም በሚሠሩበት ወሰን በማካለል ሊሆን ይችላል።
- 4) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አባላትን ተደራሽ ለማድረግ በሥራ ክልሉ ውስጥ የተለያዩ ቅርንጫፎችን ሊከፍት ይችላል።
- 5) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከተመዘገበበት የሥራ ክልል ውጪ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ዋና ጽ/ቤት ወይም ቅርንጫፍ መከፍት አይችልም። ሆኖም ለሥራ ቅልጥፍና ሲባል የዋናው ጽ/ቤት የአገልግሎት መስጫ ቅርንጫፍ አግባብ ካለው ባለስልጣን ሲፈቀድለት ብቻ ሊከፍት ይችላል።
- 6) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 27 ንዑስ አንቀጽ 5 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የግብይት ተግባራት ላይ የተሰማሩ ኅብረት ሥራ ማህበራት ለሥራ ቅልጥፍና ሲባል ከሥራ ክልላቸው ውጪ የተለያዩ መደራሽዎች ላይ የገበያ ትስስር ማድረግ የሚያስችል የጉዳይ ማስፈጸሚያ ወይም የአገልግሎት መስጫ ጽ/ቤት ወይም ሱቅ መክፈት ይችላሉ።
- 7) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሥራ ክልሉ ውስጥ ሊከፍተው የአገልግሎት መስጫ ቅርንጫፍ ወይም ከሥራ ክልሉ ውጪ የጉዳይ ማስፈጸሚያ ወይም የአገልግሎት መስጫ ጽ/ቤት ወይም ሱቅ ሊከፍት፡-

- a) Amolladi mododih oggol faxxiima
- b) Edde xinti madqah addal nagay qaddoysaanama
- c) Wagiita doolat xagarah aysaxxaguk mamaxxaga taallem faxximta.

8. Ta maasayyak 27 nali maasayyak(7) mudeenim elle anuk fakeenih sugen caagid bakiyyih biiro hinnay ayfaafay acwah k/buxa hinnay dukkaan hinnay luddi baxaabaxsa le sababitteh luulâ taamah eglâ alfimtay ittek hinnay yaysaaduh targiqe waqdi.

- a) Amolladi mododih oggol geytaama
- b) Saduh yan mari ane waam madqal diggoysaanama
- c) 15 ayroh addat wagiita xagarah kutbeh yaysixxigem faxximta.

9. Inki taama rakaakayal sissin taamah bagul, madmaa kee abtol xissimte eglah addat adoytah yan ummaan num adoyta yakkem xiqah.

10. Ta maasayyak ugutak xissimta luulâ taamah eglah taama rakaakay eglak maddur xoqoyisi lem takkem faxximta. Adda fako akak eglak edde xintal madqimele.

- ሀ) የጠቅላላ ጉባኤ ይሁንታ ማግኘት ይኖርበታል፤
- ለ) በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ በሚገባ መካተት ይኖርበታል፤
- ሐ) አግባብ ላለው ባለስልጣን ማሳወቅና እውቅና ሊኖረው ይገባል፤

8) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 27 ንዑስ አንቀጽ 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ተከፍቶ የነበረውን የጉዳይ ማስፈጸሚያ ወይም የአግልግሎት መስጫ ጽ/ቤት ወይም ሱቅ ወይም ቅርንጫፍ በተለያዩ ምክንያቶች የኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲዘጋ ወይም ለማቆም ሲወስን፤

- ሀ) የጠቅላላ ጉባኤ ይሁንታ ማግኘት ይኖርበታል፤
- ለ) የሦስተኛ ወገኖች ቅሬታ አለመኖሩን በህግ ማረጋገጥ አለበት፤
- ሐ) አሰራ ለምስት ቀን ጊዜ ውስጥ አግባቡ ላለው ባለስልጣን በደብዳቤ ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡

9) በአንድ የሥራ ክልል ውስጥ በተለያዩ የሥራ መስክ፣ ዓላማና ተግባር ላይ በተደራጁ ኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ ማንኛውም ሰው አባል መሆን ይችላል፡፡

10) በዚህ አንቀጽ መሠረት የሚመሰረት የኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ ክልል የኅብረት ሥራ ማህበሩን ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ መሠረት ያደረገ ይሆናል፡፡ ዝርዝር ሁኔታው በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ የሚወሰን ይሆናል፡፡

28. Taamah aracih maybalaalaqa

- 1 Ummaan luulâ taamah eglâ xissimta waqdi taama elle aba aracay elle rankisen hinnay xaamen, hinnay mardeh lon, hinnay acwah geeni yaalleenim faxximta.
- 2 Ummaan luulâ taamah eglâ geyteh tan. madqal yamixxige arac wagiita doolat xagarah warisak yaysequerrem hinnay yaysixxigeenim faxximta.
- 3 Luulâ taamah eglak taamah aracih korsi yekkek, wohim sada mari ane waam yismiteek geera 15 ayroh addat wagiita doolat xagarah kutbel warsam faxximta

29. Luulâ taamah eglâalik cisab abbax kee maali xoqoysi wagitaama

- 1 Ummaan luulâ taamah eglâ culoo kee awqenti sanadwa kulli ayro yaysequerrem faxximta
- 2 Luulâ taamah eglâali meklen maaluh yoofenta hirgaanam, hirgen maaluh yoofenta yaceenim faxximta.
- 3 Ta maasayyak 29 nali maasayyak (1) kee (2) muddumtem elle anuk luulâ taamah eglâalih qaynootal kee caddibnal ciggilta yoofentitte yaallem faxximta.

28. የመስሪያ ቤታ መግለጫ

- 1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር እንደየስራ ባህሪው መሠረት ሲደራጅ ስራውን የሚያከናውንበት በምደባ፣ በግዥ ወይም በኪራይ ወይም በስጦታ የተገኘ የመስሪያ ቤታ ይኖረዋል።
- 2) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ያገኘውን ህጋዊ የሆነ ቦታ መግለጫ አግባብ ላለው ባለስልጣን በማቅረብ ማስመዘገብ ወይም ማሳወቅ ይኖርበታል።
- 3) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የመስሪያ ቤታ የአድራሻ ለውጥ የሚያደርግ ከሆነ የተደረገውን ለውጥ የሥስተኛ ወገኖች ቅሬታ አለመኖሩን በህግ ሲረጋገጥ አስራ አምስት ቀን ባልሞላ ጊዜ ውስጥ አግባቡ ላለው ባለስልጣን በደብዳቤ ማሳወቅ ይኖርበታል።

29. የኅብረት ሥራ ማህበራት የሂሳብ አያያዝና ገንዘብ አጠቃቀም

- 1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ገቢና ወጪውን በተገቢ ሰነዶች በየዕለቱ መመዘገብ ይኖርበታል።
- 2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለከፈሉት ማንኛውም ክፍያ ማስረጃ የመቀበል ለሰበሰቡት ገቢም በወቅቱ ህጋዊ ደረሰኝ መስጠት ይኖርባቸዋል።
- 3) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 29 ንዑስ አንቀፅ 1 እና 2 የተገለጸው እንደተጠበቀው ሆኖ እንደየህብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነትና ደረጃ የሚከተሉትን ደረሰኞች ሊኖሩት ይገባል፤

- a) Culô yoofenta
- b) Awqenti yoofenta
- c) Ayrol takke limoh yoofenta
- d) Abud limoh yoofenta
- e) Gabak gabah takke limoh yoofenta
- f) Qasbi meklah cibta
- g) Culta ikoh makkaqah yoofenta
- h) Tawqe ikoh tabsih yoofenta
- i) Sinni edde xintal faaticisen geeri yoofentitte.

4 Maali yawqay axcuk idnisa luulâ taamah eglah mirac culo makobxisa.

5 Luulâ taamah eglah lakqo yabbixi ayroh addal qado lakqoh kobxiseh yan maalu culoo kee awqenta, awqenti lowsiiiseynal aysaqarruk cisab saqalah gabbaaqo xayyoysa.

6 Luulâ taamah eglak kutbeh kaa awliseenih akke waytek faxe num luulâ taamah eglah migaaqal lakqo yabbixi yakkem ma duuda.

7 Ummaan luulâ taamah eglâ culoo kee awqenta elle abam amolladi maro faaticisse baajet takkem faxximta.

8. Ummaan luulâ taamah eglâ doolatak takku doolat akke sinni gaboobik geyta cato kee acwa yeysegerreh daffeysaanam faxximta.

ሀ) የገቢ ደረሰኝ፤

ለ) የወጪ ደረሰኝ፤

ሐ) የዕለት ሽያጭ ደረሰኝ፤

መ) የዱቤ ሽያጭ ደረሰኝ፤

ሠ) የእጅ በእጅ ሽያጭ ደረሰኝ፤

ረ) የደግሞዝ መክፈያ ሰነድ፤

ሰ) የንብረት ገቢ መረከቢያ ደረሰኝ

ሸ) የንብረት ወጪ ማስረከቢያ ደረሰኝ

ቀ) በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወስኑት መሰረት ሌሎች ደረሰኞች፤

4) ገንዘብ ወጪ እንዲሆን የሚፈቅድ የንብረት ሥራ ማህበሩ አመራር አካል ገንዘብ አይሰበስብም፤ የሂሳብ ምዝገባ ሥራም አያከናውንም፡፡

5) የንብረት ሥራ ማህበሩ ገንዘብ ያኻር በየዕለቱ የጥሬ ገንዘብ ገቢና ወጪ በጥሬ ገንዘብ ገቢና ወጪ መቆጣጠሪያ ላይ በመመዘገብ ለሂሳብ ሹም ሪፖርት ያደርጋል፡፡

6) ከንብረት ሥራ ማህበሩ በጽሁፍ ካልተወከለ በስተቀር ማንም ግለሰብ በንብረት ሥራ ማህበሩ ስም በገንዘብ ተቀባነት ስራ ላይ ሊሰማራ አይችልም፡፡

7) ማንኛውም የንብረት ሥራ ማህበር ገቢውንም ሆነ ወጪውን የሚፈፀመው በጠቅላላ ጉባዔ በፀደቀው በጀት መሠረት ብቻ ይሆናል፡፡

8) ማንኛውም ንብረት ሥራ ማህበር ከተለያዩ የመንግስትም ሆነ መንግስታዊ ካልሆኑ ተቋማት የሚያገኘውን ስጦታና ድጋፍ በመዝገብ መዝግቦ መያዝ ይኖርበታል፡፡

9. Ta maasayyak 29 nali maasayyak (8) tanim anuk yeceen acwa lakqo tenek luulâ taamah eglah culo yoofenti elle yaggiriqqe qedaddô sandugut culta.

10. Yeceen acwa qaynatah tenek maluh amoomisak iko culoh yoofenti elle yaggiriqqem faxximta. Ta acwa amolladi mododul xayyoysak yayseqerren.

11. Ummaan luulâ taamah egla taamal cato kaah tekke maysaqaroori aallele.

- a) Culo maysaqarra
- b) Awqenti maysaqarra
- c) Cisab lejer maysaqarra
- d) Cisab qeedalish maysaqarra
- e) Qado lakqoh lowsiiisih maysaqarra
- f) Geeri edde xin madqan faaticisan maysaqaroori

12. Maalu elle kobxisan yoofenta takku geeri cisab celli hoyta sanadwa meqe ket daagisaanam faxximta. Baxaabaxsa le sababitteh finqittek sissikuk wagiitah yan madqâ xagooruh warsaanama. Rettemat kaado warsaanama.

13. Luulâ taamah eglaalik baxaabaxsa le maroh adoytit sinni eglaa kee adoytiitih yaceen ayfaafayah mekla mageyan. Takkay immay luulâ taamah eglah sabbatah eglak 5 kiilo meterik biso takkem gexek ken adda xintak ugutak assenti maalu kaah meklan. Merrayti maqooy usuk xayyoysa yoofentak ugutak kaah meklan.

9) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 29 ንዑስ አንቀጽ 8 የተገለጸው እንደተጠበቀ ሆኖ የተበረከተው ስጦታ በጥሬ ገንዘብ ከሆነ በንብረት ሥራ ማህበሩ የገቢ ደረሰኝ ተቆጣጦ በቁጠባ ሂሳብ ውስጥ ገቢ መሆን ይኖርበታል፤

10) የተበረከተው ስጦታ በዓይነት ከሆነ በገንዘብ ተተምኖ በንብረት ገቢ ደረሰኝ እና በንብረት ገቢ መዝገብ መመዝገብ ይኖርበታል፤ ይህንንም የተበረከተ ስጦታ በጠቅላላ ጉባዔ አስወሰኖ ማስመዝገብ አለበት፡፡

11) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ለሚያከናውናቸው ተግባርት የሚያገለግሉ የሚከተሉትን መዛግብቶች ሊኖሩት ይገባል፤

- ሀ) የገቢ መዝገብ፤
- ለ) የወጪ መዝገብ፤
- ሐ) የሂሳብ ሌጅር መዝገብ፤
- መ) የሂሳብ ማመዛዘኛ መዝገብ፤
- ሠ) የጥሬ ገንዘብ መቆጣጠርያ መዝገብ፤
- ረ) በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወሰኑት መሰረት ሌሎች መዛግብቶች፤

12) የገንዘብ መሰብሰቢያ ደረሰኞችም ሆኑ ሌሎች ሂሳብ ነክ ሰነዶች በጥንቃቄ መቀመጥ ይኖርባቸዋል፡፡ በተለያዩ ምክንያቶች ከጠፉ በአስቸኳይ ለሚመለከተው ህጋዊ አካል ማመልከት እና በመገናኛ ዘዴዎች ጭምር ማሳወቅ አለበት፡፡

13) የኅብረት ሥራ ማህበራት የልዩ ልዩ ኮሚቴ አባላት ለኅብረት ሥራ ማህበራቸው እና ለአባላት ለሚሰጡት አገልግሎት ምንም ዓይነት ከፍተኛ ለይክፈልም፡፡ ሆኖም ለኅብረት ሥራ ማህበሩ ጉዳይ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ከአመስት ኪሎሜትር በላይ ሲሄዱ በውስጠ ደንባቸው በሚወሰኑት መሠረት የውሎ አበል ይከፈላቸዋል፡፡ የትራንስፖርት ወጪም በሚያቀርቡት ህጋዊ ደረሰኝ መሠረት የሚሸፈን ይሆናል፡፡

14. Luulâ taamah eglaali cisab sinnik ayrol aysaqarruk, kulli alsal kee liggidal alifak ooxiitih bicat sugaanam faxximta.

15. Ummaan luulâ taamah egla kulli alsal, kulli liggidi mafarril kee liggidal cisab gabbaqu taama miraacissa maroo kee wagiita doolat xagarah xayyossam faxximta. Too taama abah yan mihrat li egla taallem faxximta.

16. Ummaan luulâ taamah egla baxaabaxsa le qaynootah anuk ahaak ciggilta sissin cisab cibtaati yaalleenim bictah

- a) Qusubih kee qagitak adoytiini esseroh cibta (assabaltâ cibta)
- b) Iko elle culsan cibta
- c) Iko elle yayyaaqen cibta
- d) Abud ambalaalih cibta
- e) Melleb amoomissoh cibta
- f) Assenti esseroo kee oobisiyyi cibta
- g) Sanad sinni cisaabitteh maalih meklah cibta
- h) Aakamal awqenti esseroh cibta
- i) Ken edde xin elle iyya innal geeri cibtaati loonum bictah

14) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሂሳባቸውን በየዕለቱ መመዝገብ፣ በየወሩ እና በየዓመቱ በመዝጋት ለአዲት ዝግጁ ማድረግ አለባቸው።

15) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በየወሩ፣ በየሩብ ዓመቱ እና በዓመት የሂሳብ ሪፖርት ለስራ አመራር ኮሚቴ እና አግባብ ላለው ባለስልጣን ማቅረብ ይኖርበታል። ይህንን ተግባር የሚያከናውን ባለሙያ ሊኖራቸው ይገባል።

16) እንደየህብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነት ለስራዎች አጋዥ የሆኑ የሚከተሉት ልዩ ልዩ የሂሳብ ቅጾች ሊኖሩት ይችላል።

- ሀ) የአዲስ እና የአንደገና አባልነት ጥያቄ ማመልከቻ ቅጽ፣
- ለ) የኅብረት ዝቢ ማድረጊያ ቅጽ፣
- ሐ) የኅብረት ወጪ መጠየቂያ ቅጽ፣
- መ) የብድር ውል ቅጽ፣
- ሠ) የተመን ቅጽ፣ 28
- ረ) የውሎ አበል መጠየቂያ እና ማወራረጃ፣
- ሰ) ሠነድ ለሌላቸው የገንዘብ መክፈያ ቅጽ
- ሸ) የቅድሚያ ወጪ መጠየቂያ ቅጽ፣
- ቀ) በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወስኑት መሰረት ሌሎች ቅጾች፣

30) Cisab akkaawonti (sandug) fakiyya

wagitaama

- 1 Ummaan luulâ taamah egla wagiita doolat xagarak qokol geyak gabaxayil geytiminnaan faynansi makaadol hinnay bankil sandug fakak ixxima yaallem faxximta. Woo cisab sandog usun elle faxinnaan innal alifut yan sandug takku, yasgayyen cisab elle haan sandug takku hinnay qedaddô sanduk takku faktam faxximta.
- 2 Ta maasayyak 30 nali maasayyak(1) tanim elle anuk sinni edde xintal madqeenih yanin ixxuk biso kaznat hinnay gabat daffeysaanam ma duudan.
3. Wagiita doolat xagarih gabaak xisot geytimta luulâ taamah egla, eyseqerrimmi itteh taama qimbissam fan adoytit awlisseh tan ukummô maroh adoytit kobxissa aysaqarriyyaa kee saami mekla faynansi makaadol hinnay bankil fakeenih yanin alifut yan sandugut daffeysaanam bictah. Takkay immay aysaqarri mekla, xissiiimiyyaa kee aysaqarri gexsoh tawqe sissin awqentih bagul asisoonu bictah.

30. የሂሳብ አካውንት ስለመክፈት

- 1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ባለው ባለስልጣን ደጋፍ ሲያገኝ በአቅራቢያው በሚገኝ ህጋዊ እና አዋጭ በሆነ የፋይናንስ ተቋም ወይም ባንክ ላይ እንደ ሁኔታው የዝግጅት የተንቀሳቃሽ እና የቁጠባ የሂሳብ ቁጥር መክፈት ይኖርበታል።
- 2) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 30 ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ ከወሰኑት የገንዘብ መጠን በላይ በካዝና ወይም በእጅ ሊቀመጥ አይችልም።
- 3) አግባብ ባለው ባለስልጣን በምስረታ ላይ ያለ ኅብረት ሥራ ማህበር ተመዝግቦ ስራ እስከሚጀምር ከአባላት በተወከሉ የመስራች ኮሚቴ አባላት የሚሰበሰቡ የመመዘገቢያ እና የዕጣ ክፍያ በፋይናንስ ተቋም ወይም ባንክ በተከፈተው ዝግ የቁጠባ ሂሳብ ቁጥር እንዲቀመጥ ይደረጋል። ሆኖም የመመዘገቢያ ክፍያው በምስረታ እና በምዝገባ ሂደት ለሚወጡ የተለያዩ ወጪዎች መሸፈኛ ሊውል ይችላል።

4. Ta maasayyak 30 nali maasayyak (1) tanim elle anuk riba faxewayta eglala aysaqarriyyaa kee saami mekla riba sinni qeddaddô cisaabat culusak daffeysaanam bictah.

5. Ta maasayyak 30 nali maasayyak (3) madqeenim elle anuk ukummô amolladih mododul maytanih doorima taama miraacissa maroh adoytit awlisak ittalluk fermat yagayyeenim bictuh wagiita doolat xagar qokol aceele.

6. Ummaan luulâ taamah eglâ, faxxe caagidil faynansi makaado hinnay banki cisab tasgayye xagorti korsan waqdi qeddaddoo kee yangayye cisaabih ixxima qusubih dooren taama miraacissa maroo kee awlisen xagoora sittalluk fermal asgayye lon.

7. Ummaan luulâ taamah eglâ leh tan taamâ qamalak ugutak, nabiinak ugutak adoytit kee qadaagah eleeloh aben cubbussok ugut abak amolladi mododuk baxsa le edde cabol faaticissa waqdi baxaabaxsa le faynansi makaadoodak hinnay bankittel banki sandugih ixxima fakoonu xiqan.

8. Ta maasayyak 30 nali maasayyak(7) madqimtem elle anuk baxaabaxsa le bankittel baxaabaxsa le sandug fakaanam luulâ taamah eglâ anqewaam dareemek wagiita doolat xagar yasmiteh gide alfisam duudah.

4) በዚህ አንቀጽ/አንቀጽ 30 ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የወለድ አልባ አሰራርን የሚከተሉ ኅብረት ሥራ ማህበራት የመመዘኛና የዕጣ ከፍያ በወለድ አልባ የቁጠባ ሂሳብ እንዲቀመጥ በማድረግ ሊከፈት ይችላል።

5) በዚህ አንቀጽ/አንቀጽ 30 ንዑስ አንቀጽ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በቋሚነት በምስረታ የጠቅላላ ጉባዔ ለሚመረጡ የሥራ አመራር ኮሚቴ በተወከሉ የጋራ ፊርማ እንዲንቀሳቀስ አግባብ ባለው ባለስልጣን ተገቢው ድጋፍ ይሰጣል።

6) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በማናቸውም ጉዳይ የፋይናንስ ተቋም ወይም የባንክ ሂሳብ የሚያንቀሳቅሱ አካላት ሲቀየሩ የተንቀሳቃሽና የቁጠባ የሂሳብ ቁጥር አዲስ በተመረጡ የሥራ አመራር ኮሚቴ እና በተወከሉ አካላት የጣምራ ፊርማ የሚንቀሳቀስ ይሆናል።

7) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከላው የሥራ ባህሪ፣ የስራ ስፋት፣ ለአባላት እና ለገበያ ተደራሽነት ሲባል ጥናትን መሰረት በማድረግ በጠቅላላ ጉባዔ ልዩ ውሳኔ ሲወሰን ከተለያዩ የፋይናንስ ተቋማት ወይም የባንክ ቁጥሩ ሊከፍቱ ይችላሉ።

8) በዚህ አንቀጽ/አንቀጽ 30 ንዑስ አንቀጽ7 የተገለጸው እንደተጠበቀ ሆኖ በተለያዩ ባንኮች ውስጥ የተለያዩ የሂሳብ ቁጥር መክፈቱ የኅብረት ሥራ ማህበሩን አደጋ ላይ እንደሚያደርስ ሲያምኑበት አግባብ ያለው ባለስልጣን እስኪጠራ ሊያዘገየው ይችላል።

Luulá taamah eglaalih aysaqorriyyaa kee aysaqorri sumaaqih warkat wagittaama

31) Luulá taamah eglaalih aysaqorriyyih siirata

- 1 Maysaqarraah xayyoyta ummaan luulá taamah egla yaysaqarrimoonuh faxximta magdooda, wagiita doolat xagarak tawqe miracsentitte, baad caddol luulá taamah eglaalih radmoomaa kee nihirwa axmiquk kibbi heenih xayyowaanam faxximta.
- 2 Ummaan luulá taamah egla baaxo caddol oggol le luulá taamah madqak ugutak aysaqarrime week faxxe kabxa taama abam ma duudan.
- 3 Ta maasayyak 31 nali maasayyak(2) ugutak maysaqarraah xayyowta assabaltah akah bicsen cibtal kibak wagiita doolat xagar elle yascasse gital maysaqarraah xayyoowe.
- 4 Luulá taamah eglaalih kukti ixximak 985/2009 maasayyak 10 nali maasayyak (2) tanim anuk rakiibo luulá taamah egla maysaqarraah xayyoyta waqdi assabaltak kalah ciggilta sanaditte takayrih haak xayyoysam faxximta.

ከፍል አምስት

ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት ምዝገባ እና የምዝገባ የምስክር ወረቀት

31. ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት የአመዘጋገብ ስርዓት

- 1) ለምዝገባ የሚቀርብ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ ብቁ የሚያደርጉ መስፈርቶችን፣ አግባብ ባለው ባለስልጣን የሚወጡ የተለያዩ መመሪያዎች፣ ዓለም አቀፍ የኅብረት ሥራ መርሆዎች እና አሴቶችን ተገንዝበው እና አሟልተው መቅረብ ይኖርባቸዋል።
- 2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሀገሪቱ በተፈቀደው የኅብረት ሥራ ህግ መሰረት ካልተመዘገበ በስተቀር የትኛውንም ቢዚነስ ወይም ንግድ ማከናወን አይችልም።
- 3) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 31 ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ለምዝገባ የሚቀርቡ ማናቸውም ማመልከቻ በተዘጋጀው ቅፅ እና አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚወስነው መንገድ ለምዝገባ መቅረብ አለበት ።
- 4) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 10 ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የመሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ ሲቀርብ በተጨማሪነት የምዝገባ ማመልከቻውን ከሚከተሉት ሰነዶች ጋር አያይዞ ማቅረብ አለበት፡

a) Amolladi mododih adoyti inkih elle tifrime adda xinta

b) Luulâ taamah adoytiitih migaq kee sugmenta

5. Ta maasayyak 31 nali maasayyak(2) ugutak ummaan rakiibo luulâ taamah eglak dagah tan luulâ taamah egla maysaqarrah tamaate waqdi ossotinal ciggilta sanaditte takayruh xayyoysam faxximta.

a) Ukummô luulâ taamah eglaalih guuma

b) Luulâ taamah eglak gaddaa kee magoh maybalaalaa

c) Ux waktih ekraaro, xer waktih ekraaroy amolladi mododul faaticimteh iyya

d) Kutbeh bicissi heen xiso abeh yan mihrat lih mabul kee sumaq qangara

e) Aysaqorrah baahen edde xinti madqa moddaqiyyik taniimih diggoosuh "tembir" edde xakbisaanam faxximta

f) Luulâ taamah eglah migaqaal aysaqorrah culsen lakqok yoofenta edde xakbaanam faxximta.

6. Yaysaqarri baxsa le caalatal karmak 18 addah yan urri gufah gide amoyabuli gitaak eglah adoytah kaa yakkuqem duuda. Takkay immay amoyabuli adoytiinih agdaabe elle tan inna ummaan luulâ taamah egla edde xinti madqat taallem faxximta

ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ አባላት ፈርማ የተረጋገጠ መተዳደሪያ ደንብ፤

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባላት ስምና አድራሻ፤

5) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 31 ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት ማንኛውም ከመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር በላይ የሆነ የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ ሲቀርብ በተጨማሪነት የምዝገባ ማመልከቻውን ከሚከተሉት ሰነዶች ጋር አያይዞ ማቅረብ አለበት፡-

ሀ) የመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ቃለ-ጉባኤ፤

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሀብትና ዕዳ መግለጫ፤

ሐ) በጠቅላላ ጉባኤ የጸደቀ የአጭር፣ የመካከለኛ እና የረጅም ጊዜ ዕቅድ፤

መ) በጽሁፍ የተዘጋጀ የአደራጅ ባለሙያ ሙያዊ የምስክርነት ቃል እና አስተያየት፤

ሠ) ለምዝገባ በሚቀርብ የመተዳደሪያ ደንብ ሠነድ ላይ ሕጋዊነቱን ለማረጋገጥ የቴምብር ማስለጠፍ ይኖርበታል፤

ረ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም ለምዝገባ ሠርተፍኬት ለባንክ ገቢ የሆነበትን ደረሰኝ አንድ ኮፒ አያይዞ ማቅረብ አለበት፡፡

6) መዘጋቢው በልዩ ሁኔታ ዕድሜው ከ18 ዓመት በታች ላለው ልጅ ዕድሜው ለመደራጀት እስኪደርስ ድረስ በሞግዚቱ አማካኝነት የኅብረት ሥራ ማህበር አባል ሆኖ ለመቀጠል ሊፈቅድለት ይችላል፡፡ ሆኖም በሞግዚነት ስለሚደረግ አባልነት አፈፃፀም በተመለከተ ማንኛውም የኅብት ሥራ ማህበር በመተዳደሪያ ደንብ ውስጥ ሊወሰን ይችላል፡፡

7. Wagiita doolat xagar luulâ taamah eglaali elle yayseqerri reysan maysaqarra le. Too reysan maysaqarra ceelo a kitaabak elle cabol takayruh tan.
8. Ummaan luulâ taamah egla maysaqarra ayffaafay maalu mekelta. Maaluk meklaanah gide ta kitaabak elle cabol takayruh tan.
9. Taysaqarrimuh temeete luulâ taamah egla maysaqarra faxximmi itta magdooda kibteh tamaatem faxximta.
10. Wagiita doolat xagar aysaqarriyyah faxximta magdooda taffaafoh elle qaddoyta innah abam faxximta (qari bagut xakbisak baxxaqisam faxximta).
11. Luulâ taamah eglaali yaysaqarrimeenik afal ken xisa mihratlih katuuk faxxiima kattat kee qokol abam faxximta.
12. Xisah yan mihrat li ken esserok ugutak xisoo kee qokol keenit yekkeh axcuk xissiiimaanamih tu xiq wagsiisak mihrat li kinnuk sumaq qangara keenil leh yan tûmabul kutbeh xayyoysam faxximta.

7) አግባቡ ያለው ባለስልጣን ኅብረት ሥራ ማህበራትን የሚመዘገቡበት የፕሮቶኮል መዝገብ ይኖረዋል። የምዝገባ ፕሮቶኮል ናሙና እዝል ከዚህ መመሪያ ጋር ተያይዟል።

8) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ የአገልግሎት ክፍያ ይከፍላል። ስለሚከፈለው የገንዘብ መጠን በእዝል ከዚህ መመሪያ ጋር ተያይዟል።

9) ለምዝገባ የሚቀርብ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ የሚያግዙ አስፈላጊ የሆኑ መስፈርቶችን አሟልቶ መገኘት አለበት።

10) አግባብ ያለው ባለስልጣን የኅብረት ሥራ ማህበራትን ለመመዝገብ የሚያስፈልጉ መስፈርቶችን ለተገልጋዩ ግልጽ በሆነ ቦታ ማስቀመጥ ይኖርበታል።

11) የኅብረት ሥራ ማህበራት ከመመዝገባቸው አስቀድሞ በአደራጅ ባለሙያ ተገቢው ክትትልና ድጋፍ ማድረግ ይኖርበታል።

12) አደራጅ ባለሙያው የመደራጀት ጥያቄውን ተከትሎ ለማደራጀት ተገቢውን ድጋፍና ክትትል ስለመደረጉ እና የኅብረት ሥራ ማህበሩ በመደራጀቱ ስለሚኖረው ጠቀሜታ በተመለከተ ሙያዊ የምስክርነት ቃሉን እና አስተያየቱን በጽሑፍ ማቅረብ ይኖርበታል።

13. Luulâ taamah eglalah xisoh miracsentak ugutak yaysaqarrimoonuh, xisah yan mihrat li kusaacaqisak xayyoyse eglalah oytik ugutak yaysaqarre mihrat li ciggilta caagiida ayxuxxurele.

- a) Aysaqorri essero leh tan eglalah aysaqorri kusaaqih cibtal kibak numma lek waytam asmatuk xayyoysam faxximta
- b) Luulâ taamah eglala xayyosse alhum(oyti) madqâ numiinoh maysaqarra fan tabsam faxximta
- c) Rakaakayal hinnay magaala xiinisso hinnay rasu, hinnay magaalah exxal baxisak aysoqorri mamaxxaagah ixxima yaakumik ciggiilul yaceem faxximta
- d) Luulâ taamah eglak qaynat, mamaxxagah ixxima hinnay mudenta yaceem faxximta.
- e) Aysoqorri mekla elle aben alhum xakabah yanim faxximta
- f) Alhum asmatlem kinniimih diggoosuh edde yeceen ayro kee yeysequerre numih ferma tanim faxximta
- g) Sumaq warkat bicissi heeh edde xin madqalluk, rubsus warkat edde xakbisak luulâ taamah eglalah ruubam faxximta.

13) በኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት መመሪያ መሰረት እንዲመዘገቡ በአደራጅ ባለሙያ ተገምግሞ የቀረበውን የኅብረት ሥራ ማህበራት መረጃ መሰረት በማድረግ መዘጋቢው ባለሙያው የሚከተሉ ጉዳዮችን ያጠራል፡-

- ሀ) ለምዘገባ ጥያቄ የሚያቀርቡ ኅብረት ሥራ ማህበራትን በምዘገባ መገምገሚያ ቅጽ ላይ ሞልቶና ትክክለኛነቱ አረጋግጦ ማቅረብ አለበት፤
- ለ) ኅብረት ሥራ ማህበሩ ያቀረበውን መረጃ ወደ ሀገራዊ ሰውነት መመዘገቢያ መዘገብ ማስተላለፍ አለበት፤
- ሐ) በክልል ወይም ከተማ አስተዳደር ወይም በዞን ወይም በከፍለ ከተማ በመለየት የምዘገባ መለያ ቁጥር በቅደም ተከተል መስጠት አለበት፤
- መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አይነት፤ መለያ ቁጥር ወይም ኮድ መስጠት አለበት፤
- ሠ) የምዘገባ ክፍያ የተፈጸመበት መረጃ ማያያዝ አለበት፤
- ረ) ስለመረጃው ትክክለኛነት የተሰጠበትን ቀን በማስፈር መዘጋቢው በፈረገው ማረጋገጥ አለበት፤
- ሰ) የምስክር ወረቀቱን በማዘጋጀት ከመተዳደሪያ ደንቡ ጋር በመሸኛ ደብዳቤ ለኅብረት ሥራ ማህበሩ መስጠት አለበት፤

h) Maysaqarraha xayyoosan waqdi edde xin madqalluk "tembir" xakabah edde haanam faxximta.

ሸ) ለምዝገባ በሚያቀርብበት ጊዜ ከሚቀርበው መተዳደሪያ ደንቡ ጋር ቴምብር አብሮ መያያዝ ወይም መለጠፍ ይኖርበታል።

32) Luulâ taamah eglaali taysaqarre xagoora wagittaama

- 1 Yayseqerre xagar inki luulâ taamah egla ayseqarre waam timixxigek akah aysaqarre waa sabab essero xayyooseh kutbeh yaysixxigem faxximta.
- 2 Ummaan luulâ taamah eglak maysaqarra edde tekke ayrook xabba haanam madqal mannowtam qimbissah.
- 3 Tayyaaqek matayyaaqa cubbuso tikki itteh, tayyaaqem kee elle xissimta dariifal taamittam xiqtam akah diggoysen luulâ taamah egla wagiita doolat xagaral xayyoowak taysaqarrimeh
- 4 Rakiibo luulâ taamah eglaali, luulâ taamah yuniyonwa kee luulâ taamah eglaalih federeshinwa faxximta magdooda kibeenim diggoytek geera kulli lon qamalal daqaaral hinnay rasul hinnay magaalah exxal hinnay rakaakayal hinnay federal caddibnal tanih tan luulâ taamah eglaalih baarissoh exxaaxil xayyoowak yaysaqarrimen.

32. የኅብረት ሥራ ማህበራት መዝጋቢ አካላት

- 1) መዝጋቢው አካል አንድን የኅብረት ሥራ ማህበር የማይመዘገበው መሆኑ ሲታወቅ የማይመዘገቡበትን ምክንያት ለአመልካቹ በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት።
- 2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከተመዘገበበት ዕለት ጀምሮ ሕጋዊ ህልውናው ይጀምራል።
- 3) የአዋጭነት ጥናት ተዘጋጅቶ አዋጭ መሆኑ እና በሚደራጀብት አክባቢ መስራት የሚችል መሆኑ የተረጋገጠለት የኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ላለው ባለስልጣን ቀርቦ ይመዘገባል።
- 4) መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት፤ የኅብረት ሥራ ዩኒየኖች እና የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽኖች አስፈላጊውን መስፈርት ማሟላታቸው ሲረጋገጥ እንደየባህሪያቸው በወረዳ ወይም በዞን ወይም ከፍለ ከተማ ወይም በክልል ወይም በፌዴራል ደረጃ ባሉ የኅብረት ሥራ ማስፋፊያ አካላት ቀርቦ ይመዘገባል።

- 5 Namma daqaarih fanal xissimta rakiibo luulâ taamah eglaalih hinnay yuniyonwa rasul hinnay magaalah exxa caddol geytimta luulâ taamah baarissoh xagooral xayyoowak yaysaqarrimen.
- 6 Namma rasih fanat hinnay magaalah exxah xissimte ummaan luulâ taamah egla rakaakay hinnay magaala xiinissoh caddol geytimta luulâ taamah eglaalih baarissoh xagaral xayyoowak yaysiqirrimen.
- 7 Baxsa le caalay loonuk ugutak rakaakay caddol yaysaqarrimem xiqewaa kee namma rakaakayih fanat hinnay magaala xiinissoh fanat yan nammey hinnay wohuk biso takke eglaalik xissimmak tamaate ummaan luulâ taamah eglaali federal caddol tan luulâ taamah ejensil xayyoowak taysaqarrime.
8. Luulâ taamah eglaalih liig baaxo caddibnal yaysaqrrime. Baaxo caddol inkih tan luulâ taamah eglaali awlisa luulâ taamah eglaalih liig baaxo caddol yaysaqrrime. Maysaqarrâ sumaqtah warkat keenih yaceen.

- 5) በሁለት ወረዳዎች መካከል የሚቋቋም መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት ወይም የኅብረት ሥራ ማህበራት የኒዮኖች በዞን ወይም ክፍለ ከተማ ደረጃ በሚገኘው የኅብረት ሥራ ማስፋፊያ እካላት ቀርቦ ይመዘገባል።
- 6) በሁለት ዞኖች ወይም ክፍለ ከተሞች መካከል የሚቋቋም ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በክልል ወይም በከተማ አስተዳደር ደረጃ በሚገኘው የኅብረት ሥራ ማስፋፊያ እካላት ቀርቦ ይመዘገባል።
- 7) በልዩ ባህሪያቸው ምክንያት በክልል ደረጃ መመዘገብ የማይችሉና በሁለት ክልሎች ወይም ከተማ አስተዳደሮች የሚገኙ ሁለት ወይም ከዚያ በላይ በሚመጡ የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚቋቋም ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በፌዴራል ኅብረት ሥራ ኤጀንሲ ደረጃ ቀርቦ ይመዘገባል።
- 8) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ በሀገር አቀፍ ደረጃ የሚመዘገብ ይሆናል። በሀገር አቀፍ ደረጃ ሁሉንም የኅብረት ሥራ ማህበራትን የሚወክል የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ በአገር አቀፍ ደረጃ ይመዘገባል። ለምዝገባው ማረጋገጫ ህጋዊ ሰርተፊኬት ይሰጠዋል።

9. Luulâ taamah eglaalih liig maysaqarraah xayyoowa waqdi kibeh meqe magdoodak tu

- a) Edde xinti madqa
- b) Aboonu waan taamak 5 liggidih ekraaro
- c) Liig miraacissa amolladi mododul awlisen miroctih migaq kee ferma

9) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ ለምዝገባ ሲቀርብ ማሟላት የሚገባው መስፈርቶች መካከል፤

- ሀ) የመተዳደሪያ ደንብ፤
- ለ) ስለሚከናወናቸው ጉዳዮች የያዘ የ5 አመት የስትራቴጂክ እቅድ፤
- ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ የሚመሩ ከሊጉ ጠቅላላ ጉባኤ የተወከሉ አመራሮች ስምና ፍርማ፤

10. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 10 elle madqimtennal anuk wagiitah yan doolat xagar eglah kaal xayyowteh tan maysaqarraah assabalta bicsen maysaqarrâ cibtal yaceeh. Yaysaqarre xagar yismiteh yan edde xin madqak inki korraq yeyseqerren luulâ taamah eglah yaceen.

10) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 10 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ አግባብ ያለው ባለስልጣን በኅብረት ሥራ ማህበሩ የቀረበለትን የምዝገባ ማመልከቻ በተዘጋጀው የምዝገባ ቅጽ ወይም ፎርማት መሰረት መተዳደሪያ ደንብ እና የንግድ ስራ እቅድ በመመዘገብ የምስክር ወረቀት ይሰጣል። በመዝጋቢው አካል የተረጋገጠ የመተዳደሪያ ደንቡን 1 ኮፒ ለተመዝጋቢው ኅብረት ሥራ ማህበር ይሰጣል።

11. Kulli luulâ taamah eglak rakiiboh alhum wagiita doolat xagar bicsa cibtal kobxisak yaysaqarreeh dagnal kulli 3 liggidal yaqusbuseenim faxximta.

11) የማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር መሰረታዊ መረጃ አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚያዘጋጀው ቅጽ ወይም ፎርማት ተሰብስቦ በመዝገብ ላይ ቢያንስ በየሦስት አመቱ መታደስ ይኖርበታል።

12. Ummaan luulâ taamah eglaali kulli caddol xissiiimak faxximta magdooda kiban waqdi maytanih madqa numiinoh xagarih diggoosih sumaq warkat keenih yantocowwe.

12) የኅብረት ሥራ ማህበራት በየደረጃው ተደራጅተው አስፈላጊውን መስፈርት ሲያሟሉ ቋም የሆኑ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ይሰጣቸዋል።

13. Luulâ taamah eglaalih yaceen sumaq warkat elle faxxiiminnaan innal sitta ceelam bictaah baxsa lem bicta. Baxaabaxsa le addatino lem bjctah.

13) ለኅብረት ሥራ ማህበራት የሚሰጠው የምስክር ወረቀት እንዳስፈላጊነቱ ተመሳሳይ ወይም የተለያዩ መልክ እና ይዘት ሊኖረው ይችላል።

14. Luulâ taamah eglaali yaysaqarre ummaan num yaysaqarruh kaal xayyowte sanadwak ugutak, elle yaysaqarre "chek list" bicsam faxximta.

15. Aysaqorri sumaq yaceenik afat aysaqarri mihrat li xissimte eglah addal amoh geytimak "chek listik ugutak kusaaqisam faxximta.

16. Luulâ taamah eglaali xisa maraa kee yaysaqarre mihrat li sittallih gacak luulah eglaali xiqto lek waytam diggoysan

17. Bicsen "chek list" ugutak yaysaqarrimoonuh dudda loonum diggoysan waqdi maysaqarra sumaq keenih yaceenim faxximta.

33. Maysaqarrâ sumaaqih warkat wagittaama

1 Ummaan luulâ taamah eglaali xissimmak taamat culaanak afal kukti ixximak 985/2009 elle iyya innal wagiita doolat xagarak maysaqarrâ sumaq warkat geyanam faxximta

2 Ummaan qusubih xissimta luulâ taamah egla amolladi mododul dooren taama miraacissa maroh adoytiitih gitaak maysaqarra faxximta magdooda kibak madqâ numiinoh asmat keenih yacoonuh wagiita doolat xagarak essero xayyoysan

14) የኅብረት ሥራ ማህራትን የሚመዘግብ ማንኛውም መዝጋቢ ባለሙያ ለምዝገባ የቀረቡለትን ሠነዶችን መሠረት በማድረግ የሚመዘኑትን ቼክሊስት ማዘጋጀት አለበት፤

15) የምዝገባ ሠርተፊኬት ከመስጠቱ በፊት ማንኛውም መዝጋቢ አካል ለመደራጀት የቀረበውን የኅብረት ሥራ ማህበር በአካል በመገኘት በተዘጋጀው ቼክሊስት መሰረት መገምገምና መመዘን ይኖርበታል።

16) የኅብረት ሥራ ማህራትን የሚያደራጀው እና መዝጋው ባለሙያዎች ለምዝገባ ብቁ የሚያደርጋቸውን ግምገማ እና ምዘና በመቀናጀት ያካሄዳሉ።

17) በተዘጋጀው የምዝገባ ማረጋገጫ ቼክሊስቱ መሰረት ለምዝገባ ብቁ መሆናቸው ሲረጋገጥ የምዝገባ የምስክር ወረቀት መስጠት አለበት።

33. ስለ የምዝገባ የምስክር ወረቀት

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበራት ተደራጅተው ወደ ስራ ከመግባታቸው አስቀድሞ በአዋጅ ቁጥር 985/2009 ዓ.ም በተደነገገው መሰረት አግባብ ካለው ባለስልጣን የምዝገባ ሰርተፊኬት ማግኘት አለባቸው።

2) ማንኛውም በአዲስ የተደራጀ የኅብት ሥራ ማህበር በጠቅላላ ጉባኤ አባላት በተመረጡ የስራ አመራር ኮሚቴ አባላት አማካይነት ለምዝገባ የሚያስፈልጉ መስፈርቶችን በማሟላት የሀገራዊ ሰውነት ማረጋገጫ እንዲሰጡቸው አግባብ ላለው ባለስልጣን ጥያቄ ያቀርባሉ።

- 3 Ummaan sittalluk xissiiimak taamituh bicsite num hinnay eglat akah xissiiimen madma arac xagsoonuh kee madqâ focal amaxxag yaalluh wagiita doolat xagarak madqal mamaxxaga le xagar kinniimih diggoosih sumaq warkat geyam faxximta.
- 4 Ummaan luulâ taamah egla taysaqarrimuh faxximta magdooda kibak wagiita doolat xagar taysaqarrimu idini teetih yeceek maytanih madqal yimixxige xagarih sumaq warkat geytam faxximte.
- 5 Ta maasayyak ugutak xissimte ummaan luulâ taamah egla taysaqarrimuh faxximta magdooda kibbimtek aysaqorri sumaqih warkat teetih yaceen.
- 6 Luulâ taamah eglaalih kuktihi ixximak 985/2009 maasayyak (ii) nali maasayyak (1 kee 2) madqimtem elle anuk ummaan luulâ taamah egla madqâ nummiinoh diggoosih sumaq warkat taamah aracal hinnay kutbe buxal akak yambulle aracal daffeysan.

34. Elle sugah yaceen maysaqarrâ sumaq

warkatih acwa

- 1 Luulâ taamah eglaali kulli caddol xissiiimak faxximta magdooda kibe weenik inki liggidah dibuk suga elle sugah madqa numiinooh diggoosih sumaq warkat keenih yaceen.

3) ማንኛውም በጋራ ተደራጅቶ ለመስራት የተዘጋጀ ግለሰብ ወይም የኅብረት ሥራ ጭህበር የሚቋቋምበትን ዓላማ ተግባራዊ ለማድረግ እንዲችልና በህግ ፊት ተቀባይነት እንዲኖረው አግባብ ባለው ባለስልጣን ተመዝግቦ የህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማግኘት አለበት።

4) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የምዝገባ መስፈርቶችን አስቀድሞ በሚሟላት አግባብ ባለው ባለስልጣን ለመመዝገብ ከተፈቀደለት ቋሚ የህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማግኘት አለበት።

5) በዚህ አንቀጽ መሠረት ለሚደራጅ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የምዝገባ መስፈርቱን ሲያሟላ የምዝገባ ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ይሰጠዋል።

6) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 11 ንዑስ አንቀጽ (1 እና 2) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀቱን በሥራ ቦታ ወይም ጽ/ቤት ውስጥ ግልፅ በሆነ ቦታ እንዲታይ ሆኖ መቀመጥ አለበት።

34. ጊዜያዊ የምዝገባ የምስክር ወረቀት አሰጣጥ

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበራት በየደረጃው ተደራጅተው አስፈላጊውን መስፈርት ካላሟሉ ለአንድ አመት ብቻ የሚቆይ ጊዜያዊ የህጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ይሰጣቸዋል።

- 2 Elle sugâ warkat geyte luulâ taamah egla too uddurih addat ummaan luulâ taamah egla le gar kee dirki lon.
- 3 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 10 nali maasayyak 8 madqimtem elle anuk sagla alsih addat deedalta magdooda kibak maytanih sumaq warkat herge weenik ossotinah 3 alsih ekeka teetih yaceenim bictah.
- 4 Teetih yeceen uddurut deedalta magdooda kibak faxximta mekla abba hayteh maytanik sumaq warkat geyan waqdi luk sugen elle suga sumaq warkat gacsaanah.
- 5 Ta maasayyak ugutak elle suga sumaq geyte egla inki liggidih addat faxximta kibbi hayteh maytani sumaq hirge wayte egla inki liggidaak geera madqa focal hirgo mali. Wagiita doolat xagar egla iggilli heeh mano akah aalle wayta innah abele.
- 6 Kukti ixximak 985/2009 maasayyak 10 nali maasayyak 2(a-g) madqimtem elle anuk ta maasayyak 33 nali maasayyak 3(a-h) ugutak maysaqarraah xayyowte magdoodi inkih kube wayte luulah eglah wagiitah yan doolat xagar inki liggidak biso taamitewaa elle suga sumaq warkat acayuk raqte magdooda yeceen uddurut kibaanam faxximta

- 2) ጊዜያዊ ምስክር ወረቀት ያገኘ ጎብረት ሥራ ማህበር በተመዘገበበት የጊዜ ገደብ ውስጥ ማንኛውም ጎብረት ሥራ ማህበር ያለው መብት እና ግዴታ ይኖረዋል።
- 3) በጎብረት ሥራ ማህበራት በአዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 10 (8) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በዘጠኝ ወራት ውስጥ የተጓደሉትን መስፈርቶችን አሟልቶ ቋሚ የምስክር ወረቀት ካልወሰደ ተጨማሪ 3 ወር የማስጠንቀቂያ ጊዜ ሊሰጠው ይችላል።
- 4) በተሰጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ የተጓደሉትን መስፈርቶች ካሟላ ተገቢውን ክፍያ ፈጽሞ የቋሚነት የምስክር ወረቀት በማግኘት ነባሩን ጊዜያዊ የምዝገባ ምስክር ወረቀት እንዲመልስ ይደረጋል።
- 5) በዚህ አንቀጽ መሠረት የጊዜያዊ የምዝገባ ምስክር ወረቀት ያገኘ ጎብረት ስራ ማህበር በአንድ ዓመት ውስጥ ተፈላጊውን መስፈርት አሟልቶ በቋሚነት ካልተመዘገበ ከአንድ አመት በኋላ በህግ ፊት ተቀባይነት አይኖርም። አግባብ ባለው ባለሥልጣን የጎብረት ሥራ ማህበሩን በማፍረስ ህልውናውን እንዲያጣ ያደርጋል።
- 6) በአዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 10 ንዑስ አንቀጽ 2 /ሀ/ እስከ /ለ/ የተደነገገው እንደጠበቀ ሆኖ በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 33 ን/አንቀጽ 3 ከ (ሀ-ቀ) መሰረት ለምዝገባ የቀረቡትን መስፈርቶች መላ በመላ ያላሟላ ጎብረት ሥራ ማህበር አግባብ ያለው ባለስልጣን ከአንድ ዓመት በላይ ላልበለጠ ጊዜ የሚያገለግል ጊዜያዊ የምዝገባ የምስክር ወረቀት በመስጠት የተቀሩትን መስፈርቶች በተሰጠው የጊዜ ገደብ ማሟላት አለበት።

35) Badali maysaqarraha sumaaqih

warkatih acwa

- 1) Luulâ taamah eglâali badali maysaqarraha sumaaqih essero baahaanam warkat keenik bayek, hinnay yoomek hinnay migaq korseenik takke waqdi tonna kinnuk kibeh meqem ciggiltaama
- a) Luulâ taamah eglâ maysaqarra sumaaqih warkat teetik bayek malcina ayroh addat wagiita doolat xagarah warsan. Akah warsen xagar cubbusak yismiteek geera badali sumaq warkat faaticissi heeh namma ayroh addat yacee.
- b) Madqa numiinoh digoosih sumaq warkat yoomme kaa tekkek sumaq warkat yoomem wagiita doolat xagar diggoysak namma ayroh addat badali sumaq warkat yacee.
- c) Ummaan luulah eglâ amolladi mododul baxsa le edde cabol faaticisen migaq korsih essero xayyossek wagiita doolat xagar maybalaalaqal edde tewqe 30 ayroh addal sadi amaate week migaq korsa faaticisak badalih sumaq warkat namma ayroh addat aceele.
- d) Badali sumaq warkatih essero wagiita doolat xagar cayse waytek wagiita doolat xagar namma ayroh addat badali akah ~~aceewaa sabab qaddoysak~~ kutbeh luulâ taamah eglâh ruubak yaysixxige.

35. ምትክ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ስለመስጠት

- 1) ኅብረት ሥራ ማህበራት ምትክ የምዝገባ ምስክር ወረቀት ጥያቄ የሚቀርበው የምስክር ወረቀቱ ሲጠፋ ወይም ሲበላሽ ወይም የስም ለውጥ የሚደረገው ሆኖ የሚከተሉት ተሟልቶ ሲገኝ ነው።
  - ሀ) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የምዝገባ ምስክር ወረቀት ሲጠፋበት በሰባት ተከታታይ ቀናት ውስጥ አግባብ ላለው ባለሥልጣን ሲያሳውቅ አግባብ ያለው ባለሥልጣን በህግ አካል የተረጋገጠ መረጃ መቅረቡን አጣርቶ ምትክ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱን አጽድቆ በሁለት ተከታታይ የስራ ቀን ውስጥ ይሰጣል።
  - ለ) የሀገራዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱ የተበላሸ ከሆነ የተበላሸውን የምስክር ወረቀት አግባብ ያለው ባለሥልጣን ሲያረጋግጥ፣ ከሁለት ተከታታይ የሥራ ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ምትክ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱን ይሰጣል።
  - ሐ) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የፀደቀ የስም ለውጥ ጥያቄ ሲያቀርብ አግባብ ያለው ባለሥልጣን አጣርቶ ሰፊ ሽፋን ባለው ጋዜጣ ያውጣል። ጋዜጣው ከወጣበት ቀን ጀምሮ በሚቆጠር ሰላሳ ቀን ውስጥ ተቃዋሚ ካልቀረበ የስም ለውጡን አጽድቆ ምትክ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱን በሁለት ተከታታይ የስራ ቀን ውስጥ ይሰጣል።
  - መ) ምትክ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱን ለመስጠት የቀረበው ጥያቄ አሳማኝ ካልሆነ አግባብ ያለው ባለሥልጣን ከሁለት ተከታታይ የሥራ ቀናት ባልበለጠ ጊዜ የማይሰጥበትን ምክንያት በመግለጽ በጽሑፍ ለኅብረት ስራ ማህበሩ ያሳውቃል።

**36) Caddibnak ugut aba maysaqarrâ
sumaaqih acwa wagittaama**

- 1 Yaysaqarrimuh tamaate ummaan luulâ taamah egla bicseenih yan magdok ugutak agdaabe caddo teetek taybulle sissin bisu le sumaq warkat teetih yaceen.
- 2 Luulâ taamah eglaali taamah agdaabel yuybulleen xaluk ugutak ciggiila bisle sumaq warkoota keenih aceelon.
  - a) Caddibnak "A" baxsima mari "anxaxin" bisule sumaqta
  - b) Caddibnak "B" baxsima mari "walqinaan" bisu le sumaqta
  - c) Caddibnak "C" baxsima mari "qisi" bisule sumaqta geelon.
- 3 Keenih yaceenih yanin sumaaqak ugutak ken caddibna ceela tuxiq kee xoqoysi hinnay qokol kummuqta geelon.
- 4 Ansaxin sumaq warkat geyta luulâ taamah eglaali
  - a) Akah xissiiimen madma abinal kaxxa caddol yugdube mara
  - b) Adoytit kaxxa caddol xoqoysi leela abe mara
  - c) Adoytiitik rakiibok yan maddur kee ayyuntiinô ceyaayi yifgide mara

36. ደረጃን መሰረት ያደረገ የምዝገባ የምስክር ወረቀት አሰጣጥ

- 1) ለምዝገባ የሚቀርብ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በተዘጋጀው የመመዘኛ መስፈርት መሰረት የአፈጻጸም ደረጃቸውን የሚገልጽ የተለያየ ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት ይሰጣቸዋል።
- 2) የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚያገኙት የምስክር ወረቀት እንዳስመዘገቡት ውጤት ዓይነት የሚከተሉትን ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት የሚሰጣቸው ሊሆን ይችላል፡-
  - ሀ) በደረጃ "ሀ" የሚለዩት "አረንጓዴ" ቀለም መልክ ያለው የምስክር ወረቀት፤
  - ለ) በደረጃ "ለ" የሚለዩት "ቢጫ" ቀለም መልክ ያለው የምስክር ወረቀት፤
  - ሐ) በደረጃ "ሐ" የሚለዩት ደግሞ "ቀይ" ቀለም ያለው ላይ የምስክር ወረቀት፤
- 3) በሚሰጣቸው የምስክር ወረቀት መሰረት ደረጃቸውን የሚመጥን ጥቅማ ጥቅምና የድጋፍ ፓኬጅ የሚያገኙ ይሆናል።
- 4) የአረንጓዴ ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት የሚያገኙ ኅብረት ሥራ ማህበራት፤
  - ሀ) የተቋቋሙበትን መሠረታዊ ዓላማና ተግባር በላቀ ደረጃ ያሳኩ፤
  - ለ) አባላትን በከፍተኛ ደረጃ ተጠቃሚ ማድረግ የቻሉ፤
  - ሐ) የአባላትን መሰረታዊ የሆኑ ሊኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ ችግሮቻቸውን የፈቱ፤

- d) Dariifâ daddoos kee dadalat gaba asgalluk ummattah ugxeexa sahayloyse mara
  - e) Doolat daffesse maddur kee ayyuntiino maadima gufoonuh giffa le gaba gacse mara
  - f) Adoytit fanat meqe angaaraw kee ogoysol sittallih taamitoonuh meqe niya yaybullee mara
- 5 Walqin bisu le sumaqta akah yaceenim akah xissiiimen madma ta maasayyak 36 nali maasayyak 4(a-f) rooriseenimik garab yugdube mara.
  - 6 Ta maasayyak 36 nali maasayyak 5 elle warsen innal namma udduruy sittalakleh yanih iyya aysiise weeh rammale walqinaanak mallaytal yeedee mari ciggiilak ramma le qisi fan ken oobisan.
  - 7 Akah xissimen rakiibo madma duuduse wee mari (eglaali) qasa bisu le sumaq warkat keenih yaceen.
  - 8 Namma adda sittalakleh aysiise kal geytimta luulâ taamah egla kulli caddol tan wagiita doolat xagar kusaaqisak cubbusak tet yaggilem hinnay tet yasgalleemih edde cabo tatusam duudah.
  9. Ta maasayyak 36 nali maasayyak 8 madqimtem elle anuk qasa bisule sumaq warkat akah yaceen eglaalik diglo hinnay asgolli edde cabo tatusaanam:

- መ) በአካባቢ ልማት እና ዕድገት ላይ ባደረጉት ከፍተኛ እስተዋጽኦ የሕብረተሰቡን ቸግሮች በከፍተኛ ደረጃ ያቃለሉ፤
  - ሠ) መንግስት ላስቀመጣቸው የኢኮኖሚና ማህበራዊ ግቦች ስኬት የድርሻቸውን በከፍተኛ ደረጃ በመወጣት ላይ ያሉ፤
  - ረ) ከአባላቱ ያለው የጋራ ግንኙነትና ትስስር እና አባላቱ አብረው ለመስራት የሚያሳዩት የተጠናከረ ቁርጠኝነት ያላቸው፤
- 5) ብጫ ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት የሚሰጣቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት የተቋቋሙበትን መሠረታዊ ዓላማ በዚህ አንቀጽአንቀጽ 36 ንዑስ አንቀጽ 4 (ሀ-ረ) በተገለጸው መሰረት በመካከለኛ ደረጃ ያሳኩ መሆን ይኖርበታል።
  - 6) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 36 ንዑስ አንቀጽ 5 በተገለጸው መሰረት ከሁለት ተከታታይ ጊዜ በላይ ሳይሻሻል ከዝቅተኛው የቢጫ ጫፍ ላይ የቆየ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሚቀጥለው ወደ ቀይ ዝቅ ይደረጋል፤
  - 7) የተቋቋሙበትን መሠረታዊ ዓላማ ማሳካት ያልቻሉ የኅብረት ሥራ ማህበራት ቀይ ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት የሚሰጣቸው ይሆናል።
  - 8) ቀይ ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት ከሁለት ተከታታይ ጊዜ በላይ ሳይሻሻል ይዘው የሚገኝ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በየደረጃው የሚገኘው አግባብ ያለው ባለስልጠና ጥናት ላይ በመመስራት የማፍረስ ወይም የማዋሃድ ውሳኔ ሊያስተላልፍ ይችላል።
  - 9) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 36 ንዑስ አንቀጽ 8 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ቀይ ቀለም ያለው የምስክር ወረቀት የሚሰጣቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት የማፍረስ ወይም የማዋሃድ ውሳኔ የሚተላለፈው፤

- a) Daffeysen magdoodik ugutak luulâ taamah egla taama bagul anewaytam timixxigek
- b) Diglo siirat katayak agile kal isih tiddigilek
- c) Akah xissiiimen madmah bagul ane waanam diggoytek
- d) Adoytiitih uli xoqoysii kee ayfaafay acee waam timixxigek
- e) Agdaabe teetik yaysiiseenimih caddot ane waytek
- f) Maqarrooysoonuh uli doorit ane week
- g) Adoytiitit uli angaaraw aalle waam diggoytek
- h) Taama miraacissa maroh adoytit taama bagul ane week.

ሀ) ከተቀመጠው መስፈርት መሰረት የኅብረት ሥራ ማህበሩ በስራ ላይ የሌለ መሆኑ ሲረጋገጥ፤

ለ) የማፍረስ ሕግን ተከትሎ ያልፈረሰ ግን በራሱ የፈረሰ፤

ሐ) በተቋቋመበት አላማና ተግባር ላይ አለመኖሩ ሲረጋገጥ፤

መ) ለአባላት ምንም ዓይነት የኢኮኖሚ ጠቀሜታ እና አገልግሎት የማይሰጥ ሲሆን፤

ሠ) አፈፃፀሙን ለማሻሻል የማይቻል ደረጃ ላይ ሲገኝ፤

ረ) ለማጠናከር ምንም አማራጭ ሁኔታ ሳይኖር ሲቀር፤

ሰ) ከአባላት ጋር ምንም ዓይነት ግንኙነት የሌለው መሆኑ ሲረጋገጥ፤

ሸ) የሥራ አመራር ኮሚቴ አካላት በሥራ ላይ ከሌሉ፤

37) Aysaqorri sumaq warkatih aqasbusiyya

- 1. Luulâ taamah eglaalih kuktihi ixximak 147/91 ugutak xissimte eglaali ta miraacsenta tewqeemiik xabba heenih inki liggidih addat kukti ixximak 985/2009 maasayyak 20 nali maasayyak(1) ugutak aysaqorra yaqusbuseenim keenil tan.
- 2. Ta maasayyak 37 nali maasayyak(1) madqimtem elle anuk luulâ taamah eglaalih yeceen maysaqarrâ sumaqta kulli sidhica liggidal yaqusbuseenih.

37. የምዝገባ የምስክር ወረቀት ስለማሳደስ

- 1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር147/91 መሠረት የተደራጀ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ይህ የአደረጃጀት መመሪያ ከወጣ ጊዜ ጀምሮ በ1 አመት ጊዜ ውስጥ በአዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 20 ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት ምዝገባቸውን ማሳደስ ይኖርባቸዋል።
- 2) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 37 ንዑስ አንቀጽ (1) ስለ ምዝገባ የምስክር ወረቀት እድላት የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ለኅብረት ሥራ ማህበራት የተሰጠ የምዝገባ የምስክር ወረቀት በየሰዓት ዓመቱ ይታደሳል።

3. Ta maasayyak 37 nali maasayyak (2) madqeenim elle anuk maytanih yeceen sumaq warkat ukummook geera hinnay sumaq warkat yuqusbuseeniik wadir sidiica liggidak biso ma taamita (ma yanfiqa)
4. taysaqorri sumaq warkatih uddur gaba kaluh inki alsii raaqa waqdi wagiita doolat xagaral xayyoowak warkat yaqusbuseenim faxximta.
5. Ta uddurih addat aqusbuse ween sumaqtah amol tan luulâ taamah eglala madqal hirgo malon. Tonna kinnuk wagiita dagaral xayyoowak sumaq warkat yaqusbuseenim faxximta.
6. Ummaana luulâ taamah eglala maysaqarrâ sumaq taqusbuseenim ciggiltam kibbimtam faxximta.
  - a) Luulâ taamah eglala yiysiisen edde xintak 3 korraq
  - b) 3 liggidih makcagur ekraaro
  - c) Luulâ taamah eglala amolladi ceelo qaddossa ux 3 liggidih gabbaaqu (aybalalaaq cibta xaksb tan)
  - d) Amolladi mododul faaticisen ooxit gabbaaqu, addat tiffii kee kasaara gaddaa kee abud maybalaalaqa, korraq
  - e) Eglala caddibna, xiqto mamaxxagah diggoosih sumaqta
  - f) Ciggiila 3 liggidih ekraaro. (3 liggidih ekraaroh cibta xakabah tan)
  - g) Aqusbuseenim mekalah yoofenta xayyoosaanama.
  - h) Adoytit mangah ascossa (alhum) le sanada

- 3) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 37 ንዑስ አንቀጽ (2) የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ ቋሚ የምስክር ወረቀት የአገልግሎት ዘመን ከምስረታ በኋላ ወይም የምስክር ወረቀቱ ከታደሰ ከሦስት ዓመት በላይ አያገለግልም።
- 4) የምዝገባ ምስክር ወረቀቱ የአገልግሎት ጊዜ ከማብቃቱ ከአንድ ወር ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ በየደረጃው ለሚገኘው አግባብ ላለው ባለስልጣን ቀርቦ መታደስ አለበት።
- 5) በዚህ የጊዜ ገደብ ውስጥ ቀርቦ የማይታደስ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ሕጋዊ የምስክር ወረቀቱን በሕግ ዘንድ ተቀባይነት አይኖረውም። ስለሆነም አግባብ ባለው ባለስልጣን ሕግን ተከትሎ የምዝገባ ምስክር ወረቀቱ ሊነጥቅ ይችላል።
- 6) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የምዝገባ ምስክር ወረቀት ለማሳደስ የሚከተሉትን መሟላት አለበት።
  - ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የተሻሻለ የመተዳደሪያ ደንብ ሦስት ቅጂ፤
  - ለ) የሦስት አመት ስትራቴጂክ አቅድ፤
  - ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን አጠቃላይ አቋም የሚገልፅ ያለፉት ሦስት አመታት አጭር የጽሁፍ መግለጫ፤ መግለጫው በአዝል ውስጥ ተመላክቷል።
  - መ) በጠቅላላ ጉባኤ የፀደቀ የዘመኑ ከአዲት ሪፖርት ውስጥ የትርፍና ኪሳራ እና የሀብትና ዕዳ መግለጫ የተመሳከረ ኮፒ፤
  - ሠ) የብቃት ደረጃ ዕውቅና ማረጋገጫ ሠርተፊኬት፤
  - ረ) የቀጣይ ሦስት ዓመት ዕቅድ፤ የሦስት አመቱ አቅድ ፎርማቱ በአዝል ውስጥ ተመላክቷል።
  - ሰ) ለዕድሳት የሚከፈለውን ገንዘብ ገቢ ያደረገበት ደረሰኝ፤
  - ሸ) የአባላትን ቁጥር የሚገልፅ መረጃ፤

- i) Tatre 3 liggidak sittalakleh kasaara abeweenimih alhumu
- j) Tatre 3 liggidah adoytiitik qadaaga asgolli fantiital fayya iyyem taybulle alhum

7. Ta maasayyak 37 nali maasayyak (6) ugutak aysaqorri sumaq warkat aqusbuse wayte luulá taamah eglal wagiita doolat xagarih xaquuk ciggilta maaqattooti beelon:

- a) Doolatak geyak sugen catoota aggiriqqele
- b) Aysaqorri sumaqtah bagul akkuk sugte ambalaalitte angaddaabe mageyta.
- c) Wagiitah yan doolat xagar ken sumaqta moddoqiinu malim rettimat ham (yaysixxigem) bictah.

8. Ta maasayyak 37 nali maasayyak (7)(a-c) madqimtem elle anuk, maaqatta katayak sumaq warkat yaqusbusem faxe wayte egla faxe ikkel oggol mali. Wagiitah yan xagar madqa elle itta innal sumaq warkat akah gacsan innah aba.

- ቀ) በተከታታይ ላለፉት ሦስት አመታት ኪሳራ ያላሳዩ ስለመሆኑ የሚያሳይ መረጃ፤
- በ) ባለፉት ሦስት አመታት በአማካይ የአባላት የግብይት ተሳትፎ የተሻሻለ መሆኑን የሚሳይ መረጃ፤

7) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 37 ንዑስ አንቀጽ (6) መሠረት የምዝገባ ምስክር ወረቀት ያላሳደሰ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ባለው ባለሥልጣን የሚከተሉት እርምጃዎች ተፈፃሚ ይሆናሉ፤

- ሀ) ከመንግስት የሚያገኛቸውን ማናቸውም ድጋፎች ይቋረጣሉ፤
- ለ) በምዝገባ ምስክር ወረቀቱ የሚያደርጋቸው ማናቸውም ውሎች እና ስምምነቶች ተፈፃሚነት አይኖራቸውም፤
- ሐ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የምዝገባ ምስክር ወረቀቱ ሀጋዊነት የሌለው መሆኑን የተለያዩ የመገናኛ ዘዴዎችን በመጠቀም ሊያሳውቅ ይችላል፤

8) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 37 ንዑስ አንቀጽ 7 (ከሀ-ሐ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ እርምጃ ተከትሎ የምዝገባ ምስክር ወረቀት ለማሳደስ ፈቃደኛ ያልሆነ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ተቀባይነት አይኖረውም፡፡ አግባብ ያለው ባለስልጣን ሕግን ተከትሎ የምዝገባ የምስክር ወረቀቱን እንዲመልስ ያደርጋል፡፡

9. Luulâ taamah eglaalih xisoh miracsentak ugutak wagiita doolat xagar raagte luulâ taamah eglaali qagidak elle yaysaqarrimen innaa kee uddur rettimat haak, kutbeh yaysixxigem faxximta.

10 Wagiita doolat xagar daffeyse abni magdok ugutak aysaqorri sumaq warkat qagidak yaqusbusoonuh:

a) Sissin rettimaamit xoqoysimak seeco tatrusa

b) Seeco hinnay warkat gufeh yan luulâ taamah egla xayyoowak sumaq warkat taqusbusem faxximta.

c) Eglak taama miraacissa maroh gitaak aqusbusiyyi essero kutbeh xayyowtam faxximta.

1 Wagiita doolat xagar aysaqorri sumaqta yaqusbusuh 3 adoyta le maro xisa

38) Taqusbuse marok taamaa kee qaaqa

1 Luulâ taamah eglah cisab fokkaaqaenik waytam diggossa

2 Eglaalik amolladi gaddaa kee abud maybalaalaqa luglugo luk xayyowtek waytam yasmiten.

3 Eglah adoytiitih oyti luglugo luk xayyoowek waytam

9) የኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት መመሪያ መሰረት በማድረግ አግባብ ያለው ባለስልጣን ለነባር የኅብረት ሥራ ማህበራት እንደገና ስለሚመዘገቡበት ሁኔታና የጊዜ ገደብ በሚዲያ ወይም በጽሁፍ መሳወቅ ኖርበታል።

10) አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚያስቀምጠው አሰራር መሰረት መሰረት የምዝገባ ሠርተፊኬት እንደገና ስለማይሰጥ፤

ሀ) የተለያዩ የመገናኛ ዘዴዎችን በመጠቀም ጥሪ ያስተላልፋል፤

ለ) ጥሪ ወይም ደብዳቤ የደረሰው ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ቀርቦ ሠርተፊኬቱን ማሳደስ ይኖርበታል፤

ሐ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ አማካኝነት የእድሳት ጥያቄ በጽሁፍ ማቅረብ አለበት፤

11) አግባብ ላለው ባለስልጣን የምዝገባ ሠርተፊኬት ለማሳደስ የሚሰሩ 3 አባላት ያሉት የእድሳት ኮሚቴ ያቋቁማል።

38. የእድሳት ኮሚቴ ተግባርና ሃላፊነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሂሳብ መመርመሩን ያረጋግጣል፤

2) እድሳት የሚደርጉ የኅብረት ሥራ ማህበራትን አጠቃላይ የሀብትና እዳ መግለጫ መረጃ ተጣርቶ መቅረቡን ያረጋግጣል፤

3) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባላት መረጃ ተጣርቶ መቅረቡን ያረጋግጣል፤

- 4 Eglak tangayye ikoo kee maytanih ikoh
oyti xayyoowek waytam digoysan
yaysaqerren
- 5 Eglak edde xinti madqa qusba gurral
bicseenik waytam diggoysan
- 6 Eglah cato yakke taamah ekraaroh
qagunti bicseenik waytam diggoysan.

- 4) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ቋሚና ተንቀሳቃሽ ንብረቶችን መረጃ መቅረቡን ያረጋግጣል፤ ይመዘግባል፤
- 5) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የመተዳደሪያ ደንብ በአዲስ መልኩ መዘጋጀቱን ያረጋግጣል፤
- 6) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያግዙ ረቂቅ የሥራ እቅድ መዘጋጀቱን ያረጋግጣል፤

39) Aysaqorri sumaaqih warkat geyoonuh takke mekla

- 1 Ummaan luulâ taamah egla
maysaqarraah xayyowta waqdi, kukti
ixximak 985/2009 kee tet yagdaboonuh
tewqe madqak ugutak maysaqarraah
meklan maali ciggiltam addat le
  - a) Qusubih xissimta luulâ taamah
eglah maytanih aysaqorraah
sumaqta geyoonuh 100 birri
  - b) Badal sumaqta geyoonuh 200 birri
  - c) Elle sugah aysaqorri sumaqta faxes
marah 50 birri
  - d) Aysaqorri sumaqtah aqusbusiyyah
100 birri
- 2 Ummaan luulâ taamah egla issi
migaqaal banki culussay, woo yoofenta
xakbisak xayyoowaama.

39. የምዝገባ የምስክር ወረቀት ለማግኘት ስለሚደረግ ክፍያ

- 1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ በሚቀርብበት ጊዜ የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አና ለማስፈጸም በወጣው ደንብ መሰረት ሆኖ የምክፈለው የምዝገባ ክፍያ የሚከተሉትን ያካትታል:-
  - ሀ) በአዲስ ለሚደራጅ የኅብረት ሥራ ማህበር ቋሚ የምዝገባ ሠርተፍኬት ለማግኘት ብር 100.00
  - ለ) ምትክ የምዝገባ ሠርተፍኬት ለማግኘት ብር 200.00
  - ሐ) ጊዜያዊ የምዝገባ ሠርተፍኬት ለማግኘት ብር 50.00
  - መ) ለምዝገባ ሠርተፍኬት ዕድሳት ብር 100.00
- 2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በስሙ በባንክ ገቢ የሆነበትን ደረሰኝ አንድ ኮፒ እያይዞ ማቅረብ አለበት፡፡

40) Aysaqorri sumaq warkat elle waasima gurra

- 1 Ummaan luulâ taamah egla ciggilta
caaloota aysaqorraak waasimtah.

40. የምዝገባ የምስክር ወረቀት ስለሚከለክልበት ሁኔታ

- 1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሚከተሉት ምክንያቶች ምዝገባ ይከለክላል፡

- a) Dariifal teetik duma too migaq kee astal teyseqerrime egla tanim diggoytek
- b) Luulah egla issi cogaysoh cubbuso aalle waytek
- c) Madma teetik kukti ixximak 985/2009 hinnay wagiita doolat xagar yeyyeeqe miracsental saduh tanim tekkek maysaqarra sumaq warkat mayantocowwima.

- ሀ) በእኩልነት አስቀድሞ በተመሳሳይ ስምና አርማ የተመዘገበ ኅብረት ሥራ ማህበር ያለ መሆኑ ከተረጋገጠ፤
- ለ) እንደ አስፈላጊነቱ የራሱ የሆነ የፕሮጀክት ጥናት የሌለው ከሆነ፤
- ሐ) በአዋጅ ቁጥር 985/2009 እና በዚህ አንቀጽ መሰረት ለምዝገባ የሚያስፈልጉ ሁኔታዎች ያላሟላ ከሆነ፤ ዓላማው የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 ወይም አግባብ ባለው ባለስልጣን የወጡ መመሪያዎችን የሚጻፈር ከሆነ ተመዝግቦ የምስክር ወረቀት ማግኘት አይችልም፡፡

41) Aysaqorri sumaaqih warkatat haan solo wagittaama

41. የምዝገባ የምስክር ወረቀትን ስለማገድ

- 1 Ta maasayyak ugutak xissimte luulah egla kukti ixximak 985/2009 ugutak xissiiime waytem wagiita xagar diggoysek yeceen warkatat solo ham duudah hinnay bukkusam xiqah. Takkay immay warkat akah yayseede hinnay bukkusa sabab amolladi mododuh yaysixxigeh.
- 2 Maysaqarrâ sumaq warkat akah yeceen ummaan luulâ taamah egla kukti ixximak 985/2009 ugutak ciggilta sababitteh solsimtam xiqtah.
  - a) Tewqeh tan kuktitte, madqooqii kee miracsentitte assakaxxe weenik
  - b) Adoytit gar kee xoqoysi hinnay baaxo maddur biyaktam baaheenik
  - c) Doolat radmot bice wayteeh, solo faatica edde gaetek.

- 1) በዚህ አንቀጽ መሠረት የተመዘገበ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በአዋጅ 985/2009 መሠረት አለመስራቱን አግባብ ባለው ባለስልጣን ሲረጋገጥ የምዝገባ የምስክር ወረቀቱን ሊያግድ ወይም ሊነጥቅ ይችላል፡፡ ሆኖም የምስክር ወረቀት በምን ምክንያት እንደሚያግድና እንደሚነጥቅ ለጠቅላላ ጉባዔ ያሳውቃል፡፡
- 2) የምዝገባ የምስክር ወረቀት የተሰጠው ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በአዋጅ ቁጥር 985/2009 መሰረት በሚከተሉት ሁኔታዎች ምክንያት ከስራ ይታገዳል፡-
  - ሀ) ቀደም ሲል ያቀረባቸው የመመዘኛ መስፈርቶች የተጭበረበሩ ወይም ያልተሟሉ መሆኑን በክትትል እና ግምገማ ወቅት ከተረጋገጠ፤
  - ለ) የሚጠበቅበትን ትክክለኛ የሆነ መረጃ ለመዝጋቢ አካላት ያላቀረበ ከሆነ፤
  - ሐ) የወጡ አዋጆች፣ ደንቦች እና መመሪያዎችን አክብሮ የማይገኝ ከሆነ፤

- d) Adoytit gar kee xoqoysi
hinna baaxo maddur
biyaktam baaheenik
- e) Doolat radmot bice
wayteeh, solo faatica edde
gactek
- f) Ceela qokol geyah
aqusbusiyyi uddur tatrusek
hinna dirki kube waytek

መ) በአባላት መብትና ጥቅም ላይ ወይም በአገር ኢኮኖሚ ላይ ጉዳት የሚያደርስ መሆኑ ተረጋግጦ ሲቀርብ፤

ሠ) መንግስት ፖሊሲ ጋር የማይጣጣም ሲሆንና እንዲታገድ ሲወሰን፤

ረ) ተገቢው ድጋፍ አየተደረገለት የእድሳት ጊዜውን ያሳለፈ ወይም የሚጠበቅበትን ግዴታ ያልተወጣ፤

3 Ta maasayyak 41 nali maasayyak (2)(a-f) elle madqen gurrall tekke soolisiyyak waqa le luulâ taamah eglâ, solo nek ugusa axcuk inki alsih addat wagiita xagarah xayyoosaama. Weeqa waktil xayyoowe waytek wagiita xagar inkih tet duugaamih gexsot culam bictah.

3) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 41 ንዑስ አንቀጽ 2 ከ(ሀ-ረ) በተደነገገው መሰረት በአግዳ ላይ ቅሬታ ያለው የኅብረት ሥራ ማህበር አግዳ እንዲነሳለት በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ጥያቄውን አግባብ ላለው ባለስልጣን ማቅረብ ይርበታል። አግዳ እንዲነሳለት በወቅቱ ካላቀረበ አግባብ ያለው ባለስልጣን የመሰረዝ ሂደቱ ይጀመራል፤

4 Luulâ taamah eglat tumbulleeh tan boolaali massossah gide teetih ma qambaalan. Sumaq warkat soolot yan waqdi abba haan ambalaalitte inkih oggol mali.

4) ኅብረት ሥራ ማህበሩ የታዩበት ጉድለቶች እስኪስተካከሉ ድረስ የምዝገባ የምስክር ወረቀቱ አገልግሎት ሊሰጥ አይችልም። በዚህን ጊዜ በምዝገባ የምስክር ወረቀቱ በመጠቀም የሚደረጉ ማናቸውም ውሎች እና አስራሮች ተፈጻሚነት አይኖራቸውም።

5 Wagiitah yan doolat xagar sumaq warkat macah soolisem kee eglak tumbullee raaqitte qaddoysak 15 ayroh addat solo edde gacteh tan eglah kutbel yaysixxigem faxximta.

5) አግባብ ያለው ባለስልጣን የምዝገባ የምስክር ወረቀቱ በምን ምክንያት እንደታገደ እና የታዩ ጉድለቶችን በመግለጽ በ15 ቀናት ውስጥ ዕገዳ ለተደረገበት የኅብረት ሥራ ማህበር በደብዳቤ ማሳወቅ ይኖርበታል።

6 Soolo edde heen luulah eglā, solo akah gacteemih sabab qaddossa warkat tet gufe ayrook xabba haanam inki alsih addat tumbulle boola massossam taysixxigem faxximta.

42) Sumaq warkat maysaqarrak duugaanam wagittaama

1 Umman luulā taamah eglah sumaqta ciggilta sababitteh maysaqarrak duugumtam xiqtah

- a) Luulah eglā sumaq elle geytem duquurusenta tekkek, dirab alhumitte xayyosseh sugtek
- b) Sumaq warkat akah been madmak iroh geeri taamal asseenik hinnay edde xoqoysimuh geeri xagaral tabseh geytimek
- c) Kukti ixximak 985/2009 elle madqen innal aqusbuse week
- d) Luulā taamah eglaalih kukta, madqooqii kee miracsentittek iroh taamitem geytimtek
- e) Luulā taamah eglā mano aalle waytam wagiita doolat xagar diggoysek.

2. Ummaan luula taamah eglā ta maasayyak 42 nali maasayyak (1)(a-e) roorisen abtootak inkitto hinnay wohuk biso abteh sugtek, wagiita doolat xagar diggoysek sumaq warkat teetik gacsanaah.

6) እንደ የተደረገበት የኅብረት ሥራ ማህበር የታገደበትን ምክንያት የሚገልፅ ደብዳቤ ከደረሰበት ዕለት እንስቶ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ የታዩ ጉድለቶችን በማስተካከል ማሳወቅ አለበት፤

42. የምዝገባ የምስክር ወረቀት ከመዝገብ ስለመሰረዝ

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የምዝገባ ምስክር ወረቀት በምክትሉት ምክንያቶች ከመዝገብ ሊሰረዝ ይችላል፡-

- ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የምዝገባ የምስክር ወረቀቱን ያገኘው በማታለል ወይም የሃሰት ማስረጃ በማቅረብ መሆኑ ሲታወቅ፤
- ለ) የምዝገባ ምስክር ወረቀቱን ከተሰጠው ዓላማ ውጪ ለሌላ ተግባር ሲገለገልበት ወይም እንዲገለገልበት ለሌላ አካል አስተላልፎ ከተገኘ፤
- ሐ) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 እና በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 37 በተደነገገው መሰረት ካልታደሰ፤
- መ) ከኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ፣ ደንቦች፣ እና መመሪያዎች ውጪ ሲሰራ ከተገኘ፤
- ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ህልውናውን ያጣ መሆኑን አግባብ ባለው ባልስልጣን ሲረጋገጥ፤

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 42 ንዑስ አንቀጽ 1 ከ ሀ - መ ከተዘረዘሩት ድርጊቶች መካከል አንድ ወይም ከዚያ በላይ ያሉ ድርጊቶችን መፈጸሙ አግባብ ባለው ባልስልጣን ሲረጋገጥ የምዝገባ

3. Ummaan luulâ taamah egla wagiitah yan doolat xagar aggiliyyi madqa dacrisak, sumaq warkat duuga waqdi warkat gacissam faxximta.
4. Ta maasayyak 42 nali maasayyak (3) madqeenim anuk sumaq warkat akak duugan eglah naharal elle kutbeh tet yaysixxigeenim faxximta.
5. Ummaan luulah egla wagiita doolat xagar sumaq warkat teetik duugek, sumaq warkat woo ayrot edde gacissam faxximta.
6. Sumaq warkat gacissa egla amoginaa kee ugugubbâ muhri edde gacissam faxximta.
7. Sumaq warkat gacisse luulah egla tet migaaqal fakkimte banki sandug aliftam faxximta. Sandug alifimemih alhum xayyossam faxximta.

- 3) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ባለው ባለስልጣን የመፍረስ ሕጉን ተከትሎ ከመዝገብ ሲሰረዝ የምዝገባ የምስክር ወረቀቱን መመለስ ይኖርበታል።
- 4) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 42 ንዑስ አንቀጽ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ለሚሰረዝበት የኅብረት ሥራ ማህበር እንዲያውቀው አስቀድሞ በጽሁፍ መገለጽ ይኖርበታል።
- 5) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ባለው ባለስልጣን ከምዝገባ ሲሰረዝ የምዝገባ የምስክር ወረቀቱን በዕለቱ መመለስ አለበት።
- 6) የምስክር ወረቀቱን የሚመልስ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ሲገለገልባቸው የቆየውን የራስጌና የግርጌ ማህተም አያይዞ መመለስ አለበት።
- 7) የምስክር ወረቀቱን የሚመልስ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ሲገለገልባቸው የቆየውን በስሙ የተከፈተውን ማንኛውም የባንክ ሂሳብ ቁጥር ማዘጋት አለበት። ስለመዘጋቱም ማረጋገጫ ማቅረብ ይኖርበታል።

43) Ayyunti raymih xoqoysimah luulâ taamah eglaali aysaqarriyya

1 Luulâ taamah eglaalih kuktak 985/2009 maasayyak 10 luulâ taamah eglaalih maysaqarrah madqeenim elle anuk ayyunti raymittel xissimta eglaalih ossotinah ayyunti raymittel daddos kee xoqoysih kukti ixximak 1223/2012 maasayyak 10 ugutak ken yaysaqarreenim faxximta.

43. ስለማህበረሰብ ተፋሰሶች ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበራት ምዝገባ

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 አንቀጽ 10 ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት ምዝገባ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በማህበረሰብ ተፋሰሶች ላይ ለሚደራጁት በተጨማሪ በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 10 መሰረት በማድረግ መዝገብ መመዝገብ ይኖርበታል።

2. Ta maasayyak 139 nali maasayyak 18 ayyunti raymitteh xoqoysimah eglaalih maysaqarra wagsiisak madqeenim elle anuk sinni dirki kibbi heenih aysaqorrah xayyoyta ayyunti raymih xoqoysimah eglalaali:

- a) Baxsa le maysaqarral yaysaqarrimen
- b) Baxsa le maysaqarrâ sumaq keenih yaceen.
- c) Magdooda inkih kibe weenik kuktak 985/2009 ugutak elle sugah sumaq warkat keenih accelon.

Lecey^{heele} exxa

Luulâ taamah eglah adoytiini magdooda, gar kee dirki

44. Adoyta xiqsissa magdooda

1) Luulâ taamah eglaalih ixximak 985/2009 maasayyak 24 madqimtem elle anuk eglah adoytiinih magdo ciggiltam addat aallele.

- a) Madqal gar akak duugumewee hinnay masinkica taqabi aalle waa
- b) Luulâ taamah eglah taamah rakaakayal sigoh yan hinnay taamah yani

C) Eglak edde xinta, adda xinto, baxaabaxsa le miracsentitte kee amolladi modod faaticise edde cabooba yagdaboh labbat le

2) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 139 ገዑስ አንቀጽ 18 ላይ ስለ ማህበረሰብ ተፋሰሶች ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበራት ምዝገባ የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ የሚጠበቅባቸውን ግዴታ አሟልተው ለምዝገባ የሚመጡ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች በኅብረት ሥራ ማህበራት፤

- ሀ) በተለየ ምዝገባ መመዘን ይኖርበታል።
- ለ) የተለየ የምዝገባ ምስክር ወረቀት (ሠርተፊኬት) መስጠት ይኖርበታል።
- ሐ) ሁሉንም መስፈርት ያላሟሉ ሆነው ሲገኙ በአዋጅ 985/2009 መሠረት ጊዜያዊ የምዝገባ ምስክር ወረቀት (ሠርተፊኬት) የሚሰጣቸው ይሆናል።

ክፍል ስድስት

የኅብረት ሥራ ማህበር አባልነት መስፈርቶች፤ መብትና ግዴታ

44. ለአባልነት የሚያበቁ መስፈርቶች

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 24 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባልነት መስፈርት በተጨማሪነት የሚከተሉትን ያካትታል፤

- ሀ) በሐግ መብቱ ያልተገፈፈ እና የአዕምሮ መታወክ የሌለበት፤
- ለ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ ክልል የሚኖር ወይም የሚሰራ፤
- ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን መተዳደሪያ ደንብ፤ ውስጠ ደንብ፤ ልዩ ልዩ የአፈጻጸም መመሪያዎችን እና የጠቅላላ ጉባኤ የፀደቁ ውሳኔዎች ለመፈፀም ፍቃደኛ የሆነ፤

c) Tonna celta luulâ taamah eglat
gace wee

d) Luulâ taamah egla abta taamoomit
booda xoqoysi luk suge waama

2 Ta maasayyak 1 madqimtem anuk, tohuk
afal federeshinit adoytah tan yuniyonih
adoyta akke wayte rakiibo luulâ taamah
egla, luulâ taamah eglaalih federeshinih
adoyta yakku xiqtah.

3 Ta maasayyak nali maasayyak (2)
madqimtem elle anuk, ta abtoh wagiita
doolat xagar fan qokolta alhumitte
xayyoysam faxximta.

45) Luulâ taamah eglaalih adoytiitih gara

1 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak
985/2009 maasayyak 25(1)
madqimtem elle anuk inki adoyti
ciggilta garwa le.

a) Amolladi mododut angaluk issi
esseedo dimokraasil warsitam,
yaybulleem xiqa

b) Adoytit sinni luulah eglak
faxinnaan oyti geyaanam
duudan

c) Luulah egla wagittaamak, wayto
yeelleenik xayyoysaanam, diqan
ceela raddi geyaanamih gar lon.

መ) በተመሳሳይ ሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር አባል ያልሆነ፤

ሠ) ቀድሞ ኅብረት ሥራ ማህበር ከሚያከናውነው ዓላማና ተግባር ጋር የጥቅም ግጭት በሚኖረው ተግባር ላይ ያልተሰማራ።

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ አስቀድሞ ለፌዴሬሽን አባል የሆነ የኑዩን አባል ያልሆነ መሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበር የኅብረት ሥራ ማህበራት የፌዴሬሽን አባል መሆን ይችላል፤

3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ለዚህ ተግባር አግባብ ካለው ባለሥልጣን ደጋፊ ማስረጃዎችን ማቅረብ ይኖርበታል።

45. የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት መብት

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 25 (1) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም አባል የሚከተሉትን መብቶች ይኖሩታል።

ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ ሰብሰባ ላይ በመሳተፍ አቋምን ዲሞክራሲያዊ በሆነ መልኩ በፈቃደኛነት ማራመድ፤

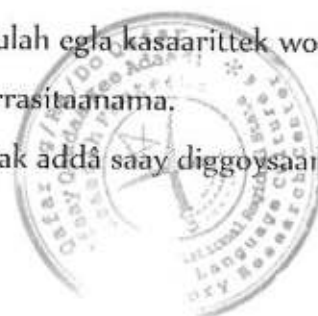
ለ) አባላት ከኅብረት ሥራ ማህበራቸው አስፈላጊውን መረጃ የማግኘት

ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን በሚመለከቱ ጉዳዮች ላይ ማንኛውም ጥያቄ፣ ቅሬታና አስተያየት የማቅረብና መልስ የማግኘት፤

- d) Egla tacee aydakaakanitte baxsa sinnim yangaleenimih gar lon.
  - e) Adoytiinok yewqek meklê suge saamih melleb kaah gacsaanamih gar lon.
  - f) Faxximta saaqat awlaytu reedisam
- 2 Ta maasayyak nali maasayyak(1) tanim elle anuk faxe adoyti issi amoh hinnay awlayti madqa kaah kuuxxe garitte geele.

46. Luulâ taamah eglaalik adoytit dirki

- 1 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 25(2) madqimtem elle anuk kulli adoyti ciggilta dirkiika le.
  - a) Amolladi mododih edde caboobal waktil geytimak celta gabat agle abaama.
  - b) Eglah tayseeh, maxxat meqe murti hinnay ayfaf waktil xayyoosaama
  - c) Adoytit luulah eglak been mago wakti tatre kal yaceenimi
  - d) Amolladi mododul adoytit faaticisseh tan cogaysoosa waktil gaba kaltuh qoklaanam kee kattaataanam keenil tan
  - e) Adoytiitih tan tamlisen taameynit kulli adoytih innah keenih yeceen taama kee qaaqak yawqeenimi.
  - f) Luulah egla kasaarittek woo kasaara kurrasitaanama.
  - g) Eglak addâ saay diggoysaanama

- መ) አባላት ኅብረት ሥራ ማህበሩ በሚሰጣቸው ስልጠናዎች ላይ ያለ ልዩነት የመሳተፍ፤
- ሠ) አባልነት ሲቋረጥ የተከፈለውን የፅግ ዋጋ መልሶ የመከፈል፤
- ረ) አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜ ተወካይ መሾም፤
- 2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ላይ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም አባል በራሱ ወይም በተወካዮቹ አማካኝነት በህግ የተሰጠውን መብቶቹን ያገኛል፤

46. የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት ግዴታ

- 1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 25 (2) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም አባል የሚከተሉትን ግዴታዎች ይኖሩታል፡፡
  - ሀ) የጠቅላላ ጉባኤው በሚወሰናቸው ውሳኔዎች ላይ በወቅቱ በመገኘት ተገቢውን ተሳትፎ ማድረግ፤
  - ለ) አባላት ለኅብረት ሥራ ማህበራቸው የተሻለ እና ጥራት ያለው ምርት ወይም አገልግሎት በወቅቱ የማቅረብ፤
  - ሐ) አባላት ከኅብረት ሥራ ማህበራቸው የተበደሩትን ብድር የመክፈያው ጊዜ ከማለፍ በፊት መመለስ፤
  - መ) በጠቅላላ ጉባኤ አባላት ውሳኔ የታቀዱ ፕሮጀክቶች በተያዘላቸው ጊዜ እንዲጠናቀቁ ድጋፍና ከትትል የማድረግ፤
  - ሠ) አባል የሆኑ ቅጥር ሠራተኞች እንደ ማንኛውም አባል የተሰጣቸውን ተግባርና ኃላፊነት መወጣት፤
  - ረ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ኪሳራ የመከፈል፤
  - ሰ) አባላት የኅብረት ሥራ ማህበሩ የውስጥ ሰላም እንዲረጋገጥ የማድረግ፤

- h) Eglak edde xinti madqa yaxmiqeenim kee yassakaxxeenimi
- i) Eglak, migaq yaysaamme, xoqoysit kee boola le abtok yaxxeereenimi.
- j) Luulâ taamah eglah miraacinnuh kaxxa qokol abaanama
- k) Eglalluk aben ambalal aamantil yassakaxxeenimi
- l) Luulâ taamah eglah ikoyta dacrisaanama.

2 Ta maasayyak 1(a-l) fan madqimtem elle anuk issi dirkik awqe weeh yan ummaan adoyti luulâ taamah eglah edde xintal faaticisaanamak ugut abak esserimele.

47) Luulâ taamah adoytit, adoytiinuk xiiriyaanam wagittaama

- 1 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 26(1 kee 3) madqimtem elle anuk adoyti eglak xiiriyimam ciggilta caagiida takke waqdi
  - a) Adoyti rabe kaa tekkek
  - b) Luulâ taamah egla tiddigillek
  - c) Adbi sinna baahek
  - d) Adoytak faxximta(esseran) abud mekeluh labbat aalle week
  - e) Sittallakleh 3 daffeynal sabab maleh geytime week
  - f) Luulah eglah madmal saduh yan abinat assekaa tekkek

- ሸ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን መተዳደሪያ ደንብ መረዳትና ማክበር፤
- ቀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ጥቅም፣ ገጽታ፣ አሠራር ወይም አፈጻጸም ላይ ተጽእኖ ሊያሳድር የሚችል ማንኛውንም ድርጊት ወይም ግድፈት የማስወገድ፤
- በ) ለኅብረት ሥራ ማህበሩ አመራር ከፍተኛ ትብብር ማድረግ፤
- ተ) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ጋር የሚያደርገውን ማንኛውንም የውል በታማኝነት የማክበር
- ቸ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ንብረቶች የመጠበቅ፤

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 (ሀ-ቸ) የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ ግዴታውን የማይወጣ ማንኛውም አባል የኅብረት ሥራ ማህበሩ በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ በሚወሰነው መሰረት ተጠያቂ ይሆናል፤

47. የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት ከአባልነት ስለመሰናበት

- 1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 26 ከንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ አባል ከኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚሰናበተው በተጨማሪነት በሚከተሉት ጉዳዮች ይሆናል፤
  - ሀ) አባል ግለሰብ ሲሞት
  - ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሲፈረስ፤
  - ሐ) የዲ.ሲ.ፕ.ሲ.ን ጉድለት፤
  - መ) አባል የሚፈለግበትን የብድር ዕዳ ለመክፈል ፈቃደኛ ካልሆነ፤
  - ሠ) ለሦስት ተከታታይ መደበኛ ስብሰባ ያለ በቂ ምክንያት ያልተሳተፈ፤
  - ረ) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓላማና ተግባር ጋር የሚፃረር ተግባር የፈፀመ፤

g) Luulâ taamah eglak xaaman uwwitte hinnay yaylammen uwwitte isi xoqoysih taagah addah yeylemmek, fulah yeylemmek hinnay isih abewaamah absiisek tonnaal maxxat yoysoomek

2 Ta maasayyak 47 nali maasayyak (1)(d) madqimtem elle anuk abud mekeluh fayxi aalle week rakaakay tekkek kaxxa caxal hinnay federal tekkek qimbo caddoh cokmi caxal kaak mallkitak akah gacsa innah aban

48) Qusba adoytit takku awwalih adoytit qagitak adoytiinuh yakkuqeenim wagittaama

1 Dumih adoyti eglak adoytah yaduurem faxek bicsen cibta kibak assabalta taama miraacissa maroh xayyoysu duudah.

2 Adoyti abe esserok ugutak kaa yakkuqeenik afal ciggilta caaggiida kusaaqise lon.

a) Adoytiini essero baahe num eglak taama rakaakayal yanik waytam

b) Geeri luulah eglak abud kaat ane waamih alhum xayyoysel

c) Duma edde suge luulah eglah akah xiiriyimem tamixxigem faxximta (bicsen cibtal roorisak yaktube)

d) Qagitak luulah eglat akah yaduure sabab bicsen cibtal kiba

ተ) ለኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያቀርበውን ምርት ወይም የአገልግሎት ዋጋ በማይገባው ሁኔታ ለማግኘት ጥራቱን ያጓደለ ወይም መጠኑን የቀነሰ፤

2) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 47 ንዑስ አንቀጽ 1 (መ) የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ ዕዳውን ለመከፍል ፈቃደኛ ካልሆነ በክልል ከሆነ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወይም በፌዴራል ከሆነ በፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ተጠይቆ ዕዳውን እንዲመልስ ይደረጋል።

48. አዲስ አባላትን እና የቀድሞ አባላትን እንደገና ስለመቀበል

1) የቀድሞ አባላት ዳግም ወደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ለመመለስ በተዘጋጀው የአባልነት ማመልከቻ ቅፅ መሠረት ለስራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባላት ጥያቄውን ሊያቀርብ ይችላል።

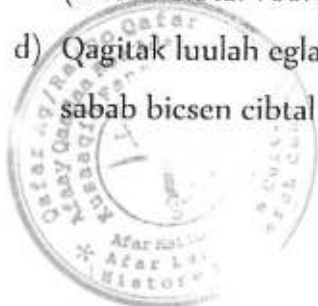
2) አባሉ ባቀረበው ጥያቄ መሰረት አባል ከመሆኑ በፊት የሚከተሉት ጉዳዮች የሚጣሩ ይሆናል፤

ሀ) የአባልነት ጥያቄ አቀራቢው በኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ ክልል ውስጥ ስለመገኘቱ፤

ለ) በሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር የብድር ዕዳ የሌለበት ስለመሆኑ መረጃ ሲያቀርብ፤

ሐ) ቀደም ሲል ከኅብረት ስራ ማህበሩ የተሰናበተበት ምክንያት በተዘጋጀው ፎርም መሠረት ዝርዝር መረጃ በማመሳከር መሙላት፤

መ) ዳግም ወደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚመለስበት ምክንያት በተዘጋጀው ፎርም መሠረት መሙላት፤

3. Luulâ taamah eglah taama miraacissa maro adoytiini essero yakkuqeenih cinaanam argaquk edde cabo taturanam duudan
4. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 26 nali maasayyak (4-7) fan madqimtem elle anuk awwalih adoytit yadaaronuh taama miraacissa maro keenih oggoltek edde xinti madqah addal elle tan innal maysaqarrâ meklaa kee saami mellebik ramma itta mekla mekkaanam faxximta.
5. Ta maasayyak 48 nali maasayyak 4 madqeenim elle anuk qusba mari hinnay qagta mari maysaqarra mekkaanam dumaak amolladi mododul faaticiseenimi dubuk.
6. Luulâ taamah eglat qusubih adoytiinuh yukkuqen adoyti maysaqarra kaak aben ayrook xabba haanam gar kee dirki kaah dacarsimak ummaan adoyti eglak geyah yan xoqoysii kee affaafay geyam duudah.

49) Rakiibo luulâ taamah eglaalih adoytiitik ugutmah ixxu elle yargiqen inna

1) Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 7 nali maasayyak (2 kee 3) kee maasayyak 8 nali maasayyak (1) madqenim elle anuk murti taamal hinnay ayfaf taamal hinnay nammam inkih abta luulâ taamah eglaalih adoytit ugtuma ixxi keenik elle cigiltannal anele.

- 3) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ የአባልነት ጥያቄ ላቀረበው አካል አባል የመሆን ወይም ያለመሆን ውሳኔ ሊሰጥ ይችላል።
- 4) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 26 ከንዑስ አንቀፅ 4 እስከ 7 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ የቀድሞ አባላት ዳግም እንዲመለሱ በሥራ አመራር ኮሚቴ ሲፈቀድላቸው በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ የተወሰነውን መመዘኛና እና ዝቅተኛውን የዕጣ ዋጋ ክፍያን መፈጸም አለበት።
- 5) በዚህ አንቀጽ አንቀፅ 48 ንዑስ አንቀፅ 4 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ አዲስ ወይም ዳግም የተመለሱ የቀድሞ አባላት የሚከፍሉት የመመዘኛና ክፍያ ቀድሞ በጠቅላላ ጉባዔ የተወሰነው ብቻ ይሆናል።
- 6) በኅብረት ሥራ ማህበሩ በአዲስ አባልነት ተቀባይነት ካገኘበትና ከተመዘገበበት ቀን ጀምሮ መብትና ግዴታዎቹ ተጠብቀው እንደ ማንኛውም አባል ኅብረት ሥራ ማህበሩ በሚሰጣቸው አገልግሎት መጠቀም ይችላል፤

49. የመሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት መነሻ ቁጥር አወሳሰን

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 7 ንዑስ አንቀፅ 2 እና 3 እና በአንቀፅ 8 ንዑስ አንቀፅ 1 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ በማምረት ወይም አገልግሎት በመስጠት ወይም በማምረት እና አገልግሎት በመስጠት ተግባር ላይ የተሰማሩ ኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት የመነሻ ቁጥር እንደሚከተሉትን ይሆናል፤

- a) Saq kee laciimil xissimta luulâ taamah eglaalih adoytiitik ugutma 80 sahdaytu
- b) Buqree kee garbok orobtaamal xissiiima marak ugutma 100 sahdaytu akkele.
- c) Dariifal rekitak xissimta xaamitah eglah ugut 250 sahdaytu akkele.
- d) Maakaadol rekitak xissimta xaamitah egla tekkek 100 numuk xissimta
- e) Rakaakayal rekitak xissimta maali qedaddo kee abud eglaalih adoytit ugutma 100 numu.
- f) Makaadol rekitak xissimta maali qedaddoo kee abud eglaalih adoytit 80 numu
- g) Sigo qarwah luulâ taamah eglah xissiiima adoytit ixxima magaalal 50 num barril 24 num akkele.
- h) Mangaafa buqre abah eglak ugutma 250 numu.
- i) Caxaaxuwaa kee caxfeexu yabqure marih ugutma 50 numu
- j) Sissin maytani gaddaa kee yambaxe gaddal xissiiima marih ugtuma wagiita doolat xagar argiqele. Takkay immay ugutmah ixxi 10 numuk adda hinna.

- ሀ) በአንሰሳት እና አንሰሳት ተዋፅኦ የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት የመነሻ ቁጥር 80 ሰው ይሆናል።
- ለ) በሰብል እና የደን ውጤቶች የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት የመነሻ ቁጥር 100 ሰው ይሆናል።
- ሐ) በአከባቢ መሰረት አድረገው የሚደራጁ የሽማግቾች የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት የመነሻ ቁጥር 250 ሰው ይሆናል።
- መ) ተቋምን መሰረት አድረገው የሚደራጁ የሽማግቾች የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት የመነሻ ቁጥር 100 ይሆናል።
- ሠ) በአከባቢ መሰረት አድረገው የሚደራጁ በገንዘብ ቁጠባና ብድር የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት የመነሻ ቁጥር 100 ሰው ይሆናል።
- ረ) ተቋምን መሰረት አድረገው የሚደራጁ በገንዘብ ቁጠባና ብድር የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት የመነሻ ቁጥር 80 ሰው ይሆናል።
- ሰ) በመኖሪያ ቤቶች የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚደራጁ አባላት የመነሻ ቁጥር በገጠር 50 በከተማ 24 ይሆናል።
- ሸ) የሁለገብ የገበሬዎች ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚደራጁ አባላት የመነሻ ቁጥር 250 ይሆናል።
- ቀ) በአትክልትና ፍራፍሬ እና በመስኖ ሥራዎች ላይ የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚደራጁ አባላት የመነሻ ቁጥር 50 ይሆናል።
- በ) የተለያዩ ቀሚ እና አላቂ ሀብቶችን መሰረት አድርገው የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት ባለው ሀብት እና በአዋጭነት ጥናት መሰረት የመነሻ ቁጥሩን አግባብ ያለው ባለስልጣን ይስናል። ሆኖም መነሻ ቁጥሩ ከ10 ሰው ማነስ አይችልም።

50) Adoytit maysaqarrah bicsa

wagittaama

- 1 Luulâ taamah eglalah kukti ixximak 985/2009 maasayyak 28 madqimtem elle anuk adoytit maysaqarra ossotinah ciggiltam addat le.
  - a) Rihim caagid
  - b) Buxa marih manga
  - c) Raatibik le taama
  - d) Xaame saamih qaynatah hinnay lakqoh
  - e) Rakiibo luulâ taamah eglak daga tekkek, adoytah edde tan luulah eglah migaq, adoytit manga, nado, daalooli manga kappitala, qedaddo, edde xissiime edde tiddigile liggida kee ayro, adoytit maysaqarrah cibta xakabah tan.
- 2 Edde xintal tan geeri ximmooma.

51) Luulâ taamah eglalah adoytit

awlaytul xongolo elle yaceen inna

- 1 Kukti ixximak 985/2009 maasayyak 29 nali maasayyak (3-6) fan madqeenim elle anuk rakiibo luulâ taamah eglâ, eglali yuniyon kee eglali federeshin amolladi mododih adoytit awlisak xongolo yaceenim duudan.

50. የአባላት መዝገብ ስለ ማደራጀት

- 1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 28 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የአባላት መዝገብ በተጨማሪነት የሚከተሉትን ይይዛል፤
  - ሀ) የጋብቻ ሁኔታ፣ 44
  - ለ) የቤተሰብ ብዛት፣
  - ሐ) መደበኛ ስራ፣
  - መ) የገዛው ዕጣ በዓይነት ወይም በገንዘብ፣
  - ሠ) ከመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር በላይ ከሆነ የአባል ኅብረት ሥራ ማህበር፤ ስም፣ የግለሰብ አባላት ብዛት፣ ስታ የቤተሰብ ብዛት፣ ካፒታል፣ ቁጠባ፣ ተቋቋመበት እና የፈረሰበት ቀንና ዓመተ ምህረት። የአባላት መዝገብ ፎርም በመመሪያው የእዝል ክፍል ውስጥ ተያይዟል።

2) በመተዳደሪያ ደንቡ የተወሰኑ ሌሎች ዝርዝሮች።

51. ኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት በውክልና ድምጽ አሰጣጥ

- 1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 29 ንዑስ አንቀጽ 3-6 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር፣ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን እና የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን የጠቅላላ ጉባኤ አባላት በውክልና ድምፅ ሊሰጡ ይችላሉ።

2. Ta maasayyak 51(1) madqimtem elle anuk adoytit sinni labbataak, keenil lon kibalaak ugutak, awlak, yaaxigen tu xiiqik ugutak, ken gabat aglek ugutak amolladi mododul geytima awlaytit dooraanam xiqaanah.
3. Luulâ taamah eglaalih kukti ixximak 985/2009 maasayyak 29(3) madqimtem elle anuk rakiibo luulâ taamah eglah adoytit mangak 500 amo yekkeenik amolladi modod awlaytiinul yakkem duudah. Takkay immay rakiibo luulâ taamah eglak inki num awlisam duudam bisoh intek 500 numu.
4. Ta maasayyak 51(3) amolladi mododih awlisentat yabta madqa elle anuk, awliinul takke rakiibo luulâ taamah eglâ amolladi mododih adoytit mangak 100 daga yakkeenim maduudan.
5. Amolladi mododuh takke awlisso luulâ taamah eglâ leh tan adoytit mangal qekitak yargiqeenimi. Qaduk yambulle gital cubbussol takkem faxximta.
6. Ummaan luulâ taamah eglak adoyti ixxi dagal edde yaabeenimik biso yekkek teknolojit xoqoysimak amolladi modod gexsaanam duudaanah.
7. Luulâ taamah eglah caalatak ugutak baar le awliinoh gexso wagsiisak amolladi modod argaquk edde xin madqal haysitak abinal assaanam faxximta.

- 2) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 51 ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ አባላቱ በራሳቸው ሙሉ ፍላጎትና እምነት መሰረት የተወካዮችን ስምደታ ወሳኔ ስምደታ፣ ባላቸው የነቃ ተሳትፎ፣ በምሳሌነታቸው እና በሌሎች ተዛማጅ መስፈርቶች በመነሳት በጠቅላላ ጉባዔ ላይ የሚሳተፉ አባላትን ሊወክሉ ይችላሉ።
- 3) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 29 ንዑስ አንቀጽ 3 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት ቁጥር ከ500 በላይ ከሆነ የጠቅላላ ጉባዔ በውክልና ሊካሄድ ይችላል። ሆኖም በመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር አንድ ተወካይ የሚወከላቸው አባላት ቁጥር ከፍተኛው ከ500 ሰው በላይ ሊሆን ይችላል።
- 4) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 51 ንዑስ አንቀጽ 3 ላይ ስለ ጠቅላላ ጉባዔ ውክልና የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ ውክልናን መሰረት አድሮጎ የሚካሄድ የማንኛውም የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር የጠቅላላ ጉባዔ አባላት ብዛት ከፍተኛው 1000 አባላት ሊበልጥ ይችላል።
- 5) የሚደረገው የጠቅላላ ጉባዔ ውክልና አሰጣጥ እንደየኅብረት ሥራ ማህበራቱ አባላት መጠን የሚወሰን ሆኖ ግልፅነት ያለው አሳማኝና በጥናት ላይ የተመሰረተ መሆን አለበት።
- 6) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የአባላት ቁጥር ከተጠቀሰው በላይ የሚሆን ከሆነ ለዚህ ተግባር ሊሆን የሚችል ቴክኖሎጂ በመዘርጋት እና ቴክኖሎጂውን በመጠቀም የጠቅላላ ጉባዔ ማካሄድ ይቻላል። ስለ አፈፃፀሙና አጠቃቀሙ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ ሊወሰኑ ይችላሉ።
- 7) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ተጨባጭ ሁኔታ መሰረት በማድረግ ዝርዝር የውክልናውን አካሄድ በተመለከተ በጠቅላላ ጉባዔ ተወስኖ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ በማካተት ተግባራዊ መደረግ አለበት።

- 8. Ta maasayak 51(6 kee 7) madqimtem elle anuk ummaan luulâ taamah eglalah yuniyonih amolladi modod elle ukkummootam kulli rakiiboh eglak inki awlaytu luk kinni waqdi kulli luulah taamah eglah leh tan adoytit mangak ugutak ossotinah awlaytite yaalloonu xiqqaanah ossotinah ruuban awlaytite elle awlisan miracsenta xakabuh tan.
- 9. Ta maasayyak 51(8) madqeenim elle anuk luulâ taamah eglalah yuniyonih adoyta yakke geeri luulâ taamah eglah yuniyon yaalluwaah yan amolladi mododih awlaytiino taban kee numuk tatram maduuda.
- 10. Ta maasayyak 51(6 kee 7) madqimtem elle anuk luulâ taamah eglalah federeshinik amolladi modod elle xissiiimam kulli yuniyonuk yamate inki inki adoytiiti awlaytiino. Inki inki yuniyon adoytiitik mangom yeellek ossotinah awlaytit ruubaanam xiqqimtah. Ossotinah awlaytit elle ruuban gurri (miracsentak ugutak) takayruh yan.
- 11. Baxsa le rakiibo luulâ taamah eglalah federeshinit saanih tangele tan. Woo eglalah namma namma awlaytu awlisan.

- 8) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 51 ንዑስ አንቀጽ 6 እና 7 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን ጠቅላላ ጉባኤ የሚመሰረተው ከአያንዳንዱ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር አንድ ተወካይ የሚኖረው ሲሆን አንደኛውን ሥራ ማህበራት የአባላት ብዛት ተጨማሪ ተወካይ የሚኖረው ይሆናል። የተጨማሪ ተወካዮችም አወካከል ዝርዝር በመመሪያው እዝል ውስጥ ተያይዟል።
- 9) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 51 ንዑስ አንቀጽ 8 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን አባል የሚሆን ሌላ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን የሚኖረው የጠቅላላ ጉባኤ ውክልና ከአሰራ አንድ ሊበልጥ አይችልም።
- 10) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 51 ንዑስ አንቀጽ 6 እና 7 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን የጠቅላላ ጉባኤ የሚመሰረተው ከአያንዳንዱ አባል የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን አንድ ተወካይ የሚኖረው ሲሆን አንደኛውን ሥራ ማህበራት ዩኒዮን የአባላት ብዛት ተጨማሪ ተወካይ የሚኖረው ይሆናል። የተጨማሪ ተወካዮችም አወካከል በመመሪያው እዝል ውስጥ ተያይዟል።
- 11) በልዩ ባህሪያቸው በቀጥታ የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን አባል የሚሆኑ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት አያንዳንዳቸው ሁለት ተወካይ ይኖራቸዋል።

12. Ummaan luulâ taamah eglah edde cabo elle taturtam xongolo kinnuk mododuk mango gaba geytintam faxximta. Mododuk mango gabah xongoloh acwa wagittam kulli luulâ taamah eglâali sinni caddol edde xinti madqat culsaanam faxximta.

13. Awlaytit koboxul xongolo yaceen waqdi ken awlisitte adoytiitih gar edde kassitaanam faxximta.

14. Awlaytit qilsi caagiidal xongolo yaceen waqdi luulâ taamah eglâalik taama miraacissa maro, adoytit inkih edde tangaluh sigoh aroocal, taamah aroocal xongolo kobxisoonuh teknolojit xoqoysimak xongoloh acwa koobaahissam duddah.

15. Amolladi mododih kobox luulah eglah awlaytit gitaak xongolo yaceenim takke way xongoloh acwa dimokraasi radmol gexsittam yasmiteenim faxximta.

16. Ummaan luulâ taamah eglah addal taturta edde cabooba xongolo mangal taturta. Takkay immay xongolo missa tekkek miraacise yacee xongolo aysuk raqta.

17. Luulâ taamah eglâaliilluk taamitta adoytit maritte xongolo taceemih gar malon.

18. Amolladi mododih awlayti amolladi mododih edde cabok ugutak faxe waqdi awlaytiinok kalla kaa heenih geeri num edde haanam duudan.

12) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ውሳኔ የሚተላለፈው በአባላት በአብላጫ ደምፅ ሆኖ የምልዓተ-ጉባዔ ወይም ኮረም መሟላት ይኖርበታል። የምልዓተ-ጉባዔ ወይም ኮረም መሰረት ያደረገ የደምጽ አሰጣጥ ሂደትን በተመለከተ እንደየኅብረት ሥራ ማህበራት አይነት እና ደረጃ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ ሊወሰኑ ይገባል።

13) ተወካዮች በሱብሰባዎች ጊዜ የሚሰጡት የውሳኔ ደምፅ የወከላቸውን ሰዎች መብት ከግምት በማስገባት ሊሆን ይገባዋል።

14) ተወካዮች ወሳኝ በሆኖ ጉዳዮች ላይ ደምፅ በሚሰጥበት ሂደት የኅብረት ሥራ ማህበራት ስራ አመራር ኮሚቴ ለአባላት ተደራሽ በሚሆን ሁኔታ በመኖሪያቸው ወይም በስራቸው ቦታ ከተወካዮቻቸው ጋር በመቀናጀት ደምፅ የሚሰጥሱበት ወይም ሌሎች በቴክኖሎጂ ላይ የተመሰረተ የደምፅ አሰጣጥ ዘዴዎችን ተግባራዊ ማድረግ ይችላል።

15) የጠቅላላ ጉባዔ ሱብሰባ በኅብረት ሥራ ማህበራት ተወካዮች አማካኝነት በውክልና ደምፅ የሚሰጥ ቢሆንም የደምፅ አሰጣጡ የዲሞክራሲያዊ መርሆዎች በጠበቀ ሁኔታ መከናወኑን ኅብረት ሥራ ማህበራት ማረጋገጥ ይኖርባቸዋል።

16) በማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ የሚተላለፉ ውሳኔዎች በደምጽ ብልጫ ይሆናል። ሆኖም የደምፅ አሰጣጡ እኩል በእኩል ከሆነ የጉባዔ ሱብሰባ የሚሰጠው ደምፅ ወሳኝነት ደምፅ ይሆናል።

17) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ጋር በተለያዩ ሁኔታዎች ተጣምረው የሚሰሩ አባል ያልሆኑ ግለሰቦች ደምፅ የመስጠት መብት የላቸውም።

18) የጠቅላላ ጉባዔ ተወካይ የጠቅላላ ጉባዔ ውሳኔ መሠረት በማንኛውም ወቅት ወክልናው ተነስቶ በሌላ ሊተካ ይችላል።

19. Luulâ taamah eglah edde xintal baxsa luk daffeyteh akke waytek raatib hinnay amok rada mododul tatrusan edde cabooba, daffeynal geytamtam faxxiima adoytiitik mango gabah rubtal tatrusan.

20 Awlaytit dooroo kee awlaytit abtoo kee qaaqa wagittam eglak edde xin madqal faaticisan.

Malcin ^{hecle} exxa

Luulâ taamah eglak amolladi mododu, taama miraacissa maro, taama gexse kee tamlisen mihrat leela wagittaama.

52) Amolladi mododih esseedo

- 1 Ummaan luulâ taamah eglak amolladi mododih ciggilta esseedo aallele.
  - a) Amolladi mododu iyyaanam kulli adoyti hinnay awlayti amoh elle geytima daffeyna (koboxu)
  - b) Luulâ taamah eglah caagidil amolladi modod tatrusa edde cabo maggaraqqa kinni.
  - c) Ummaan luulâ taamah egla raatib modod taallem faxximta. Tonnaah amok radah takke modod kee baxsa le amolladi modod taallem bicta.
  - d) Amolladi modod irgiqqi haytaamih reeday nabah iyyak garab taama

19) በኅብረት ሥራ ማህበራት መተዳደሪያ ደንብ በተለየ ሁኔታ ካልተገለጸ በስተቀር በመደበኛ ወይም በአስቸኳይ ጉባዔ የሚተላለፉ ውሳኔዎች በሰብሰባው መገኘት ካለባቸው አባላት አብላጫ ደምፅ የሚወሰን ይሆናል።

20) የተወካይ አባላት አመራረጥን እና የተወካይ አባላት ተግባርና ሃላፊነት በተመለከተ በኅብረት ሥራ ማህበሩ በመተዳደሪያ ደንብ ውስጥ የሚወሰን ይሆናል።

ከፍል ሰባት

ስለኅብረት ሥራ ማህበር ጠቅላላ ጉባዔ፣ የሥራ አመራር ኮሚቴ፣ ስራ አስኪያጅ እና ተቀጣሪ ባለሙያዎች

52. የጠቅላላ ጉባዔ አቋም

- 1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ጠቅላላ ጉባዔ የሚከተሉት አቋም ይኖሩታል፤
  - ሀ) ጠቅላላ ጉባዔ ማለት እያንዳንዱ አባል ወይም ተወካይ በማንባር ወይም በአካል የሚገኝበት ሰብሰባ ነው፤
  - ለ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ ጉዳይ ላይ ጠቅላላ ጉባዔ የሚያስተላልፈው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።
  - ሐ) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር መደበኛ ጉባዔ ሊኖረው ይገባል። ሆኖም አንዳስፈላጊነቱ አስቸኳይ እና ልዩ የጠቅላላ ጉባዔ ሊኖረው ይችላል።
  - መ) የጠቅላላ ጉባዔ የመጨረሻ ውሳኔ የመስጠት ከፍተኛ ስልጣንን በከፊል ለስራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ሊሰጥ ይችላል።

2. Faxe luulâ taamah eglah adoyti kaal tan mekla inkih acuyyu hee week luulâ taamah eglah amolladi mododol hinnay taama miraacissa maroh doorot yangalem maduuda.

3 Ummaan luulâ taamah egla liggidi amolladi modod abtak afat yan taban kee koonaa ayroh addat qusba adoytit culussam mafaxximta.

53 . Amolladi mododih reeda kee abto

1 Luulâ taamah kukti ixximak 985/2009 maasayyak 32 madqimtem elle anuk luulâ taamah eglak amolladi mododih abtoo kee reeda ciggiltam aallele.

a) Taturte daffeynah guuma ankacissi faaticissi haan.

b) Taama miraacissa maroh edde cabol waaga le adoytiitih caagid wagtan. Amolladi modod margaqaa elle yacayuh xayyoosan. Tonna kinnuk ta waaga mododuk afat namma ayrok afat taama miraacissa maroh kutbe abeynih katuuk kutbeh xayyowtam faxximta.

c) Luulâ taamah eglak qaklissa malah buxa lowsis maro, taama miraacissa maro dooranam, tonnaah issi reedat xoqoysimak reedak kalaanam targiqe.

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አባል ሆኖ የሚጠበቅበትን ክፍያ ካላጠናቀቀ በቀር በኅብረት ሥራ ማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ወይም በሥራ አመራር ኮሚቴ ምርጫ ላይ መሳተፍ አይችልም።

3) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አመታዊ ጠቅላላ ጉባኤው ከመደረጉ በፊት ባሉት አስራ አምስት ቀናት ውስጥ እዳዲስ አባላትን ማስገባት የለበትም።

53. የጠቅላላ ጉባኤ ሥልጣንና ተግባር

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 32 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ጠቅላላ ጉባኤ ሥልጣንና ተግባር የሚከተሉትን በተጨማሪነት ይይዛል፤

ሀ) ያለፉትን ጊዜ የጠቅላላ ጉባኤ ቃለ ጉባዔ በማድመጥ ሪፖርቱን ያፀድቃል።

ለ) በስራ አመራር ኮሚቴ ውሳኔ ላይ ቅሬታ ያላቸው አባላት ጉዳይ በጠቅላላ ጉባኤ የመጨረሻ ውሳኔ እንዲሰጥበት ያቀርባል። ሆኖም ቅሬታው የጠቅላላ ጉባኤ ስብሰባ ከመደረጉ በያንስ ሁለት ቀናት በፊት ለስራ አመራር ኮሚቴ ፀሐፊ በጽሁፍ ማቅረብ አለበት፤

ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበር የአማካሪ ምክር ቤት፣ የስራ አመራር ኮሚቴ እና ቁጥጥር ኮሚቴዎችን የመምረጥ እንዲሁም ስልጣኑን ተጠቅሞ ከኃላፊነት ማንሳት መወሰን፤

- d) Luulâ taamah eglalah adoytih leh yan investmenti, gaddi buulok lonum kee abud fayxih celta edde cabo tatrussa.
- e) Wagiita doolat xagarak iroh tan ooxiterwa mekla amolladi modod faaticisa. Takkay immay oxiterwak qaaqa, taamaa kee mekla wagittam edde xinti madqah addal tanim faxximta.
- f) Amolladi mododul ooxit waqdi geytimtem kee edde culse ween cisab ammuntitte wagsiisak ugutta esseroorah ooxiter gacsa aba.
- g) Taama miraacissa marok xayyoowe gabbaaquk ugutak eglah adoytit bahteemih elle digalsiman gurraa kee diiriyyo faxximtek kaadu elle cabo margaqqa yaceen.
- h) Adoytit, tamlisen taameynit barittoo kee aydakaakan akah geyan innah maclan.
- i) Luulâ taamah eglah taama gexseh tamlo faaticisan.
- j) Baxsa le taamoomih hinnay cogayso yagdaboonuh (tagdube maroh adoytit) yakkoonuh modod addak dooran. Aban taamaa kee sugaanaah gide waktik yargiqen.
- ሠ) አግባብ ካለው ባለስልጣን ውጭ ባሉ አዲተሮች ሂሳባቸውን ሲያስመረምሩ በሚደረጉ ስምምነት ሰነዶች ላይ የአዲተሮች የስራ ኃላፊነት እና የክፍያ ሁኔታ በጠቅላላ ጉባዔ የሚፀድቅ ይሆናል። ሆኖም ስለ አዲተሮች የስራ ኃላፊነት እና የክፍያ ሁኔታ አሰራር በመተዳደሪያ ደንብ ውስጥ ሊወሰን ይገባል።
- ረ) ከጠቅላላ ጉባዔው በአዲት ግኝቱ እና ባልተካተቱ የሂሳብ ርዕሶች ላይ ለተነሱ ጥያቄዎች አዲተሩ ምላሽ ይሰጣል።
- ሰ) ከሥራ አመራር ኮሚቴ በሚቀርብለት ሪፖርት መሠረት በኅብረት ሥራ ማህበሩ ውስጥ አባላት በፊጠሩት ጥፋት የሚቀጡበት እና የሚሰናበቱበት የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል።
- ሸ) አባላት፣ ቅጥር ሠራተኞች ትምህርት እና ስልጠና እንዲያገኙ ያደርጋል።
- ቀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሥራ አሲኪያጅ ቅጥር ያፀድቃል።
- በ) እንደአስፈላጊነቱ ልዩ ለሆኑ ተግባራት ወይም ፕሮጀክቶች በኮሚቴ አባልነት የሚሰሩ ከጠቅላላ ጉባዔ አባላት በመምረጥ የሚያከናውኑትን ተግባር እና የጊዜ ቆይታ ይወስናል።
- ተ) አዲዲስ አባልትን ይቀበላል፤ ችግር ያለባቸውን ወይም በፍላጎታቸው መሰረት አግዶ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ያሰናብቃል።

k) Qusba adoytit takkuqeh, sinni labbatak caboonu, taqbik yawqe adoytit rubsussa

l) Luulâ taamah eglak liggidi baajet, kabxah ekraaro kee magcagur ekraaro faaticissa

2 Ta maasayyak nali maasayyak 1(a-j) madqimtem elle anuk luulâ taamah eglaalih yuniyon amolladi mododih caddol yargiqen caagiida afal elle rakiiboh eglaalih caddol walalla iyveenih yirgiqeenih baahanam faxximta.

3 Yuniyonuk amolladi modod tatruse edde cabol waaga le rakiiboh egla tenek xayyoysittam duddah.

4 Amolladi modod hinnay taama miraacissa marok daffeynah ayro arac saaqat kee ajanxa dagnal 15 ayrok afal kutbeh yaysixxigeenim faxximta.

54) Taama miraacissa maroh adoytit dooro, magdo kee iyyin gubat yaniinim

1. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 34(1 kee 6) madqimtem elle anuk eglak edde xin madqa elle itta innal taama miraacissa maroh adoytiitih magdot ossotinah ciggiltam aallele.

ተ) ኢዳዲስ አባልትን ይቀበላል፤ ችግር ያለባቸውን ወይም በፍላጎታቸው መሰረት አግዶ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ያሰናብታል፤

ቸ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ዓመታዊ በጀት፣ የንግድ ሥራ ዕቅዶች እና ስትራቴጂክ ዕቅዶችን ያፀድቃል፤

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 (ሀ-በ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ጠቅላላ ጉባኤ ደረጃ በሚወሰኑ ጉዳዮች አስቀድሞ አባል መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት በጉዳዮቹ ላይ በመወያየት ጽድቆችን እንዲመጣ ማድረግ ይኖርበታል፤

3) በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን የጠቅላላ ጉባኤ ስልጣንና ተግባር መሰረት በተላለፉ ውሳኔዎች ላይ ቅሬታ ያለው ማንኛውም መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ቅረታውን ማቅረብ ይችላል፤

4) የጠቅላላ ጉባኤ ወይም የሥራ አመራር ኮሚቴ የሰብሰባ ቀን፣ ቦታ፣ ሰዓት እና አጀንዳ የሚገልጽ ግልጽ አጭር ማስታወቂያ በያንስ ከአስራ አምስት ቀናት በፊት ማሳወቅና መጥራት አለበት፤

54. የስራ አመራር ኮሚቴ አባል የምርጫ መስፈርት፣ ተጠሪነት

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 34 ንዑስ አንቀጽ 1 እና 6 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወሰኑት የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ምርጫ መስፈርት ላይ በተጨማሪነት የሚከተሉት ሊያካትት ይችላል፤

- a) Taama miraacissa maroh adoyti luulâ taamah eglah adoyta yekkek
- b) Madqal tanih tan adoytiini dirkiik kibba hee numu
- c) Kaah yeceen qaaqak duddaluk yawqe numu
- d) Sinam qoklaanam kicnaah, goori le numu
- e) Ahak дума qamal umaanel, hinnay aamanti sinnah malkit akak ane waa numu
- f) Atlaakê sababah malkitil anewaa num yakkeemi
- g) Rakiiboh eglak miraacissa maroh adoytiinuh 8to lem faxximta yuniyonuh tekkek 10to yaallem faxximta
- h) Barte marih cayli elle dago aroocal dagnal yakriyeh yaktubem faxximta yuniyonuh 8to lem faxximta.
- i) Keenih yaceen barittoo kee aydakaakay beyuh labbat lem faxximta.
- j) Meqem kabanal adoytit akah sumaaqittaah, aamanti lem faxximta.
- k) Miraacissa marot anuk margaqa yaceen waqdi tanih tan qaaqaa (essirim) nagay yixmiqe num yakkeemi.
- l) Taama miraacissa marot doorimuh dagnal inki liggida luulah adoyta yakkem faxximta.
- m) Kaah yaceen amri akkaquk yagdabuh gidmi lem faxximta

- ሀ) የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል የሆነ፤
- ለ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደርያ ደንብ ውስጥ የተጠቀሱትን የአባልነት ግዴታዎች በብቃት የሚወጣ፤
- ሐ) የተሰጠውን ኃላፊነት በአግባቡ በመስራት መወጣት የሚችል፤
- መ) ሰዎችን ለመርዳት ፅኑ ፍላጎትና ተቆርቋሪነት ያለው፤
- ሠ) ቀደም ሲል በምግባረ ብልሽነት ወይም በእምነት ማጉደል ወንጀል ከስ የሌለበት፤
- ረ) በስነ-ምግባር ወይም በእምነት ማጉደል በከስ ላይ ያልሆነ፤
- ሰ) የትምህርት ደረጃ ለመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ቢያንስ 8ኛ ክፍል ያጠናቀቀ ሲሆን ለኅብረት ሥራ ማህበራት የኒዬን ቢያንስ 10ኛ ክፍል ያጠናቀቀ፤
- ሸ) የተማሪ የሰው ሃይል በማይገኝበት ቦታ ለመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ቢያንስ ማንበብና መጻፍ የሚችል ለኅብረት ሥራ ማህበራት የኒዬኖች 8ኛ ክፍል ያጠናቀቀ፤
- ቀ) የሚሰጣቸውን ትምህርትና ስልጠና ለመውሰድ ፈቃደኛ የሆነ፤
- በ) በመልካም ስነ ምግባሩ እና በታማኝነቱ በአባላት የተመሰከረለት፤ 48
- ተ) የስራ አመራር ኮሚቴ አባል ውሳኔ በመስጠት ሂደት ያለባቸውን ተጠያቂነት በአግባቡ የተረዱ፤
- ቸ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አመራር ሆኖ ለመመረጥ ቢያስን ለእንደ የሥራ ዘመን በአባልነት መቆየት ይኖርበታል፤
- ኘ) የሚሰጠውን ተግባር ተቀብሎ ለመተግበር ቁርጠኛ የሆነ፤

2. Adoytit kinnaane sabbatah, maddur qaku loonumuh, siyaasa mablah sabbatah, doorime ken kalaanam maxiqta.
3. Taama miraacissa maroh adoytit dooroonuh, 3 adoyta le dorsis maro amolladi modod doora.
4. Luulâ taamah egla miraacisak suge naharsi mari sinni reeda dorsis marol tabsan. Takkay immay wagta doolat xagar doorol shakki yeellek dorsis maro isih dorsiisam duudah.
5. Namma adda doorimak sinni uddur selle mirocti qagitak madooriman. Takkay immay inki uddur tatreek lakal doorimaanam duudaanah.
6. Doorô siirat yamaquh wagiita doolat xagar kattatah qoklah.
7. Marot gacta gid akak iyyan adoytit mangak fulussu heenih mango mara qalalisaanam duudaanah addak meexoonuh.
8. Taama miraacissa maroh manga eglak edde xintal yargiqeenim kinnuk ta maroh adoytiitih manga guba raqta nali maroorah ixu taallem faxximta. Macaay saqalak kalih adoytit nali maroorah saqolti yakkeenimih taagah.

- 2) አባላት በማንነታቸው፣ በኢኮኖሚ አቅማቸው እና የፖለቲካ አመለካከታቸው ምክንያት ከመመረጥ አይከለከሉም፤
- 3) የስራ አመራር ኮሚቴ ምርጫ የሚያከናውኑ ሦስት አባላት ያሉት አስመራጭ ኮሚቴ በጠቅላላ ጉባዔ ይመረጣል።
- 4) ኅብረት ሥራ ማህበሩ ሲመሩ የነበሩ ነባር አመራር አካላት የምርጫውን ስነ-ስርዓት እንደያከናውኑ ስልጣናቸውን ለአስመራጭ ኮሚቴ ያስረክባሉ። ሆኖም አግባብ ያለው ባለስልጣን በምርጫው ሂደት ላይ ጥርጣሬ ካለው አስመራጭ ኮሚቴውን ሊያስመርጥ ይችላል።
- 5) ለሁለተኛ ጊዜ ተመርጠው ጊዜያቸውን የጨረሱ አመራር አካላት ዳግም መመረጥ አይችሉም። ሆኖም ግን ከአንድ ጊዜ አረፍት በኋላ ድጋም ሊመረጡ ይችላሉ፤
- 6) የምርጫውን ስነ-ስርዓት እንዲላካ አግባብ ያለው ባለስልጣን ይከታተላል፤ ይደግፋል፤
- 7) ለኮሚቴ አባልነት ምርጫ የሚወዳደሩ ዕጩ ተወዳዳሪዎች ለመምረጥ እንዲቻል በሚራለጉ የኮሚቴ አባላት ብዛት ላይ በተጨማሪ እንደየ ኅብረት ሥራ ማህበራት ተጨባጭ ሁኔታ ዕጩዎች ተጠቁመው እንዲወዳደሩ ይደረጋል።
- 8) የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ብዛት በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ውስጥ የሚወሰን ሆኖ ቁጥሩ የሚቋቋሙ የንዑሳን ኮሚቴ ዓይነትና ብዛት ታሳቢ ያደረገ ሊሆን ይገባል። ሆኖም ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ሊቀ-መንበር ውጭ ሌሎች የአመራር ኮሚቴ አባላት የንዑሳን ኮሚቴ አባላት ሰብሰቢ ሆነው ሊሰሩ ይችላሉ።

9. Taama miraacissa maroh ixxi 5—11 yakkem faxximta. Tahak amo gexewaay takkay immay inkih mododul ken dooran waqdi namma num amot keenih haan. Tohuuy balkih numuk teyni tu geek foxo raaqisaana gidi.

10. Luula taamah eglak amollai modod gexsan waqdi uddur akak tatre adoytit yenek deedala mari yenek ken foxot sinam doorak haan.

11. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 34(3 kee 6) madqeenim elle anuk awwalih mirocti akah doorimen udduruk qimbok xabba heenih sidocuk inki gaba qusba miroctit korta

12. Ta maasayyak 54(9) elle baxxaqimte innal nammey heele dooroh udduruk qimbisak qusubih dooren miroctit milaagime kal ciggiila 3^{heele} dooroh uddur fan miraacinnal sugaanam duudan.

13. Gabak gabal tabsaanam takkeh gide wagiita doolat xagar banki sandug alfissi heeh, kalen maraa kee qusubih dooren marih fanat reeda tabsi 3 ayroh addat akah yakke innah absiisele. Wagiita doolat xagar qusubih dooren mara suge maraa kee taameynit elle tasseleeleqe ikkel wagiita doolat dagar tabsu abu xiqah.

9) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሚመሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ቁጥር ለውሳኔ አሰጣጥ አመቺ እንዲሆን ከ5 እስከ 11 አባላት መብለጥ የለበትም። ሆኖም የሥራ አመራር ኮሚቴ በጠቅላላ ጉባዔ አማካኝነት ምርጫ ሲያካሄድ ሁለት ተጠባባቂ የሥራ አመራር ኮሚቴ ተመርጠው ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት የኮሚቴ አባላት በሚጓደልበት ወቅት የሚተኩ ይሆናል።

10) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ጠቅላላ ጉባዔ በየዓመቱ በሚያካሄደው ጉባዔ የሥራ ጊዜያቸውን ያጠናቀቁ ወይም የተጓደሉ የኮሚቴ አባላትን ይተካል።

11) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 34 ንዑስ አንቀጽ 3 እና 6 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከቀድሞ የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ከተመረጡበት ከሦስተኛ የሥራ ዘመን ጀምሮ ባለው የመጀመሪያ ዓመት ቢያንስ አንድ ሦስተኛው በአዲስ የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ይተካሉ።

12) በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 54 ንዑስ አንቀጽ 9 በተገለጸው መሠረት ከሁለተኛው የምርጫ ዘመን የመጀመሪያ ዓመት ጀምሮ በአዲስ የተመረጡ የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ሳይተኩ እስከሚቀጥለው ሦስተኛው የምርጫ ዘመን በአመራርነት ሊቆዩ ይችላሉ።

13) ለርክክቡ እስኪፈጸም ድረስ አግባብ ያለው ባለስልጣን የባንክ አካውንቱ እንዳይንቀሳቀስ በማድረግ በተሸሩና በተመረጡ ኮሚቴ መካከል የስልጣን ርክክብ ሶስት ቀን ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ እንዲፈጸም ያደርጋል። ሆኖም ነባሩና አዲስ የተመረጠው የሥራ አመራር ኮሚቴ አግባብ ያለው ባለስልጣን፣ ቅጥር ሠራተኞች እና አስመራጭ ኮሚቴ አባላት በታዛቢነት በተገኙበት የሥራ ርክክብ ሊያደርግ ይችላል።

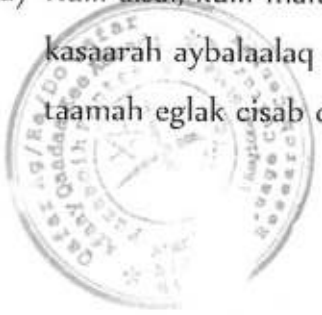
14. Raaqte mirocti qusba miroctih taamâ rorsah oyti yaceenim kee inki alsih addat taama kin yaybulleenimih qaaqa keenil tan.

15. Ummaan taama miraacissa marok taamah uddur sidiica liggida. Takkay immay amolladi modod elle yeemenek nammay heele addah doorimam duudah. Takkay ikkal inki num namma dooroh udduruk biso doorimam ma duuda

55) Taama miraacissa maroh adoytih taamaa kee qaaqa

1. Luulâ taamah eglalaih kuktih ixximak 985/2009 maasayak 35 madqimtem elle anuk umman taama miraacissa maroh adoyti ossotinah ciggilta abtoo kee qaaqa aallele

- a) Kulli luulâ taama waggittaamal egla awlisak malkitaah, gaaruwaah, ambalaalitte yagdube. Takkay immay ambalaalitte lakqol takkem tekkek amolladi modod edde xintal daffeysen tarmaan nak tatre waytam faxximta.
- b) Luulâ taamah eglak cisab alhumitte (sanadwa) akah kibbimta innah aba.
- c) Ummaan eglâ culoola culô yoofental koboxtek waytam diggoysa elle tewqe inna lowsiiisa
- d) Kulli alsal, kulli mafarril gaddaa kee kasaarah aybalaalaq ankacisa luulâ taamah eglak cisab qaafiyat diggoysa

14) ነባር የኮሚቴ አመራር ለተተኪ የኮሚቴ አባላት ሥራዎች ያሉበትን ዝርዝር መረጃ የመስጠት እና ለአንድ ወር ሥራውን የማለማመድ ግዴታ አለባቸው።

15) የማንኛው የሥራ አመራር ኮሚቴ የሥራ ዘመን ሦስት ዓመት ሆኖ ጠቅላላ ጉባዔው ካመነበት ለሁለተኛ ጊዜ ሊመረጥ ይችላል። ሆኖም አንድ ሰው ከሁለት የሚርጫ ጊዜ በላይ ሊመረጥ አይችልም።

55. የስራ አመራር ኮሚቴ አባላት ተግባርና ኃላፊነት

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 35 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ በተጨማሪነት የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፤

- ሀ) በማንኛውም ጊዜ የኅብረት ሥራ ማህበሩን በሚመለከቱ ጉዳዮች የኅብረት ሥራ ማህበሩን ወክሎ ይከላል፤ ይከራከራል፤ ውሎችን ይዋዋላል። ሆኖም የሚያደርጋቸው ውሎችና ስምምነቶች በገንዘብ የሚሆን ከሆነ በመተዳደሪያ ደንባቸው በጠቅላላ ጉባዔ ከተቀመጠው የገንዘብ ጣሪያ በላይ ሊሆን አይገባም።
- ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሂሳብ ሰነዶች እንዲያደርጋል።
- ሐ) ማንኛውንም የኅብረት ሥራ ማህበሩን ገቢዎች በማህበሩ ገቢ ደረሰኝ ብቻ መሰብሰባቸውን ያረጋግጣል፤ አወጣጡን ይቆጣጠራል፤
- መ) በየወሩ፣ በየሩብ ዓመቱ፣ የሁለትና ዕዳ መግለጫ ሪፖርት ያዳምጣል፤ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ሂሳብ ጤነኛነት ያረጋግጣል።

k) Luulâ taamah eglak edde xin madqak maysaasa edde xintak geeri miracsentitte wagiita doolat xagar bicseh yan edde xin qaguntak ugutak bicissi heeh amolladi mododuh xayyoosa, faaticiseenik geera taamal assa.

l) Amolladi mododih edde cabooba yiysiisen edde xin madqooqi addâ xinto kee geeri yaysaqaroonuh esseran sanaditte wagiita xagaral xayyoysak yaysaqarren

m) Wagiita doolat xagar yiysiisen maasayyooyi yukkuqeh, yayseqerrem yaysixxige waqdi taamal asisa

n) Luulâ taamah eglah tuxiqle qusba abnitte cubbusak amolladi mododuh xayyoysak faaticiseenik geera abinal assa.

o) Eylemma iyyen saami elle iyyen uddurul xaamimek waytam diggoysa adoytit xaamtuh koobaahisah. Tonnah ittallih lon envestmentih ossotina saami amolladi mododul faaticsisak yaylamme

p) Xaamite ossotinâ saami akah loowen madmal asekwatam yasmitte

q) Taama miraacissa maro taama gexse tamlisaanam faxximtaamal sitta geenik amolladi mododul faxxiima baajet akah faaticsisak qalala tamlisan kaadu xiiriyen

ተ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን መተዳደሪያ ደንብ ማሻሻያ፣ የውስጠ ደንብ ሌሎች መመሪያዎችን አግባብ ባለው ባለስልጣን በተዘጋጁ ረቂቅ ሞዴል መሠረት ያዘጋጃል፣ በጠቅላላ ጉባኤ አጸድቆ ስራ ላይ ያውላል።

ቸ) በጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔ የተሰጣቸውን የተሻሻሉ መተዳደሪያ ደንብ፣ የውስጠ ደንብ እና ሌሎች አንዲመዘገቡ የሚጠየቁ ሰነዶችን አግባብ ላለው ባለስልጣን በማቅረብ ያስመዘግባል፣

ኀ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የተሻሻሉ አንቀጾችን መቀበሉንና መመዘገቡን ሲያሳውቀው ሥራ ላይ ያውላል

ኘ) ለኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚጠቅሙ አዳዲስ አሰራሮችን በማጥናት፣ ለጠቅላላ ጉባኤ አቅርቦ ሲጸድቅ ስራ ላይ ያውላል።

አ) አንዲሾጥ የተወሰነውን ዕጣ በተያዘለት ጊዜ መሸጡን ያረጋግጣል፣ አባላት አንዲገዙ ያስተባብራል እንዲሁም ለጋራ ኢንቨስትመንት የሚውል ተጨማሪ ዕጣ በጠቅላላ ጉባኤ አስወስኖ ይሸጣል።

ወ) የተሸጠው ተጨማሪ ዕጣ ለታሰበለት ዓላማ እና ለአባላት ተጠቃሚነት ሥራ ላይ ማዋሉን ያረጋግጣል።

ከ) የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት የስራ አስኪያጅ አስፈላጊነት ላይ ስምምነት ከደረሱ የጠቅላላ ጉባኤው አስፈላጊውን በጀት ሲፈቀድለት አወዳድሮ ይቀጥራል፣ ያሰናብታል።

R) Luulâ taamah eglah edde xintaa kee adda xintoh madqak ugutak likaaci beyah adoytiitil fikiikisa, been abud waktil akah gacsan innah aba.

S/ Taama gexsee kee geeri taamah exxah abbobti sinni taama diggal gexsaanak waytam lowsiiisah, kattaatah

T/ Edde xin kee adda xintoh madqaa kee geeri miracsentitteh adda fakoot adoytit kee miroctih axmaq geyoonu, barittoo kee aydakaakan yacee

U/ Adoytit saamii kee xoqoysi hinnay mago nagreyniitih tatrusa

V/ Luulah eglaa kee adoyti fanat sittin way yoobokek idoola fan gexaanak afal ken bicsam gibbata.

W/ Luulâ taamah eglah miraccinni kukta, edde xinta, amolladi mododih edde caboobal yeceen abtoo kee qaaqak iroh aben taamah abreh gufte kasaarah, yekke qellatah cankah hinnay sittalluk esseriman.

X) Luulâ taamah eglal gufte kasaarah, esserima xagar cokmih xayyoysa agdaabe kattaata.

Y) Wagiita doolat xagar ruuba oxiterik kalah tan mihrat leelat cisab fokkaaquisen waqdi sanadal aban bicitte, oxiter taama kee qaaqaa kee miklal edde cabo tatrusa

ዘ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ እና በውስጠ ደንብ መሰረት ይበደራል፤ ለአባላት ያሰራጫል፤ ብድርንም በወቅቱ እንዲመለስ ያደርጋል።

ዘ) ሥራ አስኪያጅ እና የሥራ ክፍል ኃላፊዎች ሥራቸውን በኃላፊነት እና በተጠያቂነት መወጣታቸውን ይከታተላል፤

ጠ) በመተዳደሪያ ደንብ፣ በውስጠ ደንብ፣ በሌሎች መመሪያዎች እና አሰራሮች ላይ ለአባላት እና ለአመራር አካላት ግንዛቤ እንዲፈጠር ትምህርት እና ስልጠና ይሰጣል።

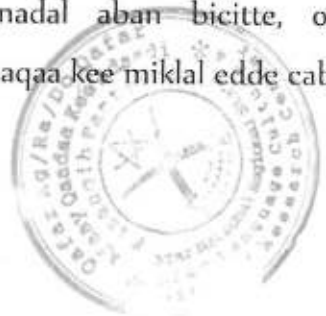
ጫ) የአባላት ዕጣ እና ጥቅም ወይም ዕዳ ወራሽነታቸው በህግ ለተረጋገጠላቸው የአባል ወራሾች ያስተላልፋል፤

የ) በኅብረት ሥራ ማህበሩና በአባላት መካከል አለመግባባት ሲኖር ወደ ሽምግልና ዳኝነት ከመሄዱ በፊት የሚያግባባ የመፍትሄ ሀሳብ ያፈላልጋል፤

ደ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሥራ አመራር ኮሚቴ በአዋጅ፣ በመተዳደሪያ ደንብ፣ በጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔ ከተሰጠው ተግባርና ኃላፊነት ውጭ በሚሰሩት ሥራ ምክንያት በኅብረት ሥራ ማህበሩ ላይ በሚደርስ ኪሳራ ወይም ጥፋት ወይም ጉዳት በጋራ ወይም በግል ተጠያቂ ይሆናሉ።

ጀ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ ላይ በሚደርስ ጉዳት፣ ኪሳራ እና ጥፋት ያደረሱ አካላት ለህግ ያቀርባል፤ አፈፃፀሙንም ይከታተላል፤

ገ) አግባብ ካለው ባለስልጣን ውጭ ባሉ አዲተሮች ሂሳባቸውን ሲያስመረምሩ በሚደረጉ ስምምነት ሰነዶች ላይ የአዲተሮች የሰራ ኃላፊነት እና የከፍተኛ ሁኔታ ይወስናል፤

z) Luulâ taamah eglah edde xinti madqak ugutak ikoyta yaydarruh hinnay ikoyta yastaruh (kaluh) amolladi mododuh xayyoysak faaticisa

aa)xy) Geeri amolladi modod yacee taamoomi agdubele

2. Ta maasayyak (1) (a-t) tanim elle anuk ummaan luulâ taamah egla leh tan taamah caalataak ugutak ossotina taamaa kee qaaqa edde xintat haysitam duudah

3 Ummaan luulah egla ta maasayya (a-t) madqooqii kee issi edde xintal tan taamaa kee qaaqak iroh taamittam ma xiqta

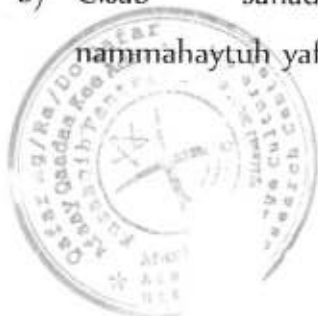
56) Taama miraacissa maroh saqalih taamaa kee qaaqa

1 Luulâ taamah eglah saqal amolladi mododul saanah doorima, akah xiinam (amottinah kaat tanim) amolladi modod kee taama miraacissa maro.

2 Luulâ taamah eglaalik kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 35 madqimtem elle anuk taama miraacissa maroh saqal ciggilta taamoomi yagdube.

a) Amolladi modod, taama miraacissa maro hinnay borxi daffeyna qaaqal miraacisa

b) Cisab sanadittel, cheekil, nammahaytuh yafrime

ጳ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ በመተዳደሪያ ደንቡ መሰረት ኅብረት ለማፍራት ወይም ኅብረት ለማስወገድ ለጠቅላላ ጉባኤ አቅርቦ ያጸደቃል፤

ፀ) ሌሎች በጠቅላላ ጉባኤ የሚሰጡትን ሥራዎች ያከናውናል፡፡

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 (ሀ-ጠ) ያሉት ድንጋጌዎች አንደተጠበቁ ሆነው ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ ባህሪውን መሰረት በማድረግ ተጨማሪ ተግባርና ሃላፊነቱን በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ ሊያስቀምጥ ይችላል፤

3) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 (ሀ-ጠ) ድንጋጌ እና በራሱ መተዳደሪያ ደንብ ከተቀመጠው ተግባርና ሃላፊነት ውጭ መሰራት አይችልም፤

56. የሥራ አመራር ኮሚቴ ሊቀ መንበር ተግባርና ኃላፊነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሊቀ-መንበር በጠቅላላ ጉባኤ አባላት በቀጥታ የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለጠቅላላ ጉባኤ እና ለሥራ አመራር ኮሚቴ ነው፡፡

2) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 35 የተደነገገው አንደተጠበቀ ሆኖ የሥራ አመራር ኮሚቴው ሊቀ-መንበር የሚከተሉት ተግባራት ይኖሩታል፤

ሀ) የጠቅላላ ጉባኤ እና የሥራ አመራር ኮሚቴ ወይም ቦርድ ስብሰባን በኃላፊነት ይመራል፤

ለ) የሂሳብ ሰነዶች እና ቼክ ላይ በጣምራ ይፈርማል፤

- c) Luulâ taamah eglah migaaqal malkitimah, malkitah hinnay gacsa aba
- d) Luulâ taamah eglah migaaqal ambalal aba hinnay yacee
- e) Geeri edde xin madqah addal tan taamoomii kee qaaqa le tonnaah amolladi modod edde cabooba abinal asisa

ሐ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም ይከሰል፤ ይከሰላል ወይም መልስ ይሰጣል፤

መ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም ውል ይዋዋላል፤

ሠ) ሌሎች በመተዳደሪያ ደንብ የሚወሰኑ ተግባርና ኃላፊነት እና ከጠቅላላ ጉባኤ የሚሰጡትን ሥራዎች ያከናውናል፤

57) Taama miraacissa marok ciggiila saqalih taamaa kee qaaqa

- 1 Luulâ taamah eglak c/saqal amolladi mododul doorima. Akah xiinam taama miraacissa maro. (amottinah kaak tanim) taama miraacissa maro
- 2 Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 35 kee 46 (1) madqimtem elle anuk marok c/saqal ciggilta abtootaa kee qaaqa aallele
  - a) Saqal deedala waqdi kay foxok taamita, egla miraacisa
  - b) Kulli taama miraacissa maroh adoytit innaah edde xinti madqa elle enni itta gural nali marokteynah kobxise akkuk qaaqak awqeale
  - c) Luulâ taamah eglak taama miraacissa maro kaah acayinnan taama ossotimah abele.

57. የሥራ አመራር ኮሚቴ ምክትል ሊቀ መንበር ተግባርና ኃላፊነት

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ምክትል ሊቀ-መንበር በጠቅላላ ጉባኤ አባላት የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለሥራ አመራር ኮሚቴ ነው፤
- 2) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 35 እና በዚህ አንቀጽ አንቀፅ 46 ንዑስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሥራ አመራር ኮሚቴው ሊቀ-መንበር የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፤
  - ሀ) ሊቀ-መንበሩ በማይኖርበት ጊዜ ሊቀ-መንበሩን ተክቶ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ስራ ይመራል። 52
  - ለ) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ አባል በተጨማሪ በመተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት የአንድ ንዑስ ኮሚቴ ሰብሰቢ ሆኖ ኃላፊነቱን ይወጣል።
  - ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚሰጠውን ሌሎች ሥራዎች ደርቦ ይሰራል፤

58. Taama miraacissa marok kutbe

abeyni taamaa kee qaaqa

- 1 Luulâ taamah eglak taama miraacissa maroh kutbe abeyni amolladi mododul doorima, taama miraacissa maroh gubat raaqa (taama miraacissa maro amottinah kaak tan)
- 2 Eglak kutbe abeyni dooro amolladi mododul takke amogacsi kaak taama miraacissa maro akkuk ciggilta taama kee qaaqa aallele
  - a) Eglak saqala illuk gacak (malisak) kobox ajanxa bicisa, geeri maroh adoytiitik ajanxa yaskatte
  - b) Kobox seeco kee ajanxa adoytiitih ruuba guftem yasmite
  - c) Amolladi modod kee taama miraacissa maroh guuma yabbixe bicsah
  - d) Eglak baxaabaxsa le kutbe taamoomi aba
  - e) Tamlisen taameynit aalle wayta eglaalik muhri, guuma, maysaqarra kee sanadwa meqennal yabbixe luulâ taamah eglah biiro missoysa edde xinti madqa elle ittannal
  - f) Taama miraacissa maroh adoyti ossotinah inki nali maroh mirac akkuk issi qaaqak yawqem faxximta.
  - g) Luulâ taamah egla kaah tacee geeri taamoomi abele

58. የሥራ አመራር ኮሚቴ ፀሐፊ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ ፀሐፊ በጠቅላላ ጉባዔ አባላት የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለሥራ አመራር ኮሚቴ ነው።
- 2) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ፀሐፊ በጠቅላላ ጉባዔ አባላት የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለሥራ አመራር ኮሚቴ ሆኖ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፡፡
  - ሀ) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ሊቀመንበር ጋር በመመካከር የሰብሰባ አጀንዳ ያዘጋጃል፤ ከሌሎች የኮሚቴ አባላቶችም አጀንዳዎችን ይሰበሳባል፤
  - ለ) የሰብሰባው ጥሪዎችንና አጀንዳዎች ለአባላት ይልካል፤ መድረሱን ያረጋግጣል፤
  - ሐ) የጠቅላላ ጉባዔ እና የሥራ አመራር ኮሚቴ ሰብሰባ ቃለ-ጉባዔ ይይዛል፤ ያዘጋጃል፤
  - መ) የተለያዩ የኅብረት ሥራ ማህበሩን የጽህፈት ሥራዎችን ያከናውናል፤
  - ሠ) የቅጥር ሰራተኞች በሌላቸው የኅብረት ሥራ ማህበሩን ማህተም፣ ቃለ-ጉባዔ፣ መዛግብትና ሰነዶችን በአግባቡ ይይዛል፤ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ጽ/ቤትና ቢሮ ያደራጃል፤
  - ረ) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ አባል በተጨማሪ በመተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት የአንድ ንዑስ ኮሚቴ ሰብሰቢ ሆኖ ኃላፊነቱን ይወጣል፤
  - ሰ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚሰጠውን ሌሎች ሥራዎች ደርቦ ይሰራል፡፡

59) Taama miraacissa marok lakqo

yabbixi abtoo kee qaaqa

- 1 Taama miraacissa marok lakqo yabbixi amolladi mododul doorima amo amottabi kaak taama miraacisa maro
- 2 Lakqo yabbixi amolladi mododul doorimak amo elle kaak gactam taama miraacissa maro toh luk ciggilta taamoomi aalle le.
  - a) Tamlô taameynit aalle wayta eglalik culenta yoofental kobxisa.
  - b) Tamlisen taameynit aalle wayta eglalik taamah faxximta awqenta saqal warkatah amriseeh, eglak awqenti amrih sanadal faaticimtem meklah.
  - c) Luulâ taamah eglak lakqo yabbixi taama miraacissa maroh adoyta akkuk tamlisen lakqo yabbixi kulli ayro abah yan taama kaak kattaatah, taama missat abek waytam kaa kattaatah
  - d) Lakqo yabbixi umman eglâ maalu kee sanad dacrisa
  - e) Awqentaa kee culenti yan waqdi wohim qokolta sanadwa tanim

59. የሥራ አመራር ኮሚቴ ገንዘብ ያዥ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ ገንዘብ ያዥ በጠቅላላ ጉባዔ አባላት የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለሥራ አመራር ኮሚቴ ነው።
- 2) ገንዘብ ያዥ በጠቅላላ ጉባዔ አባላት የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለሥራ አመራር ኮሚቴ ሆኖ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል።
  - ሀ) የቅጥር ሰራተኞች በሌላቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት ገቢዎችን በገቢ ደረሰኝ ይሰበሰባል፤ 53
  - ለ) የቅጥር ሰራተኞች በሌላቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ለሥራ የሚያስፈልግ ወጪዎችን በሊቀመንበሩ በደብዳቤ ሲታዘዝና በማህበሩ የወጪ ማዘዣ ሰነድ ሲጸድቅለት ይከፍላል፤
  - ሐ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ገንዘብ ያዥ የኮሚቴ አባል የተቀጣሪ ገንዘብ ያዥ የየዕለቱን ሥራ በቅርበት በተሰጠው የሥራ ድርሻ ዝርዝር መሰረት መሰራቱን ይከታተላል፡፡
  - መ) ኅብረት ሥራ ማህበር ማንኛውንም የኅብረት ሥራ ማህበሩን ገንዘብና ሰነዶችን ይጠብቃል፤
  - ሠ) በወጪና በገቢ ሂደት ወቅት የወጪና የገቢ ደጋፊ ሰነዶች መኖራቸውን ያረጋግጣል፤

f) Luula taamah eglak cisab qexso edde xinti madqa elle itta innal kee geeri miracsenti elle iyya innal gexsittak waytem yasmiteemih dirk kaal tan.

g) Tamlisen taameynit aalle wayta luulah eglaalih eglak cisab sanadwa chekwah bagul saqalluk gacca iyyah fermo daffeysa

h) Ummaan taama miraacissa maroh adoytih innaah nali maroh gaaboysa akkuk issi qaaqak awqele

i) Luulah eglak taama miraacissa maro tacee ossotina taama abele

3 Luulâ taamah eglak, taama miraacissa maroh lakqo yabbixi takkem maali abbaxal yayse abak raag leeh, meqem kabanal yamixxigeeh, adoytit garil makkaqa le num takkem faxximta.

ረ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሂሳብ አሰራር በመተዳደሪያ ደንብ፣ በውስጥ ደንብ እና በሌሎች መመሪያዎች መሰረት መከናወኑን የመፈጸም ግዴታ አለበት፤

ሰ) የቅጥር ሰራተኞች በሌላቸው የኅብረት ሥራ ማህበሩን በሂሳብ ሰነዶች፣ በባንክ ጅኮች ላይ ከሊቀመንበሩ ጋር በጋራ ይፈርማል፤

ሸ) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ አባል በተጨማሪ በመተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት የአንድ ንዑስ ኮሚቴ ሰብሰቢ ሆኖ ኃላፊነቱን ይወጣል፤

ቀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚሰጠውን ሌሎች ተጨማሪ ሥራዎችን ያከናውናል፤

3) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ ገንዘብ ያዥ ሆነው የሚመረጡት በገንዘብ አያያዝ የተሻለ ልምድና ተሞክሮ እንዲሁም በስነምግባራቸው በአባላት ዘንድ ተቀባይነት ያላቸው ሊሆኑ ይገባል፤

60. Cisab reedantih abtoo kee qaaqa

1. Tamlisen cisab mihrat le aalle wayta luulah eglak cisab reedanti amolladi mododul doorima. Amottabi kaak taama miraacissa maro kinnuk ossotinah ciggilta abtootaa kee qaaqa aallele.

a) Luulah eglak cisab missat bicsaah, kattaatah

60. የሂሳብ ሹም ተግባርና ኃላፊነት

1) ቅጥር ሂሳብ ባለሙያ በሌለበት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሂሳብ ሹም በጠቅላላ ጉባዔ አባላት የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱ ለሥራ አመራር ኮሚቴ ሆኖ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፤

ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ሂሳብ በትክክል ያዘጋጃል፤ ይከታተላል፤

- b) Luulâ taamah eglak maytanni kee tangayye ikoyta, abud, kappitala, culoo kee awqenta amotlih yaysaqarreh daffeysa
- c) Cisab maysaqarra, kee geeri cisab sanaditte dacrisah
- d) Kulli awqenti missat amriseenik waytam diggoysa
- e) Eglak faynansi gabbaaqu, alsii cisab gabbaaqu, cisab alfimek 3-5 ayroh addat taama miraacissa maroh xayyoysa.
- f) Lakqo yabbixxi illuk xaynal taamitak, eglâ maali akah daccarsima innah abele.
- g) Saqal kee lakqo yabbixxi illuk cisab sanadwa kee chekil yafrime.
- h) Tamlisen cisab taameyni kaah yeceen taama missah abak waytam kattaata.
- i) Ummaan taama miraacissa maroh adoyti akah aba innah geeri nali maroh gaaboyse akkuk taamitele edde xin madqa elle itta innal.
- j) Ossotinah taama miraacissa maro kaah tacee taamoomi abele.

2. Luulâ taamah eglak cisab reedantuh doorima num cisab abbaxal yayse abak raag le num takkem faxximta.

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ቋሚና ተንቀሳቃሽ ንብረት፣ ብድር፣ ካፒታል፣ ገቢና ወጪ ሙሉ በሙሉ መዝገብ ያስቀምጣል፤

ሐ) የሂሳብ መዝገቦችና ሌሎች የሂሳብ ሰነዶች ይጠብቃል፤

መ) ማንኛውም ወጪ በትክክል መታዘዙን ያረጋግጣል፤

ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የፋይናንስ ሪፖርት ወርሀዊ የሂሳብ ሪፖርት በተዘጋ ከ3 እስከ 5 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ለሥራ አመራር ኮሚቴ ያቀርባል፤

ረ) ከገንዘብ ያዥ ጋር በቅርበት በመስራት የኅብረት ሥራ ማህበሩን ገንዘብ በአግባቡ እንዲጠበቅ ያደርጋል፤ 54

ሰ) ከሊቀመንበሩ እና ከገንዘብ ያዥ ጋር በመሆን በጣምራ በሂሳብ ሰነዶችና በፔክ ላይ ይፈርማል፤

ሸ) የተቀጣሪ ሂሳብ ሰራተኛ የየዕለቱን ሥራ በተሰጠው ዝርዝር የሥራ ድርሻ መሰረት መስራቱን ይከታተላል፡፡

ቀ) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ አባል በተጨማሪ በመተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት የአንድ ንዑስ ኮሚቴ ሰብሰቢ ሆኖ ኃላፊነቱን ይወጣል፤

በ) የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባሮችን ያከናውናል፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሂሳብ ሹም ሆነው የሚመረጡት በሂሳብ አያያዝ የተሻለ ልምድና ተግባራዊ ያላቸው ሊሆኑ ይገባል፤

3. Luulâ taamah eglak cisab sanadwa wagiitah yan doolat xagar elle yascasse gital yabbixeenim faxximta
4. Luulâ taamah eglaalih cisab alfimeek geera sissikuk cisab maysaqarra, tiffii kee kasaara, gaddaa kee mago kee geeri cisab maybalaalaqa bicsaanam faxximta

61) Geeri taama miraacissa maroh adoytit

1. Luulâ taamah eglak taama miraccissa marok geeri adoytit amolladi modod ken dooraah, amottabi keenik taama miraacissa maro akkele
2. Ummaan taama miraacissa maroh abtootaa kee edde cabob missah yangalen missah tan xogolo lon
3. Ummaan taama miraacissa maroh adoytit akah lennaah edde xintal tan ossotina taamak geeri nali maro miraacisan.
4. Geeri taama miraacissa maro keenih tacee taamoomi abelon.

62. Lowsis maroh adoytih dooroh magdo, amottabeyna wagittaama

1. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 36 elle ta innal anuk luulâ taamah eglak lowsis maroh adoytit dooro, magdo, amo elle gacseyna, taamah uddur wagsiisak ossotinah ciggiltam aallele.

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት የሂሳብ ሰነዶችን እና ሌሎች መዛግብትን አግባብ ያለው ባለስልጠና በሚመራው መንገድ መያዝ አለበት፤

4) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሂሳብ ከተዘጋ በኋላ በተቻለ ፍጥነት የሂሳብ መዛግብት፣ ትርፍ እና ኪሳራ ሂሳብ፣ ሀብትና ዕዳ እና ሌሎች የሂሳብ መግለጫዎችን በየጊዜው ማዘጋጀት አለበት።

61. ሌሎች የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሌሎች የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት በጠቅላላ ጉባዔ የሚመረጡ ሲሆን ተጠሪነታቸው ለኅብረት ሥራ ማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ ነው፤
- 2) በማንኛውም የሥራ አመራር ኮሚቴ ተግባራት እና ውሳኔ አሰጣጥ ውስጥ ከሌሎች የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት በእኩል የመሳተፍ ድምፅ አላቸው።
- 3) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ አባል በተጨማሪ በመተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት የአንድ ንዑስ ኮሚቴ ሰብሰቢ ሆኖ ኃላፊነቱን ይወጣል።
- 4) በሥራ አመራር ኮሚቴ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራትን ያከናውናል።

62. የቁጥጥር ኮሚቴ አባል ምርጫ መስፈርት፣ ተጠሪነት

- 1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 36 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የቁጥጥር ኮሚቴ አባላት ምርጫ መስፈርት፣ ተጠሪነት እና የሥራ ዘመን ላይ በተጨማሪነት የሚከተሉት ያካትታል፤

- a) Lowsis maroh adoytit luulah eglah adoytit yakkeenim faxximta
- b) Luulâ tamah eglah edde xintal tan adoytit dirki kibam faxximta
- c) Kaah yeceen qaaqa meqennal yagdubeeh, sinaamat bicak taamitaa num takkemi
- d) Meqem kaban le num takkeemi
- e) Tahak afal qamal umaanel, aamanti sinnâ baatilih malkitime num akke waytay

- 2. Ken edde xin madqal amolladi mododul amottinah lowsis maro aallele
- 3. Ummaan luulâ taamah egla 3-5 yakke adoytit le lowsis maro aallele
- 4. Cubewayni sababah adoytiinuk yawaquwaa adoytih foxok culuwa inki adoyta naharal elle amolladi mododul dooranam bieta.
- 5. Lowsis maro miracaay, kutbe abe kee adoyta aalle le .

63. Lowsis maroh abtoo kee qaaqa

- 1. Luulâ taamah eglaalih kuktih ixximak 985/2009 maasayya 37 tanim elle anuk ummaan luulâ taamah eglah lowsis maro ossotinah ciggilta abtoo kee qaaqa aallele

- ሀ) የቁጥጥር ኮሚቴ አባላት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል መሆን ይኖርባቸዋል።
- ለ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደርያ ደንብ ውስጥ የተጠቀሱትን የአባልነት ግዴታዎች በብቃት የሚወጣ፤
- ሐ) የተሰጠውን ኃላፊነት በአግባቡ ተግባብቶ እና ተባብሮ በመስራት መወጣት የሚችል፤

- መ) መልካም ስነ-ምግባርና ተቆርቋሪነት ያለው፤
- ሠ) ቀደም ሲል በምግባረ ብልሽነት ወይም በእምነት ማጉደል ወንጀል ከስ የሌለበት፤

- 2) በመተዳደርያ ደንባቸው ተጠሪነቱ ለጠቅላላ ጉባኤ የሆነ የቁጥጥር ኮሚቴ ይኖረዋል።
- 3) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር 3 ወይም 5 አባላት ያሉት የቁጥጥር ኮሚቴ ይኖረዋል።
- 4) ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ከኃላፊነታቸው የሚለቁ አባላትን የሚተካ ተጠባባቂ እንደ የኮሚቴ አባል በጠቅላላ ጉባኤ ማስመረጥ ይቻላል።
- 5) የቁጥጥር ኮሚቴ ሰብሳቢ፣ ፀሐፊና አባል ይኖሩታል፤

63. የቁጥጥር ኮሚቴ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 37 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የቁጥጥር ኮሚቴ በተጨማሪነት የሚከተሉትን ተግባርና ኃላፊነት ያካትታል፤

- a) Luulâ taamah eglâ wagitta caaggiidal lowsîs maroh kuboxul ajanxah ugusak caagid fokkaaqaan. Massoyseh meqe edde cabol qangarah hinnay kutbeh taama miraacissa maroh yaysixxigen
  - b) Taama gexsee kee taamah exxaaxih abbobti qaaqak yawqeenik waytam kattaatan
  - c) Taama miraacissa maro baxaabaxsa le xagooralluk aban ambalal kee tubicitte amolladi modod edde cabok ugutak tekkek waytam yasmite
2. Aamanti le cisab kee luulah eglah ikoytaa kee magooga meqe gurrall aysaqarruk akah daffeysan innah aban

64) Luulâ taamah eglak lowsîs maroh gaaboyses abtoo kee qaaqa

- 1. Luulah eglak lowsîs maroh gaaboyses amolladi marol doorima, amo elle kaak taduum amolladi mododo keek lowsîs maro.
- 2. Luulâ taamah eglalah kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 37 kee ta maasayyak 53(1) madqeenim elle anuk lowsîs maroh gaaboyses ciggilta abtoo kee qaaqa aalle le
  - a) Taama miraacissa maroh daffeysat geytimak xongolo aalle kal mabla yaceeh. Edde caboh takke mabla yaceeh

ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን በሚመለከቱ ጉዳዮች በቁጥጥር ኮሚቴ ስብሰባዎች ላይ በአጀንዳ መልክ በማንሳት ጉዳዩን ይመረምራል፤ ማስተካከያ እንዲደረግባቸው የውሳኔ ሃሳብ በቃል ወይም በጽሁፍ ለሥራ አመራር ኮሚቴ ያሳውቃል።

ለ) ስራ አስኪያጅ እና የሥራ ክፍል ኃላፊዎች ሥራቸውን በኃላፊነት እና በተጠያቂነት መወጣታቸውን ይከታተላል፤

ሐ) የሥራ አመራር ኮሚቴ ከተለያዩ አካላት ጋር የሚያደርጋቸውን ውሎችና ስምምነቶች በጠቅላላ ጉባዔ ውሳኔና በመተዳደሪያ ደንብ መሠረት መሆኑን ያረጋግጣል።

2) ተዓማኒና ትክክለኛ ሂሳቦች እና የሀብረት ሥራ ማህበሩ ንብረቶች እና ለዳዎች ትክክለኛ መዝገብ እንዲይዝ ወይም እንዲቀመጥ ማድረግ፤

64. የኅብረት ሥራ ማህበር የቁጥጥር ኮሚቴ ስብሰባ ተግባር እና ኃላፊነት

1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የቁጥጥር ኮሚቴ ስብሰባ በጠቅላላ ጉባዔ አባላት በቀጥታ የሚመረጥ ሲሆን ተጠሪነቱም ለጠቅላላ ጉባዔ እና ለቁጥጥር ኮሚቴ ነው።

2) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 37 እና በዚህ አንቀጽ አንቀጽ 53 ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የቁጥጥር ኮሚቴ ስብሰባ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፤

ሀ) በስራ አመራር ኮሚቴ ስብሰባዎች ላይ በመገኘት ያለድምፅ የውሳኔ ሃሳቦችን ይሰጣል፤

b) Egla wagitta caagiida taama miraacissa maroh daffeynal ajanxa takke innah aba

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን በሚመለከቱ ጉዳዮች በስራ አመራር ኮሚቴ ስብሰባዎች ላይ እጅግ ሆነው እንዲነሱ ጥረት ያደርጋል።

c) Taama miraacissa maroh daffeynal ugsah yan malooli yayqarreenuh

ሐ) በስራ አመራር ኮሚቴ ስብሰባዎች ላይ የሚያነሳቸው ሃሳቦች በቃለ-ጉባኤ መዝገብ ላይ ይመዘገባሉ፤

d) Taama miraacissa maroh daffeynal ugutte ajanxaa kee edde cabeenim gabbaaqu lowsish maroh gaaboyinal gabbaaqah

መ) በስራ አመራር ኮሚቴ ስብሰባዎች ላይ የተነሱ እጅግዎች እና የተደረሰባቸውን ውሳኔዎች ሪፖርት በቁጥጥር ኮሚቴ መደበኛ ስብሰባዎች ላይ ለሌሎች የቁጥጥር ኮሚቴ አባላት ያቀርባል፤

e) Lowsish maro katattam faxximta taamoomih taddiira ayyaaquuk kattaatah. Lowsish aba, tambulle boohaahi tenek taama miraacissa maroh afah kee kutbeh warsa yaysixxige

ሠ) የቁጥጥር ኮሚቴ ከትትል ሊደረግባቸው የሚገባቸውን ሥራዎች ፕሮግራም በማውጣት ከትትልና ቁጥጥር ያደረጋል፤ የታዩ ክፍተቶች ለስራ አመራር ኮሚቴ በቃልና በጽሁፍ ያሳውቃል።

f) Geeri amolladi modod kattaata akak iyye ossotina taamoomi abele

ረ) ሌሎች በጠቅላላ ጉባኤ ከትትል እንዲያደርግ የተሰጠውን ተጨማሪ ሥራ ያከናውናል።

65) Geeri nali maroorak adoytit dooroh magdo, amottiniinu

65. ስለሌሎች የንዑሳን ኮሚቴ አባላት ምርጫ መስፈርት፣ ተጠሪነት

1. Luulá taama eglalih kuktih ixximak 985/2009 maasayya 38 tanim elle anuk umman luulá taamah eglak nali maroora ossotinah ciggilta maqdooda aalle le.

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 38 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የንዑሳን ኮሚቴዎች በተጨማሪነት የሚከተሉትን መስፈርት ያካትታል፤

a) Nali maroh adoytit eglah adoytiitiy adoytiini dirki kibta yakkeenimi

ሀ) የንዑሳን ኮሚቴዎች አባላት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል የሆኑና የአባልነት ግዴታቸውን የሚወጡ፤

b) Elle yeeceen qaaqa sinam lih bica num tikki iyyeh cattimakk taamituh bicsite

ለ) የተሰጠውን ኃላፊነት ተግባብቶ እና ተባብሮ ለመስራት ዝግጁ የሆነ፤

- c) Sinam catuh kaxxa fayxi leeh, caalat meqe num yakkem
- d) Edde doorime maroh caagidik axmaq leeh, abak raag lem faxximta
- e) Dagnal yaktubeh yakriye num yakkeemi

2. Luulah eglala xissa nali maroora ken eglah qaynat kee caalat elle faxah yan innal sinni edde xintak uguta xissimtaama

3. Ummaan luulah taamah eglak taama miraacissa maroh adoytit saqalak kalih mari inkih nali maroh gaaboyseenitih yanin

4. Luulâ taamah eglak edde xintak ugutak xissimta nali maro, 3 matamagga

5. Kulli nali maro kutbe abe kee gaaboyse kee adoyta le

6. Luulah eglah edde xintat cubeween sababah taama cabta adoytiitih foxok culsoonuwaan inki maroh adoyta amolladi mododul dorsiiisaanam duudaanah.

7. Cubewaak sugen sababah nali maroh adoyti katek, naharal elle foxo qambaaleh dooren adoyti foxot sugam dibuk inki doorah udduru

66) Nali maroh reeda kee abto

- 1. Ummaan luula taamah eglak nali maroora ken edde xintih madqal elle tan ennal anuk ciggilita abtootaa kee qaaqa aalle lon

ሐ) ሰዎችን ለመርዳት ፅኑ ፍላጎትና መልካም ስነ-ምግባር ያለው፤

መ) በተመረጠበት የንዑስ ኮሚቴ ውስጥ በቂ ግንዛቤና ልምድ ያለው፤

ሠ) ቢያንስ ማክብብና መጻፍ የሚችል፤

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚያቋቁሟቸው ንዑስ ኮሚቴዎች እንደየኅብረት ሥራ ማህበራቱ ዓይነትና ባህሪያት እንዲሁም በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወሰኑት መሠረት ይሆናል።

3) በማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ሊቀ-መንበሩን ሳይጨምር የእያንዳንዱ የንዑስ ኮሚቴ ሰብሳቢዎች ይሆናሉ።

4) ማንኛውም የንዑስ ኮሚቴ አባላት በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት ቁጥራቸው ከ 3 ያልበለጡ የተለያዩ ተግባርና ኃላፊነት ያላቸው ንዑስ ኮሚቴዎች ይኖሩታል፤

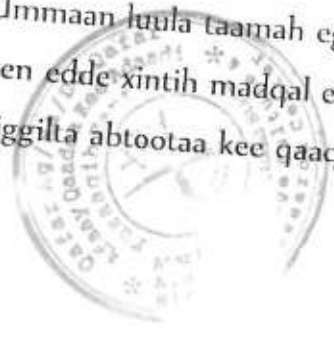
5) እያንዳንዱ የንዑስ ኮሚቴዎች ሰብሳቢ፣ ፀሐፊና አባል ይኖሩታል፤

6) በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ውስጥ ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ከኃላፊነታቸው የሚለቁ አባላትን የሚተካ ተጠባባቂ እንደ የኮሚቴ አባል በጠቅላላ ጉባዔ ማስመረጥ ይቻላል።

7) ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት የንዑስ ኮሚቴ አባላት ሲጓደሉ በተጠባባቂነት የተመረጠ ማንኛውም ግለሰብ ሊታካ የሚችለው ለእንደ የምርጫ ዘመን ብቻ ይሆናል።

66. የንዑስ ኮሚቴ ሥልጣንና ተግባር

- 1) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የንዑስ ኮሚቴዎች በመተዳደሪያ ደንባቸው የሚወሰኑት እንደተጠበቀ ሆኖ በዋናነት የሚከተሉትን ተግባርና ኃላፊነት ይኖራቸዋል፤

a) Edde xintaa kee adda xintol nali maroorah tomcowwe abtootaa kee qaaqa yagduben

b) Luulâ taamah eglak nali maroh ekraaro bicsan, taama miraacissa maroh gabat faaticisan.

c) Ekraarok ugutak taamâ taddiiraa kee raatibik yan koboxuh uddur yargiqeen

d) Nali marok taamâ loftil tontocowwi taama miraacissa maroh mabloomi kee taama miracsentittel walalak abinal asisan

e) Nali marok taamah angagoyyaa kee garayteh tan gibdaabinitte taama miraacisse maroh gabbaaqu xayyoosan

f) Nali maroh daffeynaanil ugutta takkusaasi, nali maroh guuma yaysaqarren

g) Geeri taama miraacissa maroh adoytit tacee taamoomi ossotinah abelon

2. Luulâ taamah eglak taamâ qamal kee taamâ baarissok ugutak, taama miraacissa maroh adoytit kulli nali maroh miraacih yanin

ሀ) በመተዳደሪያ ደንብና በውስጥ ደንብ ውስጥ ለንዑስ ኮሚቴው የተሠጡትን ተግባርና ኃላፊነት ያከናውናል።

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የንዑስ ኮሚቴ የሥራ ዕቅድ ያዘጋጃል፤ ለስራ አመራር ኮሚቴ ያጸድቃል።

ሐ) በዕቅዱ መሠረት የሥራው መርሃ ግብር እና የመደበኛ ስብሰባ ጊዜው ይወስናል፤ ለስራ አመራር ኮሚቴ ያሳውቃል።

መ) በንዑስ ኮሚቴው የሥራ ድርሻ ላይ የተሰጡ የሥራ አመራር ኮሚቴ አስተያየቶችን እና የሥራ መመሪያዎችን በመወያየት ተግባራዊ ያደርጋል።

ሠ) የንዑስ ኮሚቴውን የሥራ እንቅስቃሴና ያጋጠሙ ማንቆዎችን ለስራ አመራር ኮሚቴ ሪፖርት ያቀርባል፤

ረ) በንዑስ ኮሚቴ ስብሰባዎች ላይ የሚነሱ ሃሳቦች በንዑስ ኮሚቴው ቃለ-ጉባኤ መዘገብ ላይ ይመዘገባል፤

ሰ) ሌሎች በስራ አመራር ኮሚቴ አባላት የሚሰጡ ስራዎችን በተጨማሪነት ያከናውናል።

2) እንደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ሥራ ባህሪና የሥራ ስፋት የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት እያንዳንዳቸው የንዑስ ኮሚቴዎችን በሰብሳቢነት ይመራሉ፤

**67) Taama miraacissa maro hinnay lowsis
maro hinnay nali maroh adoytitik
qaaqak elle diiriyana gurra**

1. Ummaan maroh doorime adoyti cubewayni sabab kaat boodek adoytiinuh cabam faxek taama miraacissa hinnay lowsis maro hinnay nali maroh assabalta xayyoysam faxximta.
2. Taama miraacissa hinnay lowsis maro hinnay nali maro essero edde xayyoysen 30 ayroh addat kutbeh xayyoysaanam faxximta
3. Ummaan maroh adoyti luulah eglah edde xinta sadda taamat asék amottinah kaak tan taama miraacissa maro hinnay lowsis maro hinnay nali marok solo kaat gacak amolladi mododuh edde caboh xayyowe
4. Deedala adoyti yenek akah deedalam asmatuk afal elle dooren foxo qambale edde cula woo foxot
5. Foxot culak taamitak suge adoyti hinnay foxo qambaale aallewaa kee qusubih doorimam faxximek liggidi raatib daffaynal taama gabbaaqi xayyoowak qusuba maroh adoyti akah doorima innah aba.
6. Inki maroh adoyti sittalakleh 3 daffeynak raaqek issi labbataak cabe num diqsitaah foxo qambaale kay foxot culsan.

**67. የሥራ አመራር ኮሚቴ ወይም ቁጥጥር ኮሚቴ
ወይም ንዑስ ኮሚቴ አባላትን ከኃላፊነት
ስለመሰናበት**

- 1) ማንኛውም የኮሚቴ ተመራጭ ከአቅም በላይ የሆነ ችግር ሲያጋጥመው ከኮሚቴ አባልነት ለመሰናበት ከፊልገ ለሥራ አመራር ወይም ቁጥጥር ኮሚቴ ወይም ንዑስ ኮሚቴ ማመልከቻ ማቅረብ አለበት፤
- 2) የሥራ አመራር ወይም የቁጥጥር ኮሚቴ ወይም ንዑስ ኮሚቴ ጥያቄው በቀረበ በ30 ቀናት ውስጥ በጸሁፍ መልስ መስጠት ይኖርበታል፤
- 3) ማንኛውም የኮሚቴ ተመራጭ የጎበረት ሥራ ማህበሩን ደንብ የሚጻፈ ደርጊት ከፈጸመ ተጠሪ በሆነበት በሥራ አመራር ወይም በቁጥጥር ኮሚቴ ወይም በንዑስ ኮሚቴ ከሥራው ታግዶ ለጠቅላላ ጉባዔ ቀርቦ ውሳኔ እንዲቀርብ ይደረጋል።
- 4) የተጓደሉ የኮሚቴ አባል የተጓደለበትን ምክንያት እና ቀድሞ በጠቅላላ ጉባዔ ምርጫ በተጠባባቂነት ከተመረጡ የኮሚቴ አባላት ይተካል።
- 5) በተተኪነት ሲሰሩ የቆዩትን የኮሚቴ አባላት ወይም ቀድሞ ተተኪ የሌለውና አዲስ ሊመረጥ የሚገባው ከሆነ በዓመታዊ የመደበኛ ስብሰባ የሥራ ሪፖርት ይቀርባል አዲስ የኮሚቴ አባል እንዲመረጥ ይደረጋል።
- 6) አንድ የኮሚቴ አባል ካለ በቂ ምክንያት ለሦስት ተከታታይ ጊዜ ካልተገኘ ከኮሚቴ አባልነቱ በራሱ ፈቃድ እንደተሰናበተ ተቆጥሮ በቦታው በተጠባባቂነት ቀድሞ በጠቅላላ ጉባዔ በተመረጡ አባላት የሚተካ ይሆናል። የጠቅላላ ጉባዔ እንዲያውቀው ይደረጋል።

7. Taama miraacissa maro hinnay lowsis maro hinnay nali maro foxo teelleeh woo foxot gaca foxo qambaale ane wayya heek amollodi modod qambaale kal adoytiitik nagay yangayye num elle sugah awlisak tamsiisaanam xiqqimtah, takkay immay inki liggidak biso awliinol taamitam ma duuda
8. Cubewaak sugen caalat yoobokeymih taagah awlisen adoytih caagid amolladi modod akah yaaxige innah aban elle awlisan gurri edde xintal yan.

7) የተጓደሉ የሥራ አመራር ኮሚቴ ወይም ቁጥጥር ኮሚቴ ወይም ንዑስ ኮሚቴ ከተጠባባቂ አባላት ተከቶ ማሰራት የማይቻል ሆኖ ሲገኝ ወይም የሚተካ ሰው የማይኖር ሆኖ ሲገኝ የጠቅላላ ጉባኤ ስብሰባ ሳይጠበቅ ከአባላት ውስጥ የተሻለ እንቅስቃሴ ያለውን በጊዜያዊነት ወክሎ ሊያሰራ ይችላል። ሆኖም ከአንድ አመት በላይ ተወክሎ መሰራት አይቻልም።

8) ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ከአባላት መካከል ስለተወከለው አባል የጠቅላላ ጉባኤ እንዲያውቀው ይደረጋል። ስለ አወካክሉ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ የሚገለጹ ይሆናል።

68. Taama gexse elle tamlisan inna, kay abtoo kee qaaqa

1. Luulâ taamah eglalah kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 39 tanim anuk ummaan luulâ taamah eglah taama gexse ciggilta abtoota ossotinah le
  - a) Amolladi modod kee taama miraacissa maroh amrik ugutak luula taamah eglak istraatejik ekraaroo kee bajet qagunta bicsah.
  - b) Ekraaro amolladi mododul faaticisimteek geera kah yibbixxen waktii kee bajetit yagdube.
  - c) Abuwaa taamoomi edde xinti madqaa kee taama rooroh addat haysiisa
  - d) Amolladi modod bajet idnissek ixxiga lee xiqto le mihrat leela tamlisa

68. የስራ አስኪያጅ አቀጣጠር፣ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር አንቀፅ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ስራ አስኪያጅ በተጨማሪ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነቶች ይኖሩታል፤
  - ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ እና የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚሰጠውን አመራር መሠረት በማድረግ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ረቂቅ ስትራቴጂክ ዕቅድና በጀት እንዲሁም ዓመታዊ ዕቅድ ያዘጋጃል።
  - ለ) ዕቅዱ በጠቅላላ ጉባኤ ሲጸድቅ በተያዘለት ጊዜና በጀት ይፈፅማል። ያስፈፅማል።
  - ሐ) የሚያከናውናቸው ተግባራት በመተዳደሪያ ደንብ እና በስራ ዝርዝር ውስጥ እንዲካተት ያደርጋል።
  - መ) በጠቅላላ ጉባኤ በጀት ሲፈቀድለት በቂ ዕውቀትና ክህሎት ያላቸውን ባለሙያዎች ይቀጥራል።

- e) Tamliseh yan taameynit bicsah yan taama rorsak ugutak sinni qaaqak yawqeenik waytam yasmiteh
- f) Luulah eglah farmok ugutak meqem kaban qamalih miracsenta bicisak abinal akah assan innah aba
- g) Taama miraacissa maroh addal xongolo maleh yangaleh, mihratli acayuk yen maybalaalaqa yacee
- h) Luulah taamah eglah adoytiitih fanat xoqoysi sittin way culaamak meqe abni siirat fidsele mihrat qokol abele
- i) Aamanti le wakti oytittey aggiriqqe sinni wagiitah yan xagarah tatrusaamih dirki kaal tan.
- j) Amolladi mododul xayyowwe iroo kee adda ooxitih gabbaaquk mabloomi gaaboysak massos faxxam akah massoyta innah aba.
- k) Luulâ taamah eglah adoytit akke waa marat aba angaaraw baxsa le gurrall oytih yabbixem faxximta
- l) Adoyti yiimi (yiikoyta) akah itta innah ekraarisa taamita
- m) Yayse angagoyya abte adoytit akah ilsitta innah gita bicisak mabla miraacissa maroh xayyoysa idnisan waqdi taamal asisa
- n) Istiratejik abtootah agdaabe, faynansi maqar kee xiinnisoh abtoota aamanti le gurrall kutbeh adoytiitih inkih akah gufta innah absiisa

ሠ) የቀጠራቸው ባለሙያዎች በሚያዘጋጅው የስራ ዝርዝር መሠረት ኃላፊነታቸውን እየተወጡ መሆኑን ያረጋግጣል።

ረ) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ተልዕኮ እንግር የሥነ-ምግባር ባህሪያት መመሪያ በማዘጋጀት ተግባራዊ እንዲሆን ያደርጋል፤

ሰ) የስራ አመራር ኮሚቴ ሰብሰባ ላይ ያለ ድምፅ በመሳተፍ ሙያዊ ማብራሪያ ይሰጣል።

ሸ) በኅብረት ሥራ ማህበር አባላት መካከል የጥቅም ግጭት ሊያስነሱ የሚችሉ ጉዳዮች አሰራር እንዲዘረጋ ሙያዊ ድጋፍ ይሰጣል፤

ቀ) ወቅታዊ፣ አስተማማኝና ተከታታይነት ያለው መረጃ ለሚመለከታቸው አካላት የመስጠት ግዴታ አለበት።

በ) የጠቅላላ ጉባዔ ላይ የቀረቡ የውስጥ እና የውጭ አዲት ሪፖርት አስተያየቶችን በማሰባሰብ ቀጣይ ማስተካከያ እንዲደረግባቸው ያደርጋል።

ተ) ኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ካልሆኑ ሌሎች አካላት ጋር የሚያደርጋቸውን የሥራ እንቅስቃሴ በተለየ ሁኔታ መረጃ መያዝ ይጠበቅበታል፤

ቸ) የአባላትን የባለቤትነት ስሜት የሚያሳድጉ ተግባራትን አቅዶ መስራት ይኖርበታል፤

ካ) የተሻለ ተሳትፎ ላደረጉ አባላት ማበረታቻ የሚያገኙበትን አሰራር እንዲዘረጉ ሃሳቡን ለሥራ አመራር ኮሚቴ ያቀርባል። ሰፊቀድ ሥራ ላይ ያውላል።

ኘ) የስትራቴጂካዊ የተግባራት አፈፃፀም፣ የፋይናንስ ቁመና እና አስተዳደራዊ ክንውኖች ተአማኒነቱን በጠበቀ ሁኔታ በፅሁፍ ለአባላት እንዲደርስ ያደርጋል፤

o) Luulah eglā wagsiisak amolladi maybalaalaqa adoytiitih aba

p) Adda lowsīs aysuk akah yayse innah cato takke oytitte lowsīs maroh xayyoysak abni foxooxay tambulleh iyya alfimtuh celta qokol aba.

q) Maxxat meqe taama gabbaaquu kee faynansi maybalaalaqa taama miraacissa maroh, lowsīs maroh kee wagiita doolat xagarah waktil xayyoysa

r) Eglak kulli ayroh taama tasgayye taamah exxah abbobtih tamlisan mihrat leelah, faxximtam cubbusak xayyoysa. ldnisah waqdi taamaynit xiinissoh miracsenta elle itta innal tamlisah

s) Taamah exxah abbobtih kee tamlisen mihrat leelah matteebanni dudday leh iyyat xoqoysimak ayro taamah rorsah lofti keenih bicsa agdaabe keenit kattaatah agaarah.

2. Luulah eglā ciggiila saqal exxah abbobtii kee geeri taamaynit kee mihrat leela tamlisso, liisiyyo, faxximta barittô caddo faxxiima abak raag, ken abtoo kee qaaqa, taamal sugaanah gide sahdayi caylih xiinissoo kee daddoosih miracsentak ugutak tekkek waytam diggoysa

3. Luulah eglak yontocowwe baxsa le edde cabok teneh akkewaytek taama miracisso maro adoyti, hinnay borxi adoyti hinnay taameynak xayi ramad ummaan luula taamah eglah addat ma tamlima.

አ) ስለ ኅብረት ሥራ ማህበሩ አጠቃላይ እንቅስቃሴ ለአባላት ገለፃ ያደርጋል፤

ከ) የውስጥ ቁጥጥሩ እንዲሻሻል የሚረዱ መረጃዎችን ለቁጥጥር ኮሚቴ አባላት በማቅረብ የሚታዩ የአሰራር ክፍተቶች መፍታት እንዲቻል ተገቢውን እገዛ ይሰጣል።

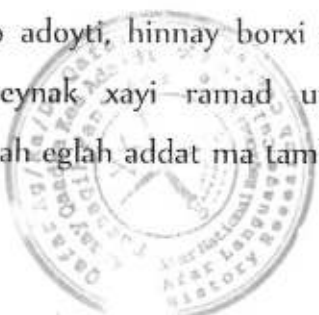
ወ) ጥራቱን የጠበቀ የሥራ ሪፖርት እና የፋይናንስ መግለጫ ለሥራ አመራር ኮሚቴ፣ ለቁጥጥር ኮሚቴና ለግባብ ላለው ባለስልጣን በጥራት፣ በጊዜ፣ በመጠን ያቀርባል።

ዘ) የማህበሩን የዕለት ተዕለት ሥራ የሚያንቀሳቅሱ የሥራ ክፍል ኃላፊዎች እና ተቀጣሪ ባለሙያዎች እንደ አስፈላጊነቱ አጥንቶ ያቀርባል፤ ሲፈቀድ በሠራተኛ አስተዳደር መመሪያ መሠረት ቅጥር ይፈፀማል።

ዘ) ለሥራ ክፍል ኃላፊዎች እና ቅጥር ባለሙያዎች ቴክኒካዊ ብቃቱን ተጠቅሞ የዕለት ተዕለት ተግባራትን መሠረት ዝርዝር የስራ ድርሻ ያወጣል፤ አፈጻጸማቸውንም በየጊዜው ይገመግማል ወይም እንዲገመገም ያደርጋል፤

2) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የምክትል ስራ አስኪያጅ፣ የክፍል ኃላፊዎች እንዲሁም ሌሎች የቅጥር ሠራተኞች ወይም ባለሙያዎች አቀጣጠር፣ ምልመላ፣ ተፈላጊ የትምህርት ዝግጅት፣ የትምህርት ደረጃ፣ ተፈላጊ የስራ ልምድ፣ ሥልጣንና ተግባራቸው እንዲሁም የሥራ ዘመናቸውን በሚወጣው የሰው ኃይል አስተዳደርና ልማት መመሪያ መሠረት መፈፀሙን ያረጋግጣል።

3) በኅብረት ሥራ ማህበሩ በሰጠው ልዩ ውሳኔ ካልሆነ በስተቀር የሥራ አመራር ኮሚቴ ወይም ቦርድ አባል ወይም የቅጥር ሰራተኛ የቅርብ ዘመድ የሆነ ሰው በማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ አይቀጠርም ወይም አይሾምም፤

69) Taamah exxah saqolti kee tamleynit tamliisoo kee xiinisso

Luulâ taamah eglalik taameynit elle tamliisan inna kee xiinisan inni luulâ taamah eglak sahdayi caylih xiinisso kee daddoosih miracsental elle tan innal yagdubeenim akkuk ciggilta abtoo kee qaaqa alle lon

1. Tamlisen taamaynit luulâ taamah eglak matteebinnaa kee xiinisso taama aban.
2. Sissin mihrat kee caddo le tamlisen taameynit loonuh yanin xiqtoo kee ixxiga taamat qangeegissi heelon
3. Adoytit ixxi yammaguh taamitan, yaylemmen saamitte wakti akah tambaxe innah aban.
4. Adoytiitik addâ kappital sinnih adoytit gabat akah dadla innah aban
5. Qadaagah oytitte gorrisak meqennah massoysak luula eglah adoytit inkih woo xaagi akah gufa innah aban
6. Tamlisen taameynit eglak oytitte digga haak ayfaf yaceen
7. Eglak cisab qasrisak, cisab kulli ayro yayseqarren, kulli alsal alifak meqennal abbaxuk ooxit taamah bicat sugan

69. የሥራ ክፍል ኃላፊዎች እና ቅጥር ሠራተኞች አቀጣጠርና አስተዳደር

የኅብረት ሥራ ማህበራት የቅጥር ሠራተኞች አቀጣጠርና አስተዳደር በኅብረት ሥራ ማህበሩ የሰው ኃይል አስተዳደርና ልማት መመሪያ መሰረት የሚፈጸም ሆኖ የሚከተሉት ተግባርና ሃላፊነቶች ይኖሩታል፡-

- 1) የቅጥር ሠራተኞች የኅብረት ሥራ ማህበሩን ቴክኒካዊና አስተዳደራዊ ስራዎች ይሰራሉ፤
- 2) የተለያዩ ሙያና ደረጃ ያላቸው የቅጥር ሰራተኞች ያላቸውን ክህሎትና እውቀት አሟጦ መጠቀም፤
- 3) የአባላት ቁጥር እንዲያደግ ተግቶ መስራት፤ የተሸጡ እጣዎች በወቅቱ እንዲያልቁ መስራት፤
- 4) አባላት የውስጥ የካፒታል አቅም በራሳቸው በአባላት እንዲያደግ ማድረግ፤
- 5) የገበያ መረጃዎችን በመፈለግና በሚገባ በማደራጀት ለኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት ተደራሽ ማድረግ፤
- 6) የቅጥር ሰራተኞች የኅብረት ሥራ ማህበሩ መረጃ በሚገባ በመያዝ አገልግሎት መስጠት፤
- 7) የኅብረት ሥራ ማህበሩ በዘመናዊ የሂሳብ አያያዝ በመጠቀም ሂሳብ በየአለቱ መመዝገብ፤ በየወሩ መዝጋትና በሚገባ በመያዝ ለአዲት ዝግጁ ማድረግ፤

8. Adoytitik maddur gabat agle dadlisak
xoqoysi leela ken aban
9. Ta eгла kulli adoytuh im kinnim
aamanuk inki intit wagitak qadlik yan
gital ayfaf yaceenimi
10. Luulah eglak baxaabaxsa le addah
abinitte digga luk aaxaguk kee
assakaxxuk taamitan
11. Luulâ taamah eglah madma, adoytit
fayxi tonnaah miraacinni edde cabooba
nagay axmiquk, buttiinul taamitaanama.
12. Eglak taamah angagoyya wagsiisak
miraacisa xagar, tagdube gabaa kee lofti
leela faxxiima qokol kee cato abtuh
gabbaaquu kee oyti gufsaanama.
13. Eglak gaddaa kee iko meqennal dacrisak
alhumitte missah abbaxuk kee eglâ
madmaak iroh geeri xoqoysit akah ase
wayta innah aban
14. Adoytiitik gabat aglee kee xoqoysimiyyi
lofti akah dadla innah mirocti illuk
gacak maqar luk taamitaanama
15. Eгла dadal kee adoytit dadal kee
xoqoysimiyyi itta qeedaalak gexuh sinni
qaaqak yawqeenimi
16. Luulâ taamah eglah mirocti eгла ken im
kinnim, daga raqta lowsiiisa kinnoo-num
edde cabo tacayo kinnoo-num keenih
mihrat qokol keenim abaanama

- 8) ለአባላት ያላቸውን ኢኮኖሚያዊ ተሳትፎ በማሳደግ ተጠቃሚነታቸውን ማሳደግ፤
- 9) ሁሉንም አባላት ባለቤትነት በመቀበል በእኩል በማየትና ፍትሃዊ የሆነ አገልግሎት መስጠት፤
- 10) የኅብረት ሥራ ህግና የተለያዩ የውስጥ አሠራሮችን ጠንቅቆ በማወቅና አክብሮ መስራት፤
- 11) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ዓላማ፣ የአባላትን ፍላጎት እንዲሁም የአመራሩን ውሳኔዎች በአግባቡ በመረዳትና የቡድን ስሜት ፈጥሮ መስራት፤
- 12) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሥራ እንቅስቃሴዎች በተመለከተ አመራር አካሉ፣ አስፈጻሚና ባለድርሻ አካላት አስፈላጊውን ውሳኔ፣ ድጋፍና ዕዝ መስጠት እንዲችሉ ሪፖርትና መረጃዎችን ተደራሽ ማድረግ፤
- 13) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሃብትና ንብረትን በአግባቡ መጠበቅ፣ መረጃዎችን አደራጅቶ መያዝና ከማህበሩ ዓላማ ውጪ ለሌላ አገልግሎት እንዳይውል ማድረግ፤
- 14) የአባላት የተሳትፎና የተጠቃሚነት ድርሻቸው እንዲያደግ ከአመራር አካላት ጋር በመሆን ጠንክሮ መስራት፤
- 15) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ዕድገትና የአባላት ተጠቃሚነት ዕድገት ተጣጥሞ እንዲሄድ ሀላፊነታቸውን መወጣት፤
- 16) የኅብረት ሥራ ማህበር አመራር አካላትን ባለቤትነታቸውንና የበላይ ተቆጣጣሪነታቸውንና ውሳኔ ሰጭነታቸውን ዕውቅና በመስጠት በሙያ መደገፍ፤

17. Luulâ taamah eglah taama gexse taamita marah ken taamah qaaqa keenil tabisak esserime loonum kee ken taama baxissi heeh qaduk keenil tabisak taamitaanama.

Bacar^{heele} exxa

Luula taamah eglaalih xisoo kee abina yaysiiseenim kee caddo keenik baxisak qasrisaanama.

70) Luulâ taamah eglaalik xiso rekisso wagittaama

1. Luulâ taamah eglaali cubbusok ugutak ken dadalak, adoytit fayxik, doolat fayxi lofti leelâ fayxii kee wakti caalatak ugutak xisso rikisso fidsaanam duudaanah
2. Ummaan luulâ taamah eglah rekisso akah xissimte madmaa kee abto yagdaboonuh amolladi mododol mango xongolol faaticisenim yakkem faxximte
3. Ta miracsentak ugutak taamal asisan eglak xiso rekisso kulli caddol tan maroora taamah faxxu wayta mihrat leela addat leeh, miyyi miyyin gubat raaqam (amrih gubat raaqam) dagaak gubah hinnay gammih elle yanin inna yaybulleem faxximta
4. Luulâ taamah eglaali edde yufkunen taamah caalatak hinnay afaafayih caalatak ugutak hinnay gufeenih yanin dadal caddok ugutak xiso rekisso keenik kulli uddural wagitak yaysiiseenim

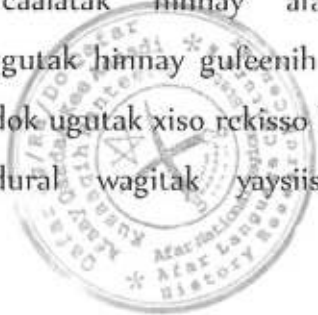
17. የኅብረት ሥራ ማህበር ሥራ አስኪያጆች ለቅጥር ሠራተኞች የሥራ የሃላፊነትና ተጠያቂነትን በግልፅ ለይቶ በመስጠት ማሰራት፤

ከፍል ስምንት

የኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት፣ አሰራር ማሻሻል እና በደረጃ በመለየት ማዘመን

70. ስለኅብረት ሥራ ማህበራት ድርጅታዊ መዋቅር፤

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበራት በጥናት ላይ በመመስረት ከአድገታቸው፣ ከአባላት፣ ለመንግስት፣ ከባለድርሻ አካላት ፍላጎት እንግር እና ከጊዜው ነባራዊ ሁኔታ በመነሳት መዋቅራዊ አደረጃጀታቸውን ሊዘረጉ ይችላሉ።
- 2) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር መዋቅራዊ አደረጃጀት የተቋቋመለትን ዓላማና ተግባር ለማሳካት የሚያስችልና በጠቅላላ ጉባዔ አባላት አብላጫ ድምፅ የጸደቀ መሆን ይኖርበታል።
- 3) መዘ.ሀ መመሪያ መሰረት ሥራ ላይ የሚውለው የኅብረት ሥራ ማህበሩ ድርጅታዊ መዋቅር በየደረጃው ያሉ ኮሚቴዎችንና ለሥራው የሚያስፈልጉ ባለሙያዎችን አጠናቅሮ የያዘ፣ የተጠሪነት እርከኖችንም ከላይ ወደ ታች ወይም ወደጎን የሚያሳይ ሊሆን ይችላል።
- 4) የኅብረት ሥራ ማህበራት እንደሚሰማሩበት የሥራ መስክ ወይም አገልግሎት ወይም እንደየዕድገት ደረጃቸው መሰረት ድርጅታዊ መዋቅራቸውን አስፈላጊነቱ በየጊዜው አየታየ ሊሻሻሉ ይችላሉ።

5. Luulâ taamah eglali farmo duudusak keenik qambalsima xalot faxxiima caddol geysiisoonuh xiso rekisso keenik

- a) Kabxah ixxigaa kee xiqtok ugtan
- b) Edde yufkunen taamah faacit kee adoytit kee lofti leela fayxi fanteyna abte
- c) Mihrat moddaqiinnu kee xiqto dudda xalootut axayuk geyan maysok ugutak
- d) Miraacisa marok miraacini doorii kee ken im kinnim diggoysak
- e) Tamlen taameynit luk xayii ikkeek angaarawuk sissik sarriimaane le xalot geysiisa

6. Luulâ taamah eglalih rekisso hirrig axcewaytaah, rekissô wilaq eeli heeh kulli marih giniyya kee ixxigâ tabsa ilsiiisam yakkem faxximta

7. Luulah eglak rekisso abtoo kee qaaqa, esserimiyya kee faaticisiyyi reeda miroctih kee taamita marah ken caddo yaceem takkem faxximta

8. Eglak rekisso, eglâ qaalaltaah, qaxmeqe ceelo takkuh, abtoota dudda leeh xiqto le barte caylih miraacinnul tagdubem xiqsiisam faxximta

9. Xisô rekisso tan taamah rorta faxxiima xiqto luk, taamoomi leh tan cemerraaku kee barittok loonuh gide luk tammoysak eglalik caddo qeedalissah yan sahdayti cayla xisaaman duudaanah

5) የኅብረት ሥራ ማህበራት ተልኢቸውን በማሳካት የሚጠበቅባቸውን ሁሉ አቀፍ ውጤት በሚፈለገው ደረጃ ማሳካት እንዲችሉ መዋቅራዊ አደረጃጀታቸው፤

- ሀ) የቢዝነስ አውቀትና ክህሎትን መሰረት ያደረገ፤
- ለ) የተሰማሩበተን የሰራ መስክ የሰራ ፍላጎት እና የአባላትን እና የባለድርሻ አካላትን ፍላጎት ማዕከል ያደረገ፤

ሐ) የሙያ ልሀቀትን፣ አውቀትና ክህሎትን ከውጤት ጋር ያስተሳሰረ እና ስኬትን መሰረት ያደረገ፤

መ) የአመራር አካላትን የመምራት ሚና እና ባለቤትነት የሚያረጋግጥ፤

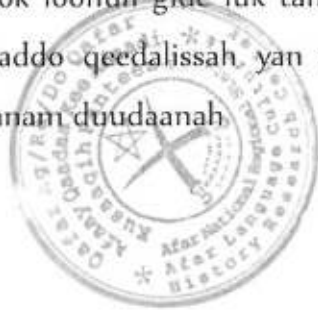
ሠ) ከቅጥር ሰራተኞች ጋር በቅርበት እየተገናኙ ፈጣንና ቀጣይነት ያለው ስኬት የሚያስመዘግብ፤

6) የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚኖራቸው አደረጃጀት ያልተንዛዛ መዋቅራዊ ሰንሰለት ኖሮት የሁሉንም አካላት ፈጠራ እና የዕውቀት ሽግግር የሚያበረታታ መሆን አለበት።

7) የኅብረት ሥራ ማህበራት መዋቅራዊ አደረጃጀት ተግባርና ኃላፊነት፣ ተጠያቂነት እና የመወሰን ስልጣንን ለአመራር አካላትና ለቅጥር ሠራተኞች እንደአግባቡ የሚሰጥ መሆን አለበት፤

8) መዋቅራዊ አደረጃጀቱ የኅብረት ሥራ ማህበራት ተወዳዳሪና አርአያ እንዲሆኑ ተግባርቻቸውን ብቃትና ክህሎት ባለው የተማረ የሰው ኃይልና አመራር መምራት አለባቸው፤

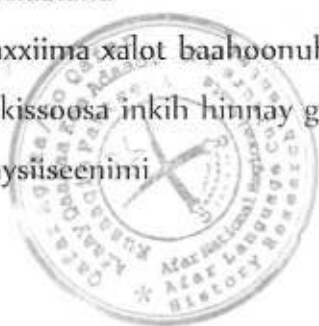
9) መዋቅራዊ አደረጃጀቱ ያለውን የሥራ ዝርዝር ከሚፈልገው የብቃት ክህሎት፣ ከስራዎች ውስብስብነት እና ካለው የትምህርት ዝግጅት ጋር በማጣጣም የኅብረት ሥራ ማህበራትን ደረጃ የሚመጥን የሰው ሃይል ማደራጀት ይችላሉ፤

- 10. Luulâ taamah eglaali xisok rekisso sahlisak hirigtam abak qasrisak intih tambulle agdaabee kee agdabisiyyi xiqtoh adafitte yafdigeenim faxximta.
- 11. Xisô rekissôh farmo yakkaqu duuda xiqtoo kee abak raage leeh niya meqe mihrat leela hirigak aysaaduk abaanam faxximta.
- 12. Luulâ taamah eglaali taaceh tan, investmenti, matteebanmu buqrek masaaniqih baritto kee ekistenshin aydakaakan taddiiraari miraacissaah, xiinissa, tonnah sissin cubbuso abta xisoosa ginaanam faxximta.

71) Luulâ taamah eglaalih xissoh maysaasa wagittaama

- 1. Luulah eglak farmo tangaddabuh xissô maysaasa hangissam;
  - a) Abtootaa kee tagdabô fanat maqar le angaaraw kee ogoysen taama ginoonu xiqsiisa xiso fidsaanama
  - b) Dago sahdayi caylat xalu meqe abtoy sitta waklissa abaanam faxximta
  - c) Taameynitik taama duddat xoqoysimak maxxat meqe, xaloot maqaane maqarroysa abina kattaatana
  - d) Faxxiima xalot baahoonuh, rikê raqle rekissoosa inkil hinjay garab akak yaysiiseenimi

- 10) የኅብረት ሥራ ማህበራት መዋቅራዊ አደረጃጀታቸውን ምቹ እና ሳቢ አድርገው በማዘመን የሚታዩ የመፈጸምና የማስፈጸም የአቅም ማጠናከሪያ መፍታት ይኖርበታል፤
- 11) መዋቅራዊ አደረጃጀት ተልዕኮ ሊሸከሙ የሚችሉ በቂ ችሎታ፣ ልምድ እና የሥራ ላይ ተነሳሽነት ያላቸውን ባለሙያዎች መሳብና ማቆየት የሚያስችል መሆን ይኖርበታል፤
- 12) ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚሰጧቸውን የኢንቨስትመንት፣ የሜካናይዜሽን፣ አግሮ-ኢንዱስትሪ እና የኅብረት ሥራ ኤክስፐንሽን፣ የትምህርትና ስልጠና ፕሮግራሞች የሚመሩ እና የሚያስተዳድሩ እንዲሁም የተለያዩ ጥናቶችን የሚያካሄዱ አደረጃጀቶች መፈጠር ይኖርበታል።

71. የኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት ስለማሻሻል፤

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ተልዕኮ ለማሳካት እንዲቻል የአደረጃጀት ማሻሻያው ትኩረት የሚያደርገው፤
- ሀ) በተግባራትና በፈጻሚዎች መካከል ጠንካራ ግንኙነትና ቅንጅታዊ አሰራር መፍጠር የሚያስችል ተቋማዊ አደረጃጀት መዘርጋት፤
- ለ) በትንሽ የሰው ኃይል ውጤታማ እና እርስ በርስ የሚመጋገቡ ተግባራትን ማከናወን የሚያስችል አሰራርን መከተል፤
- ሐ) የሰራተኞችን የስራ ክህሎት በአግባቡ በመጠቀም ጥራትና ውጤታማነትን የሚያጎለብት ዲፓርትመንትን መሰረት ያደረገ ዘዴን መጠቀም፤
- መ) የሚፈለገውን ውጤት ለማምጣት ውስንነት ያለባቸውን ድርጅታዊ መዋቅሮች ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል

2. Ummaan luulâ taamah egla fidisseh tan rekissoosah faxximta abtoo kee qaaqa baxsa luk daffeysaanam faxximta

72) Luulâ taamah eglaalik abini siiraat yaysiiseenim wagittaama

1. Luula taamah egla gufteh tan dadal caddok ugutak tanih tan abtootak tambulle ugxeera fokkaaqaq qusba qasri abto fan yaysiiseenim faxximta.
2. Luulâ taamah eglaalih radmoo kee farmok ugutak yabbixsime xalu geysiisa tayse miracsentitte madqooqi, addax into, aysaasuk taama bagul asisaanam faxximta.
3. Qaafiyat le luulâ taamah eglaali ginoonu xiqsiisa qusba abni siiratwa cubbussol baxisak fidsaanam faxximta.
4. Taamah exxaaxi, hortaati kee taameynit sitta yaxmiqe mara akkuk, tittak barta mara akkuk sitta gablusa mara ken abta taamâ siirat fidsaanam faxximta.
5. Adoytit faxah yan investment, matteebanni, buqrek sanaaqat kee buqreh ekistenshin ayfaf baar luk maxxat muquk elle duudusoonu xiqan taama siirat abnisaanam faxximta.

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ለዘረጋቸው ድርጅታዊ መዋቅሮች የሚያስፈልጉ ተግባርና ኃላፊነቶችን ለይቶ ማስቀመጥ ይኖርበታል።

72. የኅብረት ሥራ ማህበራት የአሰራር ስርዓት ስለማሻሻል፤

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከደረሰበት የአድገት ደረጃ አንጻር ያሉ አሰራሮች ላይ የታዩ ችግሮችን በጥናት ፈትሻ በአዳዲስ ዘመናዊ አሰራሮች ማሻሻል ይኖርበታል።
- 2) የኅብረት ሥራ ማህበራት መርህና ተልዕኮን መሰረት ያደረገ፣ ተጨባጭ ውጤትን የሚያሳካ፣ የተሻሉ መመሪያዎች፣ ደንቦች፣ ውስጠ ደንቦች፣ ማኑዋሎችን በማሻሻል ስራ ላይ ማዋል ይኖርበታል።
- 3) ጤናማ ኅብረት ሥራ ማህበራትን መፍጠር የሚያስችሉ አዳዲስ የአሰራር ስርዓቶችን በጥናት በመለየት መዘርጋት ይኖርበታል።
- 4) የስራ ክፍሎች፣ ቡድኖች እና ሠራተኞች እርስ በርስ የሚናበቡ፣ የሚቀናጁ፣ መማማርና የጋራ ዕድገትና ተጠቃሚነትን መርህ እንዲጎለግሉ የሚያደረጉ የአሰራር ስርዓቶችን መዘርጋት ይኖርበታል።
- 5) አባላት የሚፈልጉትን የተለያዩ የኢንቨስትመንት፣ የሜካናይዥን፣ አግሮ-ኢንዱስትሪ እና የግብርና ኤክስፐንሽን አገልግሎቶችን በስፋትና በጥራት ተደራሽ ለማድረግ የሚስፈልጉ የአሰራር ስርዓቶችን በመፈተሽ ተግባራዊ ማድረግ ይኖርበታል።

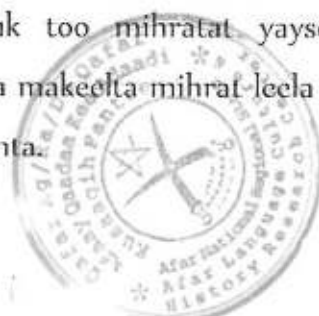

**73) Luulâtaamah eglaalik sahdayi gaddih
xiinissoo kee daddos maysaasa
wagittaama**

1. Luulâ taamah eglaalih abto kabxah
ixxiga luulâ taamah takkusaa kee baxsa
le caalatat xakbisak tabbixe tayse
barittoo kee abak raagle mihrat leelat
absiisaanama.
2. Luulâ taamah eglaali loonuh yan
qaawek ugutak, taameynit raagisoonuh,
ilsiisoonuh cato le qaduk tan meklaa
kee ilsis abina taamal asisaanam
faxximta.

**74) Luulâ taamah eglaali caddibnal
baxsaanam wagittaama**

1. Luulâ taamah eglaali leh tan farmoo kee
aban taamoomik uguta yayse ayfaf kee
hangi geyoonuh wagiita doolat xagar
bicsah yan magdok ugutak caddibnal
baxsiman.
2. Luulâ taamah eglaali caddibnal
baxsaanamih magdok ugutak agaarad
elle yakkem kulli caddibnal geytima
wagiita doolat xagar xisah yan mihrat
leelah ergah gaba.
3. Xissiiimah yan mihrat leelah ergah
adoytiitih manga, kulli makaadoh
sahdaytih caylih mangal baxsa aalle le.
Kinnuk too mihratat yayse ixxiga le
sidiica makeelta mihrat leela edde tanim
faxximta.

**73. የኅብረት ሥራ ማህበራት የሰው ሀብት
አስተዳደርና ልማት ስለማሻሻል፤**

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበራት ተግባር የቢዝነስ እውቀትን
ከኅብረት ሥራ ጽንሰ-ሃብና ልዩ ባህሪ ጋር
አጣምረው በያዙ፤ የተሻለ የትምህርት ዝግጅትና
የሥራ ልምድ ባላቸው እና ተወዳዳሪ በሆኑ
ባለሙያዎች /ፕሮፌሰሮች/ መተግበር አለበት።
- 2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ያላቸውን አቅም መሰረት
በማድረግ ሠራተኛን ለማቆየትና በሰራ ላይ
ለማትጋት የሚያግዝ ግልፅ የከፍያ እና የማበረታቻ
አሰራር ተግባራዊ ማድረግ ይኖርባቸዋል።

74. የኅብረት ሥራ ማህበራትን በደረጃ መለየት

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበራት ባላቸው ተልዕኮ እና
በሚያከናውኑት ተግባራት መሰረት የተሻለ
አገልግሎት እና ትኩረት ማግኘት እንዲችሉ አግባብ
ያላው ባለስልጣን በሚያዘጋጅው መስፈርት
መሰረት በደረጃ ይለያሉ።
- 2) የኅብረት ሥራ ማህበራት በደረጃ የመለያ መስፈርት
መሰረት ግምገማ የሚካሄደው በደረጃው ባለው
አግባብ ባለው ባለስልጣን በሚያቋቁሟቸው
የባለሙያዎች በድን አማካይነት ይሆናል።
- 3) የሚቋቋመው የባለሙያዎች በድን እንደየአደራጅ
ተቋሙ የሰው ኃይል ብዛት የሚለያይ ሆኖ
በሙያው የተሻለ ክህሎት ያላቸው ሦስት መዛኝ
ባለሙያዎችን ያካተተ መሆን አለበት።

4. Bicsan caddibna baxsih magdooda, kulli luulah eglah qaynat kee caddibnal baxsa luk, ta magdooda kulli waqdi yaysiiseenih.
5. Ken qamalak ugutak makeelo magdooda kulli yaysiiseenih wagiita doolat xagarah xayyoysak makeelo magdo yaysiiseenim xiqaanah.
6. Ta maasayyak 74(5) madqeenim elle anuk bicsen caddibna baxsih magdok abnissol tumbullee foxo cubbussot baxisak kulli 3 liggidal akah yaysiisen innah abelon.
7. Bicseenih yanin luulah eglaalih makeeloh magdok, makeeltah tan mihrat leela axmaq geyoonuh aydakaakan keenih antocowwele.
8. Ummaan luulah egla makeelaanam bajet liggidi gaba kalla heeh ooxit keenik abeenik sarra.
9. Inki luulah egla makeelimmi itteh caddibna teetih yeceenik geera ciggiilta makeeloh makeelimam naharsi makeeloh xalu teetih yeceenih 3 liggidaak geera.

75) Luulâ taamah eglaalih caddibnaa kee caddibna baxsih magdooda

1. Luulâ taamah eglaalih caddibnah baxsih magdooda ciggiltam teeti muxxi hangi akah yaceenim.

- 4) የሚዘጋጁት በደረጃ የመለያ መስፈርቶች እንደየኅብረት ሥራ ማህበራት አይነትና ደረጃ የሚለያይ ሆኖ መስፈርቶቹ በየጊዜው የሚሻሻሉ ይሆናል።
- 5) በባህሪአቸው በተቀመጠው የመመዘኛ መስፈርት ለመመዘን አስቸጋሪ የሚሆኑ የኅብረት ሥራ ማህበራት ካጋጠሙ መመዘኛ መስፈርቱ ለሚመለከተው አካል በማቅረብ እንዲሻሻል ይደረጋል።
- 6) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 74 ንዑስ አንቀጽ 5 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የተዘጋጀው የኅብረት ሥራ ማህበራት የደረጃ መለያ መስፈርት አተገባበር ላይ የታዩ ክፍተቶችን በጥናት በመለየት በየሥራው ዓመቱ እንደአስፈላጊነቱ እንዲሻሻል ይደረጋል።
- 7) በተዘጋጀው የኅብረት ሥራ ማህበራት መመዘኛ መስፈርት ላይ ለሚመለከታቸው መዘኝ ባለሙያዎች በቂ ግንዛቤ እንዲኖራቸው ስልጠና ይሰጣቸዋል።
- 8) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የሚመዘነው የበጀት ዓመቱ ተጠናቆ ኦዲት ከተደረገ በኋላ ይሆናል።
- 9) እንደ የኅብረት ሥራ ማህበር ተመዘኛ ደረጃ ከተሰጠው በኋላ በቀጣይ የሚመዘነው የመጀመሪያው የምዘና ውጤት ከተሰጠ ከሦስት ዓመት በኋላ ይሆናል።

75. የኅብረት ሥራ ማህበራት ደረጃዎች እና የደረጃ መለያ መስፈርቶች

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበራትን በደረጃ ለመለየት የተመረጡ ደረጃ መለያ መስፈርቶች ትኩረት የሚደርገው በዋናነት፤

- a) Luulah eglak qadaaga gabat agle
- b) Yayfoofen adoytiitih manga
- c) Taama farakka
- d) Murtit qagsan nihiri
- e) Buqrê matteebannih xayyoosu
- f) Maali ayfaafih gudduumiyya
- g) Barte caylay taama miraacisah maallo
- h) Ayyuntiino gabat agle
- i) Tirfi keefo elle tan inna
- j) Qasriino le cisab abbaxa
- k) Kappital dadalak loonumu
- l) Geeri taamah celta abtoota

2. Luulah eglaali caddibna daffeysaanam akah faxximteemik sababittek garab

- a) Ken elle daffeysen caddibnal ken ceela qokol kee kattat keenih aboonu
- b) Ken caddol arqo gino keenit takku
- c) Ken caddibnal lowsis keenit yakku
- d) Mablâa kee farmo sinnik arac xagsoonuh baxsa le gurral ken catoonu
- e) Luulah eglaali qokolta arqo ginaa kee lofti leela taaceeh tan qokol kee ayfaafay sissikih awqenta dagoysaa kee gudduume yakke gidi.

3. Luulâ taamah eglaali caddibna baxsih magdol agaaradda ken heenih geyaanah yanin muuxal caddibna keenik baxsimelle.

4. Ta maasayyak 75(1)(a-j) daffeysen caddibnâ baxsih magdok ugutak agaaradan luulah egla geytem caddibna "A" hinnay "B" hinnay "C" akkele. Takkay immay kulli caddibna kulli waqdi aysiisuk akah gexan innah hangi acayuk cattiiman.

ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበራት የግብይት ተሳትፎ፤

ለ) የሚያገለግሏቸው አባላት ብዛት፤

ሐ) የሥራ ስፋት፤

መ) በምርት ላይ እሴት መጨመር፤

ሠ) የግብርና ቴክኖሎጂዎች አቅርቦት፤

ረ) የፋይናንስ አገልግሎት ተደራሽነት፤

ሰ) በተማሪ የሰው ኃይል ተግባርቻቸውን የመምራት፤

ሸ) የማህበራዊ ተሳትፎ፤

ቀ) የትርፍ ክፍፍል፤

በ) ዘመናዊ የሂሳብ አያያዝ፤

ተ) ባላቸው የካፒታል ዕድገት፤

ቸ) ሌሎች ተያያዥ ተግባራት፤

2) የኅብረት ሥራ ማህበራትን በደረጃ ማስቀመጥ ካስፈለጉባቸው ምክንያቶች መካከል የሚጠቀሱት፤

ሀ) የተለዩበትን ደረጃ መሠረት በማድረግ ደረጃቸውን የሚመጥን ድጋፍና ከትትል ለማድረግ፤

ለ) ደረጃቸውን የገናዘበ አቅም ግንባታ አገልግሎት ለመስጠት፤

ሐ) አቅማቸውን ያገናዘበ ቁጥጥር ለማድረግ፤

መ) ራዕይና ተልዕኔቸውን እንዲያሳኩ በተለየ መልኩ ለማገዝ፤

ሠ) ኅብረት ሥራ ማህበራትን የሚደግፉ አቅም ገንቢዎች እና ባለድርሻ አካላት የሚሰጧቸው ድጋፍ እና አገልግሎት ቀልጣፋ፣ ወጭ ቆጣቢ እና ተደራሽ እንዲሆን በማስፈለጉ ነው።

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት በደረጃ መለያ መስፈርት መሰረት ተገምግመው በሚያገኙት ውጤት መሠረት ደረጃቸው የሚለይ ይሆናል።

4) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 75 ንዑስ አንቀጽ 1 (ሀ-ተ) ላይ በተቀመጠው በደረጃ መለያ መስፈርት መሰረት የሚገመገም ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የሚያገኘው ደረጃ "ሀ" ወይም ደረጃ "ለ" ወይም ደረጃ "ሐ" ይሆናል። ሆኖም እያንዳንዱ ደረጃ በየጊዜው እያተሻሻለ እንዲሄድ ትኩረት ተሰጥቶ የሚደገፍ ይሆናል።

5. Baxsiyyi magdol agaaradda heenih "C" akah yeceen luulah eglab" B" fanah gexak teneek "A" fan akah korta innah qokol kee kattat keenit akkele.
6. Tonna ceelak caddibnak "B" rankisen luulah eglafoo ca fan abtah tan angagoyyal kee keenit aban qokolut "A" caddibna guftuh qokol kee kattat teetit yakke.
7. "A" caddibnal tan luulah eglalaali tayse taamoomi abak giffa le agdaabeh addat culoonuh hanga acayuk taama akkele.

- 5) በመለያ መስፈርቱ ተገምግመው በደረጃ "ሐ" ላይ የተለዩ የኅብረት ሥራ ማህበራት ደረጃቸውን ከ "ሐ" ወደ "ለ" እና በሂደትም ወደ "ሀ" ለማሻሻል ድጋፍና ክትትል ይደረግላቸዋል፤
- 6) በተመሳሳይ መልኩ በደረጃ "ለ" ላይ የሚመደቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት በቀጣይ በሚያደርጉት እንቅስቃሴ እና በሚደረግላቸው ድጋፍ ወደ ደረጃ "ሀ" እንዲያደጉ ድጋፍና ክትትል ይደረጋል።
- 7) በ "ሀ" ደረጃ የሚገኙ የኅብረት ሥራ ማህበራት የተሻለ ተግባር በመፈጸም የላቀ አፈፃፀም ውስጥ መግባት እንዲችሉ በትኩረት የሚሰራ ይሆናል።

76) Luula taamah eglaalik caddibnaani maybalaalaga wagittaama

1. Daffeysen caddibnâ baxsih magdok ugutak amolladi muuxi %80 gabaa kee wohuuk daga takke ximmooma geyte eglaalih yaceenim "A" caddibna.
2. Ta maasayyak 71(1) madqimtem elle anuk amolladi muuxi keenik %55--%79.99 gaba gufte eglaalih yaceenim "B" caddibna kinnuk %25--%54.99 gaba yakke muuxa bahte eglaalih yaceenim "C" caddibna.
3. "A" caddibnal baxsenimih addak %90 gaba muuxak bahte eglaalik meexen abak raaq keenik beetak geeri luulah eglaalit akah tabsan innah aban.

76. ስለኅብረት ሥራ ማህበራት የደረጃዎች መግለጫ

- 1) በተቀመጠው የደረጃ መለያ መስፈርት መሰረት ያገኙት ጠቅላላ ውጤታቸው 80 ከመቶ እና ከዚያ በላይ የሆነ ነጥብ ላገኙ የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚሰጥ ደረጃ "ሀ" ነው።
- 2) በዚህ እንቅጽ/አንቀጽ 71 ንዑስ እንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ጠቅላላ ውጤታቸው ከ55---79.99 ከመቶ የሆነ ነጥብ ላገኙት የሚሰጥ ደረጃ "ለ" ሲሆን ጠቅላላ ውጤታቸው ከ 25---54.99 ከመቶ የሆነ ነጥብ ላገኙት የኅብረት ሥራ ማህበራት ደረጃ "ሐ" የሚሰጣቸው ይሆናል።
- 3) በደረጃ "ሀ" ከተለዩት ውስጥ ከ90 ከመቶ በላይ ያመጡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ምርጥ ተሞክሮዎችን በመቀመር ወደ ሌሎች ኅብረት ሥራ ማህበራት እንዲሰፋ የሚደረግ ይሆናል።

4. "B" caddibnal baxsen eglaalik muuxi %70-%55 gabak addah geyte luulâ taamah eglaalik hunuun ugxe keenik baxisak baxsa le cato keenit akkele
5. "C" caddabnal baxsen eglaalik %55 gabak addah muuxa bahte eglaali aggiriqqe sinni qokol kee kattat keenit akkele.
6. Ta maasayyak 76(5) madqimtem elle anuk %25 gaba yakke muuxa bahte eglaali, luulâ taamah eglaalih raaqaanam bice waytanamih taagah wagiita doolat xagar madqak ugutaak yacee edde cabok ugutak ken aggilee kee geeri marat ken xakbe yakke.
7. Daffeyzen magdok ugutak geyaanah yanin muuxi %95 gabak daga akak gufte egla, geeri marak baxsimak foocah gexxeemih taagah (outlier) foocah taxco iyya migaq keenih yantocoowe.
8. Agdaabel daffeyte makeeloh inkinkinnak daga tekke eglaalih qokol abak mango gaddaa kee wakti keenit baysaanam hinnay sinni xiqak akah soolan innah abaanama.

**77) Luulâ taamah eglaalik caddibna
baxissa tagdubuse maroh xiso
wagittaama**

1. Luulâ taamah eglaalik caddibna baxsoonuh 5 adoyta le tagdubuse maro xissiimele.

- 4) በደረጃ "ለ" ከተለዩ ውስጥ ውጤታቸው ከ70 እስከ 55 በመቶ በታች ያመጡት የኅብረት ሥራ ማህበራት ውጤታማ እንዲሆኑ መሰረታዊ ችግራቸውን በመለየት ልዩ ድጋፍ ይሰጣቸዋል።
- 5) በደረጃ "ሐ" ከተለዩ ውስጥ ከ55 በመቶ በታች ውጤት ላስመዘገቡ ቀጣይነት ያለው ድጋፍና ክትትል በማድረግ እንዲጠናከሩ ይደረጋል።
- 6) በዚህ እንቀጽ/እንቀጽ 76 ንዑስ እንቀጽ 5 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከ25 ከመቶ ነጥብ በታች የሚያገኙ የኅብረት ሥራ ማህበር ሆነው ሊቀጥሉ ስለማይችሉ አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚወስነው መሰረት ሕጉን ተከትሎ እንዲፈረሱ ወይም እንዲወሃዱ ይደረጋል።
- 7) በተቀመጠው የደረጃዎች መለያ መስፈርት መሰረት በሚያገኙት ውጤት ከ95 ከመቶ ባላይ የሚያገኙ ኅብረት ሥራ ማህበራት ከሌሎች ተለይተው ወደጫፊ የወጡ (outlier) ተብለው ይለያሉ።
- 8) በአፈፃፀማቸው ከተቀመጠው የመመዘኛ ስታንደርድ ባላይ የሆኑ ኅብረት ሥራ ማህበራት ድጋፍ ለመስጠት የበለጠ ሀብትና ጊዜ ማባከን ሳያስፈልግ ራሳቸውን ችለው እንዲቆሙ ማድረግ ይኖርበታል።

77. የኅብረት ሥራ ማህበራት በደረጃ የሚለይ አስተግባሪ ኮሚቴ ስለማደራጀት፣

- 1) የኅብረት ሥራ ማህበራትን በደረጃ ለመለየት አምስት አባላት ያሉት አስተግባሪ ኮሚቴዎች ይቋቋማሉ፤